

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy hlavního města Prahy

PRAHA 2008

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA
MAGISTRÁT HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY
ODBOR ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Obsah

Obsah.....	1
Úvod.....	3
I. Regionální specifika rozvoje společnosti, ekonomiky a trhu práce a jejich vliv na další rozvoj vzdělávací soustavy hl. m. Prahy	5
I.1 Ekonomicko-sociální rozvoj, vzdělávání ve specifických podmínkách regionální politiky hl. m. Prahy.....	5
I.1.1 Ekonomická struktura a rozvoj hl. m. Prahy.....	5
I.1.2 Lidské zdroje a trh práce.....	7
I.2 Politika rozvoje vzdělávání v hl. m. Praze v širším kontextu.....	18
I.2.1 Soulad dlouhodobého záměru hl. m. Prahy s dlouhodobým záměrem ČR a dalšími strategickými dokumenty	18
I.2.2 Spolupráce s partnery kraje při plnění úkolů ve vzdělávání.....	19
I.3 Grantová politika hl. m. Prahy	20
II. Dosažený stav a strategie rozvoje vzdělávání a vzdělávací soustavy v hl. m. Praze na období let 2008 – 2012.....	24
II.1 Zvyšování kvality a modernizace vzdělávání.....	24
II.1.1 Kurikulární reforma, zavádění rámcových a školních vzdělávacích programů	24
II.1.2 Sledování a hodnocení kvality vzdělávání	28
II.1.3 Zkvalitnění výuky informační gramotnosti	31
II.1.4 Zkvalitnění výuky cizích jazyků.....	32
II.1.5 Mezinárodní spolupráce škol.....	33
II.2 Vytváření podmínek pro osobnostní rozvoj dětí, žáků a studentů	34
II.2.1 Vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami.....	34
II.2.1.1 Náhradní výchovná péče na území hl. m. Prahy	35
II.2.2 Vzdělávání dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných.....	35
II.2.3 Rozvoj základního uměleckého a zájmového vzdělávání	36
II.2.3.1 Základní umělecké školy a jejich rozvoj	36
II.2.3.2 Rozvoj zájmového vzdělávání a volnočasových aktivit pro děti a mládež	37
II.2.3.3 Podpora sportu a tělovýchovy	38
II.2.4 Prevence sociálně patologických jevů.....	39
II.2.4.1 Prevence kriminality.....	40
II.2.5 Multikulturní výchova, vzdělávání a osvěta.....	40
II.2.6 Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta	42
II.2.7 Rozvoj poradenských a informačních systémů	43
II.2.7.1 Pedagogicko-psychologické poradenství	43
II.2.7.2 Informační systémy	44
II.3 Zvyšování profesionality a společenského postavení pedagogických pracovníků a jejich další vzdělávání	44
II.3.1 Zvyšování úrovně odměňování pedagogických pracovníků	45
II.3.2 Další vzdělávání pedagogických pracovníků	47
II.4 Další vzdělávání v rámci celoživotního učení.....	48
II.5 Harmonizace struktury vzdělávacích příležitostí v hl. m. Praze	49
II.5.1 Optimalizace sítě škol a školských zařízení	49
II.5.2 Struktura studijní nabídky pražských středních a vyšších odborných škol.....	50
III. Kvantitativní rozvoj vzdělávání v hl. m. Praze na jednotlivých úrovních vzdělávací soustavy	53
III.1 Předškolní vzdělávání	53

III.2 Základní vzdělávání	54
III.3 Základní umělecké vzdělávání	55
III.4 Zájmové vzdělávání v domech dětí a mládeže.....	56
III.5 Střední vzdělávání	57
III.6 Vyšší odborné vzdělávání	59
IV. Financování regionálního školství	60
IV.1 Výdaje na školství hl. m. Prahy	60
IV.2 Ekonomický pohled na financování škol a školských zařízení v letech 2005 – 2007.	61
IV.3 Výhled financování regionálního školství v hl. m. Praze na období 2008 – 2012	63
IV.3.1 Orientační návrh přímých výdajů na období 2008 - 2012	63
IV.3.2 Orientační návrh provozních výdajů na období 2008 – 2012	66
IV.4 Předpoklad čerpání finančních prostředků z ESF v období 2007 - 2013.....	67
Závěr.....	68
Seznam použitých zkratk.....	70
Seznam použité literatury	72
Seznam tabulek	75
Seznam grafů.....	76
Příloha č. 1.....	77
Příloha č. 2.....	80
Příloha č. 3.....	82

Úvod

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy hl. m. Prahy 2008 je strategickým dokumentem hl. m. Prahy pro oblast vzdělávání, jehož zpracovatelem je odbor školství, mládeže a tělovýchovy Magistrátu hl. m. Prahy. Jeho úkolem je vyhodnocení a aktualizace Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy hl. m. Prahy, který byl schválen Zastupitelstvem HMP v březnu 2006.

První Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje výchovně vzdělávací soustavy v hl. m. Praze vznikl v r. 2003 na základě zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Zpracování dlouhodobého záměru, jeho pravidelné vyhodnocení a aktualizaci v současné době krajským úřadům ukládá zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Strukturu, obsah, postup zpracování a termíny předkládání a zveřejňování DZ upravuje vyhláška č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy.

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy hl. m. Prahy 2008 vychází ze strategických dokumentů EU, ČR i hl. m. Prahy, z odborných publikací, zejména Českého statistického úřadu, Ústavu pro informace ve vzdělávání, Národního ústavu odborného vzdělávání, Výzkumného ústavu pedagogického, Institutu pedagogicko - psychologického poradenství ČR, Národního vzdělávacího fondu, Národního institutu dalšího vzdělávání, Centra školského managementu PedF UK a z výstupů mezinárodních projektů EU a OECD. Opírá se rovněž o podklady a informace z Útvaru rozvoje hl. m. Prahy, odborů a organizačních jednotek Magistrátu hl. m. Prahy – sekretariátu radního pro oblast sociální péče a bytové politiky, odboru fondů EU, odboru rozpočtu a oddělení protidrogové prevence. Při zpracování DZ HMP 2008 bylo rovněž využito poznatků a stanovisek odborných konzultantů, mimo jiné ředitelů škol a pracovníků specializovaných ústavů.

I. kapitola Regionální specifika rozvoje společnosti, ekonomiky a trhu práce a jejich vliv na další rozvoj vzdělávací soustavy hl. m. Prahy shrnuje specifické rysy pražského regionu, které jsou významné pro další rozvoj vzdělávacího systému na území hl. m. Prahy. Jsou to na jedné straně ekonomický vývoj a struktura, regionální trh práce a jeho potřeby, na druhé straně charakter rozvoje lidských zdrojů a demografický vývoj.

II. kapitola Dosažený stav a strategie rozvoje vzdělávání a vzdělávací soustavy v hl. m. Praze na období let 2008 – 2012 hodnotí aktivity, kterými byly naplňovány priority a cíle stanovené DZ HMP 2006, a v návaznosti na ně formuluje priority pro následující období: **zvyšování kvality a modernizace vzdělávání; vytváření podmínek pro osobnostní rozvoj dětí, žáků a studentů; zvyšování profesionality a společenského postavení pedagogických pracovníků a jejich další vzdělávání; další vzdělávání v rámci celoživotního učení; harmonizace struktury vzdělávacích příležitostí v hl. m. Praze.** Rámcem pro realizaci těchto priorit zůstává celoživotní učení pojaté jako ucelený systém propojující počáteční a další vzdělávání při naplnění zásady aktivní participace všech jeho subjektů.

III. kapitola Kvantitativní rozvoj vzdělávání v hl. m. Praze na jednotlivých úrovních vzdělávací soustavy se věnuje jednotlivým úrovním vzdělávací soustavy hl. m. Prahy z hlediska budoucího vývoje počtu dětí, žáků a studentů na těchto úrovních, který je určující i pro jejich další kvalitativní rozvoj. Vychází z demografického vývoje, současných

vývojových trendů ve školství i ze specifík hl. m. Prahy. Obsahuje projekci výkonů vzdělávací soustavy hl. m. Prahy a předpokládané počty pedagogických pracovníků.

IV. kapitola Financování regionálního školství se zabývá vývojem financování regionálního školství v letech 2005 – 2007 a stanovením orientačních výdajů na vzdělávání na období let 2008 - 2012.

I. Regionální specifika rozvoje společnosti, ekonomiky a trhu práce a jejich vliv na další rozvoj vzdělávací soustavy hl. m. Prahy

I.1 Ekonomicko-sociální rozvoj, vzdělávání ve specifických podmínkách regionální politiky hl. m. Prahy

I.1.1 Ekonomická struktura a rozvoj hl. m. Prahy

Odvětvová struktura hospodářství hl. m. Prahy, jeho výkonnostní úroveň a dynamika jsou výsledkem dlouhodobého historického vývoje, geografických i přírodních vlivů. Projevuje se ve výrazné odlišnosti od ostatních regionů České republiky, protože výkonnost pražské ekonomiky výrazně předstihuje ostatní kraje. Ze srovnání s hlavními středoevropskými konkurenty i dalšími evropskými městy pak vyplývá, že Praha za posledních 10 až 15 let překonala geopolitickou izolaci včetně jejích ekonomických důsledků a stala se pro podnikatele velmi atraktivní. Zlepšující pozici podnikatelské přitažlivosti potvrzuje zájem o umístění zahraničních firem nebo jejich organizačních částí i ve střednědobém časovém horizontu. Rychlá a poměrně nekonfliktní ekonomická transformace se odrazila i v současném kvalitním investorském hodnocení Prahy (MOODY'S - rating A1).

Úroveň pražského liberalizovaného trhu, která se odráží v účasti zahraničních subjektů na ekonomických aktivitách, internacionalizaci vlastnických vztahů a manažerských struktur, je hodnocena pozitivně. Zcela nezastupitelnou roli však v této sféře sehrává právě vzdělávací systém, který by měl přispět k posílení konkurenceschopnosti všem ekonomickým subjektům. Místní nabídka dostatečného počtu kvalifikované pracovní síly se totiž stává zásadním předpokladem. Potvrzuje to fakt, že již několik let se disponibilita takové pracovní síly stala jedním z nejdůležitějších kontinentálních lokalizačních faktorů při rozhodování podnikatelů o umístění své investice. I když je Praha pro svou podnikatelskou atraktivitu celkově velmi příznivě hodnocena, v dostupnosti kvalifikovaného personálu je její postavení dosti nepříznivé a výrazně se nezlepšuje.¹

V podstatě stabilizovaná sektorová struktura Prahy je již srovnatelná se západoevropskými městy. Díky vývoji v posledních deseti letech je v Praze výrazně zastoupen terciární a především kvartérní sektor, i když průmyslová výroba s dlouhou tradicí má stále nezanedbatelné místo. V průmyslu je v podstatě ukončena restrukturalizace; výběr oborů a výrobních programů směřuje k zabezpečení růstu efektivnosti i inovační konkurenceschopnosti. Kapacity obchodu se zaměřením na velkoprodej a oborovou kompletaci obchodní sítě zcela mimořádným tempem posílily a dále posilují. Přetrvává silný investorský zájem o ubytovací kapacity, nové hotely rychlým tempem zvyšují nabídky typů ubytování, které chybějí. Výrazným prvkem pražské ekonomiky se tak stal cestovní ruch.

Předmětem nejvýznamnějších změn byla odvětví služeb podnikům. Stále zde probíhá konkurenční boj a za účasti zahraničních firem se vytváří silné stabilizované jádro; poradenské, informační i školící služby (právní, účetní, finanční, reklama, marketing, public relations, informační technologie a software, zvyšování kvalifikace) posilují. V rámci transformovaného bankovního sektoru vznikají nové peněžní instituce (pojišťovny, stavební spořitelny, fondy, hypoteční instituce aj.). Poptávka na trhu nemovitostí trvá, vysokým tempem roste i nabídka.

¹ Ing. Jiří Mejstřík, Ing. Eva Berdichová: Atraktivita podnikatelského prostředí velkých měst Evropy, Praha 2006

Určitým problémem zůstává nedostatečné využívání výzkumu a vývoje i propojení s produkční (aplikační) základnou. Vznik vědeckých a technologických parků, inkubačních a inovačních center zejména pro malé a střední podniky je stále v počátcích. Spolupráce vysokých škol a vědecko-výzkumných institucí s Prahou při řešení jejích konkrétních problémů je zatím málo rozvinuta. Zdůrazňuje se potřeba vyšší společenské zodpovědnosti tohoto sektoru (včetně dalších subjektů vzdělávání) a úloha partnerství při vytváření podmínek pro rozvoj průmyslu vědění.

Vývojové trendy v uplynulém desetiletí na celorepublikové úrovni sice směřovaly k posílení sektoru služeb (terciéru), přesto je situace na území Prahy logicky odlišná. Zcela zanedbatelný objem zaměstnanosti vykazuje primární sektor, produkční (sekundární) sféra představuje 1/5 počtu pracovníků města (v ČR je to dvojnásobek) a 4/5 pracujících osob Prahy je v organizacích spadajících do terciárního a kvartérního sektoru (v ČR necelých 60 %). Ve střednědobém i dlouhodobém horizontu můžeme na úrovni Prahy předpokládat jen minimální změny, a to spíše přesuny z terciéru do kvartérního sektoru.

Podle koeficientu specializace (tj. podílu poměrného počtu zaměstnaných v daném odvětví v kraji a v celé ČR) jsou pro Prahu charakteristické zejména odvětví finančního zprostředkování, činnosti v oblasti nemovitostí, služeb pro podniky, výzkum a vývoj, kde je podíl zaměstnanců větší téměř o 150 %, ostatní služby s podílem větším o více než 80 % a obchod s podílem zaměstnanců o 30 % větší než je průměr ČR.

Podíl Prahy na hrubém domácím produktu České republiky, který je významným ukazatelem ekonomické vyspělosti kraje, je stále mimořádně vysoký (20,8 % v roce 1994, 24,3 % v roce 2006). Vývoj HDP na 1 obyvatele je rovněž příznivý, ze 177,0 % celostátní úrovně v roce 1994 vzrostl na 210,6 % v roce 2006. Obdobnou tendenci vykazuje vývoj HDP na 1 obyvatele regionu Praha vztahený k průměru 25 zemí Evropské unie, tj. včetně států přijatých v roce 2004. V Praze index HDP dosahuje 154,0 %. I když existují některé metodické výhrady ke konstrukci tohoto makroekonomického ukazatele, jeho hodnoty svědčí o tom, že Praha se ekonomickými výsledky řadí mezi nejvýkonnější regiony celé Evropy.

Význam postavení Prahy v přípravě a implementaci inovačního procesu, jednoho z rozhodujících faktorů ekonomického růstu, v posledním období ještě vzrostl. Zcela novým fenoménem v této oblasti je začlenění české, tedy i pražské ekonomiky do evropského hospodářského prostoru v rámci Evropské unie. Praha jako jeden z ekonomicky významných regionů nově přijatých zemí do EU hodlá přispět k naplnění tzv. aktualizované Lisabonské strategie a bude se také podílet na plnění úkolů souvisejících s dalšími dokumenty přijatými Evropskou komisí, mj. Průmyslová politika v rozšířené Evropě, Agenda 21 nebo Akční plán Europe 2005. V rámci České republiky by pak Praha měla být jedním z nejaktivnějších subjektů při plnění cílů Strategie hospodářského růstu ČR, Národní inovační strategie ČR, Strategie regionálního rozvoje ČR pro léta 2007 – 2013 nebo Strategie udržitelného rozvoje ČR.

V roce 2005 byly zahájeny vstupní práce na přípravě nových dokumentů regionální a kohezní politiky Evropské unie na období 2007 – 2013. Organizační složky Magistrátu hl. m. Prahy (koordinace – odbor fondů Evropské unie) se ve spolupráci zejména s Útvarem rozvoje hl. m. Prahy podílely jak na zpracování Národního rozvojového plánu a Rámce podpory Společenství, které jsou základními koncepčními dokumenty umožňujícími čerpání finančních prostředků ze zdrojů Evropské unie, tak i na přípravě konkrétních dokumentů pro region Praha. Počátkem roku 2007 byly po schválení vládou České republiky a předchozím

projednání v Zastupitelstvu hl. m. Prahy oficiálně předloženy Evropské komisi dva operační programy. Ty jsou podkladem k poskytnutí finančních zdrojů pro region Praha ze strukturálních fondů EU na období 2007 – 2013. Jde o Operační program Praha – Konkurenceschopnost a Operační program Praha – Adaptabilita, jejichž zaměření naplňuje nově formulovaný cíl podpory EU – Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost. Operační programy jsou do určité míry pokračováním realizace cílových záměrů předchozích programových dokumentů JPD 2 a JPD 3, musí však respektovat některé nové aspekty sledované rozvojovými trendy EU. Jde zejména o růst kvality, inovační přístupy a důslednější zacílení projektů na zlepšení trhu práce a tím na celkové zvýšení konkurenční úrovně nejen regionu, ale celého Společenství.

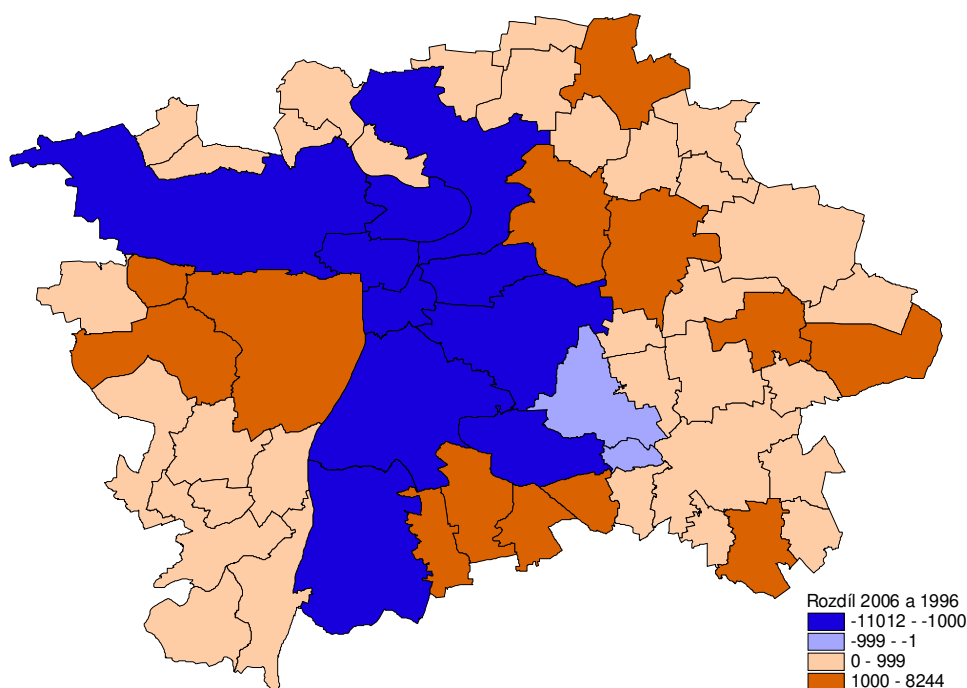
I když příprava k uplatnění na trhu práce a růst kvalifikace se promítají i do některých aktivit Operačního programu Praha – Konkurenceschopnost, oblasti vzdělávání se v rozhodující míře dotýká Operační program Praha – Adaptabilita. Globálním cílem tohoto programu je zvýšení konkurenceschopnosti Prahy posílením adaptability a výkonnosti lidských zdrojů a zlepšením přístupu k zaměstnání pro všechny. Naplnění globálního cíle v časovém horizontu programu (do roku 2013) přispěje k posílení udržitelného socioekonomického rozvoje regionu a v porovnání s ostatními metropolemi členských států ke zvýšení, resp. stabilizaci významu Prahy ve středoevropském prostoru. Proto mezi tři tzv. specifické cíle patří také: „Zvýšení kvality vzdělávání a odborné přípravy lidí, které odpovídají požadavkům trhu práce“. Podle dosavadních jednání s Evropskou komisí by veřejné výdaje na akce v rámci OPPA měly za sedmileté plánovací období překročit 127 mil. EUR (v běžných cenách), z toho dotace z Evropského sociálního fondu více než 108 mil. EUR. Pro „Prioritní osu 3 – Modernizace počátečního vzdělávání“, která se člení na „3.1 Zkvalitňování vzdělávání na SŠ a VOŠ“, „3.2 Další vzdělávání pedagogických pracovníků a odborných pracovníků ve školství“, „3.3 Rozvoj a zkvalitnění studijních programů na vysokých školách“, „3.4 Podpora žáků a studentů se specifickými vzdělávacími potřebami“, je proponováno 37 mil. EUR celkových veřejných zdrojů, z toho 31 mil. EUR ze zdrojů ESF.

I.1.2 Lidské zdroje a trh práce

Obyvatelstvo

Hl. m. Praha je počtem obyvatel druhým největším krajem po Moravskoslezském kraji. K 31. 12. 2006 měla Praha 1 188 126 obyvatel, což je necelých 12 % obyvatel státu. Jako jediné milionové město v ČR představuje v rámci republiky největší koncentraci městského obyvatelstva (2 395 obyvatel na km²). To však není na území města rovnoměrně rozloženo. V centrální části města a na sídlištích přesahuje hustota zalidnění 10 tisíc obyvatel na km², ale některé části si zachovaly příměstský charakter s hustotou nižší než 200 osob na km².

Rozdíl počtu obyvatel Prahy v jednotlivých městských částech mezi roky 2006 a 1996

Zdroj: ČSÚ, STR ÚRM

Rozložení obyvatelstva Prahy není dlouhodobě stabilní. Dochází k vysídlování především centrální části města. Mezi lety 1996 a 2006 největší úbytek obyvatel zaznamenali v Praze 4, Praze 2, Praze 8, Praze 3, Praze 11, Praze 1 a Praze 6 (o 6 až 11 tisíc osob). Naopak v Praze 14 se počet obyvatel zvýšil o 8 tisíc a v Praze 13 o 5 tisíc osob (důsledkem dokončování velkých sídlištních celků a příznivých demografických poměrů). Největší relativní přírůstek obyvatel (více než 200 %) zaznamenávají městské části na okraji města jako Praha-Křeslice, Praha-Běchovice, Praha-Kunratice, a to díky výrazné stavební aktivitě.

Věková struktura

Typickým rysem populační situace v Praze je výrazné zastoupení obyvatel vyšších věkových skupin, zejména starších žen žijících většinou osaměle. Zastoupení dětí v populaci se dlouhodobě snižuje a jejich narození se odkládá do vyššího věku matky. Věková struktura obyvatel Prahy se vyvíjela v závislosti na předchozích obdobích.

Populační opatření 70. let se dnes odrážejí ve vysokém počtu mladých lidí ve věku 25 až 34 let a důsledky vysoké porodnosti ve 40. a první polovině 50. let jsou stále patrné ve vysokém počtu osob důchodového a předdůchodového věku. Podíl osob v produktivním věku (15 až 64 let) se mezi roky 1995 a 2005 zvýšil (z 68 % na 72 %). Tento nárůst je však způsoben poklesem podílu dětí (osoby do 14 let) v populaci Prahy (z 16 % na 12 %). Podíl osob v poproduktivním věku (osoby starší 65 let) dosahuje stále 16 %. Index stárí, definovaný jako poměr počtu osob starších 65 let a počtu dětí, se zvýšil z 1,0 v roce 1995 na 1,3 v roce 2005. Také průměrný věk obyvatel Prahy se zvýšil z 39,7 na 41,7 let a je ze všech regionů republiky stále nejvyšší.

Věková struktura obyvatel městských částí Prahy se významným způsobem liší. Nejpríznivější situace je v Praze-Újezdě, Praze 13, Praze-Petrovicích, Praze-Benicích a Praze-

Křeslicích, kde se průměrný věk pohybuje kolem 36 let, index stárí dosahuje hodnot nižších než 0,5, podíl dětí se pohybuje mezi 15 až 20 % a podíl osob starších 65 let mezi 6 až 9 %. Nejméně příznivá je věková struktura v Praze 10, Praze 6 a Praze 4, kde je početní převaha obyvatel v poproduktivním věku (21 až 23 %) více jak dvojnásobná oproti počtu dětí (11 %), index stárí dosahuje hodnot 1,9 až 2,1 a průměrný věk se pohybuje kolem 45 let. Také v centru města (Praha 1, Praha 2, Praha 3) je situace nepříznivá s indexem stárí kolem hodnot 1,6 a průměrným věkem 43 let.

Národnostní a sociální složení

Trvale bydlící obyvatelstvo Prahy je národnostně poměrně homogenní. Podle sčítání lidu v roce 2001 tvoří Češi 93,4 %. Další významnou národností jsou Slováci (1,6 %). Podíl ostatních národnostních skupin je velmi nízký. Při sčítání lidu se k romské národnosti přihlásilo 653 obyvatel Prahy, ale podle odborných odhadů v Praze žije kolem 20 až 25 tisíc Romů. Nejvýznamnější komunity Romů jsou v městských částech Praha 3, Praha 4, Praha 5 a Praha 8. Národnostní menšiny v Praze nejsou výrazně územně koncentrovány, nedochází k národnostní ani etnické segregaci.

Od roku 1991 se v hlavním městě výrazně zvýšil počet cizích státních příslušníků s povolením k přechodnému nebo trvalému pobytu (103 tisíc osob v roce 2006), mezi nimi převažují občané Ukrajiny (36 tisíc), Slovenska (16 tisíc), Ruska (10 tisíc), Vietnamu (6 tisíc), Číny (3 tisíce) a Spojených států amerických (2,5 tisíce). Od roku 2001 jsou k obyvatelům s trvalým bydlištěm započítávány osoby bez ohledu na státní příslušnost, tedy také cizinci s dlouhodobým pobytem. Podíl cizinců na obyvatelstvu Prahy se tak postupně zvýšil z 5 % (2001) na 9 % (2006) a očekává se jeho další nárůst.

V posledních letech došlo v Praze k výraznému příjmovému rozvrstvení obyvatel a můžeme očekávat, že rozdíl mezi bohatými a chudými se postupně zvětší. Zvýší se i diverzifikace střední vrstvy. Již nyní sílí tendence stěhování osob z vyšších příjmových tříd do lokalit s vyšším bytovým standardem. Vznik obytných čtvrtí s nadstandardním bydlením, ale i existence sociálně problémových lokalit zvyšuje nebezpečí sociální segregace části obyvatelstva.

Roste počet osob ohrožených sociální exkluzí. Na trhu práce jde zejména o zdravotně postižené občany (jejich podíl z celkové populace se pohybuje kolem 4 %), občany v předdůchodovém věku a ženy s dětmi. Obecně jsou sociálním znevýhodňováním ohroženi příslušníci národnostních menšin, především Romové, občané po výkonu trestu, drogově závislí a bezdomovci.

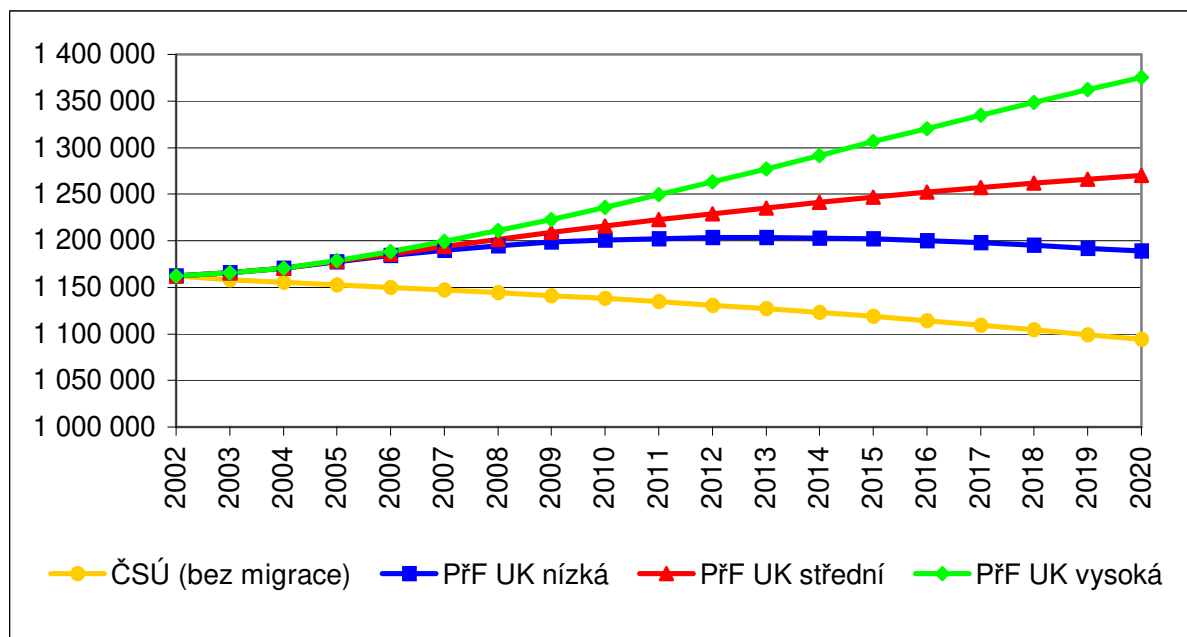
Prognóza vývoje obyvatelstva

Vývoj počtu obyvatel hl. m. Prahy do roku 2020 vychází z prognózy odborníků Přírodovědecké fakulty UK z roku 2006 a projekce vydané Českým statistickým úřadem v roce 2004.

Prognóza Přírodovědecké fakulty UK (ve třech variantách) počítá, vzhledem k současnému vývoji porodnosti, úmrtnosti i migrace, s růstem počtu obyvatel. Významnou změnou bylo započítání cizinců do trvale bydlících obyvatel a jejich zvyšující se počet. Střední varianta prognózy představuje nejpravděpodobnější podobu budoucího vývoje. Vysoká a nízká varianta pak vymezují možné extrémy. Projekce ČSÚ, zpracovaná na rozdíl od prognózy

PřF UK bez vlivu migrace, předpokládá pokles počtu obyvatel. Ukazuje, jak by se počet obyvatel vyvíjel bez stěhování.

Graf č. 1 Předpokládaný vývoj počtu obyvatel Prahy do roku 2020 podle variant

Zdroj: ČSÚ, PřF UK, STR ÚRM

Předpokládaný růst počtu obyvatel bude ovlivněn zvyšující se úrovní plodnosti žen a zlepšováním úmrtnostních poměrů obecně. Spolu s tím se očekává prodlužování naděje dožití. Přesto bude rozhodující roli hrát nárůst počtu přistěhovalých osob a snížení vystěhovalých, tedy kladné migrační saldo. Do Prahy přichází nejvíce přistěhovalých osob ve věku 18 až 30 let, tedy v období aktivního hledání zaměstnání. Naopak se očekává, že i nadále budou starší obyvatelé Prahy odcházet do lokalit s kvalitnějším životním prostředím a finančně méně náročných. Migrace tak do určité míry působí proti demografickému stárnutí pražské populace.

Zastoupení dětí ve věku 0 až 14 let v populaci Prahy bude postupně růst, ale nikoli rovnoměrně. Podle střední varianty prognózy se do roku 2010 počet dětí zvýší o 15 tisíc, do roku 2015 o dalších 20 tisíc a nakonec jen o 2 tisíce do roku 2020 s předpokladem poklesu počtu dětí. Do roku 2020 se tedy očekává nárůst počtu dětí o 38 tisíc.

Počet dětí do 2 let věku se od roku 2005 do 2010 zvýší o 5 tisíc, počet dětí mezi 3. až 5. rokem věku o 11 tisíc. Jejich počty se pak budou opět snižovat, ve skupině dětí do 2 let dokonce pod úroveň roku 2005.

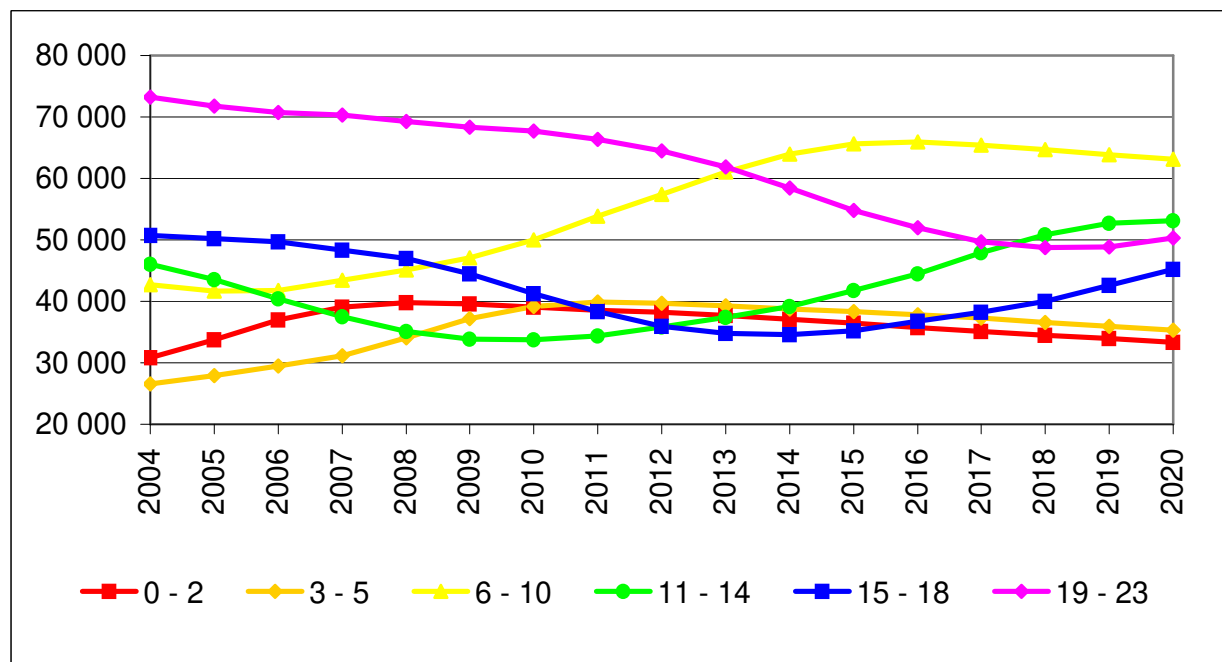
Počet dětí ve věku 6 až 10 let do roku 2010 vzroste o 8 tisíc a do roku 2015 až o 15 tisíc. V letech 2015 až 2020 by měl počet těchto dětí poklesnout, a to zhruba o 2 tisíce.

Výrazný propad nastane ve věkové skupině 11 až 14 let, ve které se do roku 2010 počet dětí sníží o 10 tisíc v porovnání s rokem 2005. V dalších deseti letech by se však jejich počet měl opět zvyšovat, a to až o 20 tisíc v roce 2020.

Počet mladých lidí ve věku 15 až 18 let se do roku 2010 sníží o 9 tisíc oproti roku 2005, do roku 2015 o dalších 6 tisíc. V dalším období se jejich počet bude postupně zvyšovat.

Počet osob ve věku 19 až 23 let bude ve sledovaném období klesat. Jejich počet se do roku 2020 sníží o 22 tisíc. K největšímu poklesu, přibližně o 12 tisíc, by mělo dojít mezi rokem 2010 až 2015.

Graf č. 2 Očekávaný vývoj počtu dětí a mládeže Prahy do roku 2020

Zdroj: PrF UK, STR ÚRM

Ekonomická aktivita obyvatel Prahy

Praha je největším regionálním trhem práce v České republice. Více než 780 tisíc pracovníků představuje více než 15 % celostátní zaměstnanosti. Součástí tohoto počtu je přes 120 tisíc dojíždějících a velmi rychle stoupající počet ekonomicky aktivních cizinců s trvalým nebo dlouhodobým pobytem (na konci roku 2005 jejich počet překročil již 72 tisíc). Tyto dvě skupiny „mimopražských“ tvoří kolem 25 % pracovníků na území Prahy. Dojíždka do Prahy ze Středních Čech překročila podle výběrového šetření pracovních sil ČSÚ počátkem roku 2006 již 95 tisíc, což činí více než 12 % z celkové pražské zaměstnanosti a dokládá, jaký význam má pražský trh práce pro uplatnění pracovních sil ze středočeského regionu.

Tab. č. 1 Ekonomická aktivita* a míra zaměstnanosti** obyvatel Prahy a ČR ve věku 15 a více let (rok 2006) v %

ukazatel	celkem		z toho ženy	
	Praha	ČR	Praha	ČR
ekonomická aktivita	61,9	59,1	54,1	50,3
míra zaměstnanosti	60,3	55,3	53,1	46,2

Zdroj: ČSÚ, Výběrové šetření pracovních sil, IV. čtvrtletí 2006

* Ekonomická aktivita: podíl počtu zaměstnaných a nezaměstnaných (pracovní síly) na počtu všech 15letých a starších osob

** Míra zaměstnanosti: podíl počtu osob s hlavním zaměstnáním na počtu bydlících 15letých a starších osob

Rozdíl mezi úrovní ekonomické aktivity (a také mírou zaměstnanosti) Prahy a republikovým průměrem se v posledním období opět mírně zvýšil, neboť hodnoty obou ukazatelů v Praze zaznamenaly celkem značný nárůst. Diference jsou tak stále zřetelnější; výraznější rozdíl je zřejmý především u ženské složky populace. V obou případech je dosažená intenzita zapojení obyvatel do pracovního procesu v Praze vyšší nejen oproti jiným českým a moravským, ale také i evropským velkým městům a regionům.

Zaměstnanost a její odvětvová struktura

Na počátku 21. století byla v podstatě dokončena sektorová přestavba celostátní i pražské ekonomické základny, která se realizovala v průběhu posledních 15 let. Mezi roky 1996 a 2006 se v Praze snížil počet pracovníků v primárním sektoru z 0,6 na 0,3 % (v ČR z 6,1 na 3,6 %) a v sekundárním sektoru z 26,0 na 19,6 % (v ČR ze 41,5 na 39,9 %). Zvýšil se ale podíl pracovníků v terciárním a kvartérním sektoru ze 73,3 na více než 80 % (v ČR z 52,3 na 58,4 %).

V Praze je nejvíce osob zaměstnáno v obchodu a v komerčních službách. Muži jsou převážně zaměstnáni ve zpracovatelském průmyslu, ve stavebnictví, v dopravě a spojích. Obchod a komerční služby tradičně zaměstnávají vysoký počet žen, ale mezi odvětví s největším zastoupením žen patří zejména školství, zdravotnictví a v Praze také veřejná správa.

Tab. č. 2 Odvětvová struktura zaměstnanosti v Praze a v ČR (rok 2006) v %

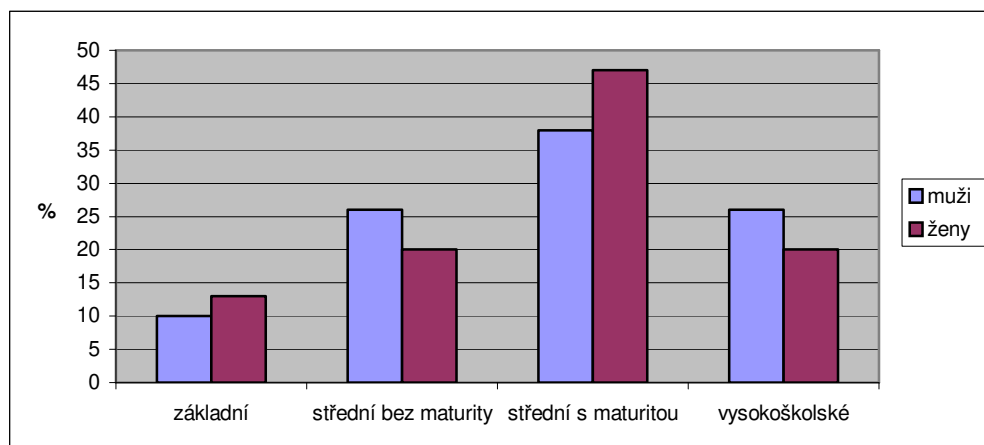
odvětví	Praha			ČR		
	ženy	muži	celkem	ženy	muži	celkem
zemědělství, lesnictví, těžba surovin	0,0	0,7	0,4	2,8	6,2	4,9
zpracovatelský průmysl, energie, voda	8,5	13,4	11,2	24,9	33,4	29,8
stavebnictví	3,0	12,9	8,4	1,7	14,6	9,0
obchod, opravy	16,7	15,7	16,1	15,8	10,2	12,6
ubytování a stravování	5,2	5,3	5,3	4,9	3,0	3,8
doprava, spoje	5,5	11,8	8,9	4,7	9,5	7,5
finanční zprostředkování	5,7	3,2	4,4	2,9	1,2	1,9
nemovitosti a pronájem, podnikatelské činnosti	15,2	16,1	15,7	6,6	6,9	6,8
veřejná správa	9,1	6,6	7,7	7,6	6,1	6,8
vzdělávání	10,3	3,7	6,7	10,1	2,7	5,9
zdravotnictví, sociální péče	11,9	4,1	7,7	12,9	2,5	7,0
ostatní (veřejné, osobní služby)	8,5	6,5	7,4	4,9	3,5	4,2

Zdroj: ČSÚ – Výběrové šetření pracovních sil, IV. čtvrtletí 2006 (propočty STR ÚRM), bydlící obyvatelstvo

Vzdělanostní struktura obyvatel Prahy

Obyvatelé Prahy mají ve srovnání s ostatními regiony republiky výrazně vyšší kvalifikaci, což spolu s tradiční zručností a schopností profesní flexibility pražské pracovní síly vytváří dobrou výchozí pozici pro zvyšování konkurenceschopnosti a dynamiky municipální ekonomické základny. Podíl obyvatelstva ve věku nad 15 let s úplným středoškolským vzděláním činí 42,7 % a s vysokoškolským 22,6 %. Ve skupině pražské mužské populace má přibližně čtvrtina střední vzdělání s výučním listem, více než třetina střední vzdělání s maturitní zkouškou a čtvrtina vysokoškolské vzdělání (ostatní základní nebo bez vzdělání). V případě žen má téměř polovina střední vzdělání s maturitní zkouškou, pětina střední vzdělání s výučním listem a rovněž pětina vysokou školu (cca 13 % má však pouze základní vzdělání, i když to se týká především vyšších věkových skupin). Přes trvalý (avšak snižující se) relativní rozdíl ve skupině vysokoškolského vzdělání v neprospěch žen můžeme vzdělanostní vývoj v obou populačních skupinách celkově hodnotit jako velmi příznivý (např. ve srovnání se Sčítáním lidu, domů a bytů 2001).

Graf č. 3 Vzdělanostní struktura obyvatel Prahy starších 15 let (rok 2006)

Zdroj: ČSÚ – Výběrové šetření pracovních sil, IV. čtvrtletí 2006 (propočty STR ÚRM)

Vzdělanostní struktura obyvatel Prahy odpovídá struktura zaměstnání. Největší počet zaměstnaných pracuje jako techničtí, zdravotní a pedagogičtí pracovníci, ale také jako vědečtí a odborní duševní pracovníci. Tyto dvě skupiny souhrnně tvoří přes polovinu všech zaměstnaných v hlavním městě (v ČR necelá třetina). Podíl první skupiny „zákonodárci, vedoucí a řídící pracovníci“ překračuje v Praze celostátní průměr již téměř o 50 %, i když početnost této skupiny roste jak v Praze, tak na ostatním území republiky.

Na druhé straně podíly některých klasifikačních skupin trvale klesají – v případě mužské populace se to týká skupiny „řemeslníci, kvalifikovaní výrobci, zpracovatelé nebo opraváři“, v případě žen skupiny „nižší administrativní pracovníci“.

Tab. č. 3 Podíly skupin zaměstnání podle klasifikace v Praze a v ČR (rok 2006) v %

klasifikace zaměstnání	Praha			ČR		
	ženy	muži	celkem	ženy	muži	celkem
zákonodárci, vedoucí a řídící pracovníci	6,1	11,6	9,0	4,4	8,4	6,7
vědečtí a odborní duševní pracovníci	25,6	22,5	23,9	12,5	9,5	10,8
technici, zdravotníci a pedagogové	32,0	24,7	28,0	27,1	17,7	21,8
nižší administrativní pracovníci (úředníci)	14,6	4,2	9,0	12,5	3,2	7,2
provozní pracovníci ve službách a obchodě	14,1	8,6	11,1	18,7	7,1	12,1
kvalifikovaní dělníci v zemědělství a lesnictví	0,0	0,4	0,3	1,3	1,6	1,5
řemeslníci a kvalifikovaní výrobci, opraváři	1,5	14,1	8,3	4,8	27,8	17,9
obsluha strojů a zařízení	0,8	10,1	5,8	8,6	18,9	14,4
pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	5,3	3,8	4,5	9,9	5,2	7,2
příslušníci armády	0,0	0,0	0,0	0,1	0,5	0,3

Zdroj: ČSÚ – Výběrové šetření pracovních sil, IV. čtvrtletí 2006, bydlící obyvatelstvo

Specifickou roli hlavního města potvrzuje zejména rozdíl mezi Prahou a ČR v prvních třech skupinách („duševní pracovníci“). V zájmu Prahy je dosáhnout a udržet podíl středoškolsky i vysokoškolsky vzdělaných osob alespoň na úrovni obvyklé pro zahraniční municipality s obdobnou funkční strukturou.

Trh práce a nezaměstnanost

Pražský trh práce díky nabízené širší profesí stačil absorbovat téměř všechnu pracovní sílu uvolněnou během transformace i nově příchozí (míra nezaměstnanosti se v 1. polovině 90. let pohybovala kolem 1 %). Trvalý pokles nezaměstnanosti jak v Praze, tak na ostatním území

ČR pokračoval i v posledních letech. Výběrové šetření pracovních sil ČSÚ, které pracuje s metodikou Mezinárodní organizace práce (ILO), ve 4. čtvrtletí 2006 zaznamenalo 16,5 tisíce nezaměstnaných osob. (Úřady práce na území Prahy evidovaly k 31. 12. 2006 téměř 21,4 tisíce uchazečů o zaměstnání, proto jsou některé specifické údaje o nezaměstnaných, resp. uchazečích o zaměstnání, převzaty i z jejich statistiky.)

Míra nezaměstnanosti v Praze dosahuje polovičních hodnot republikového průměru. Výjimku však tvoří míra nezaměstnanosti žen, která se v Praze vyvíjela příznivěji než míra nezaměstnanosti mužů. Rozdíl mezi hodnotami tohoto ukazatele v hlavním městě a v ČR se tak výrazně zvětšil.

Tab. č. 4 Míra nezaměstnanosti* v Praze a v ČR v %

rok	Praha			ČR		
	ženy	muži	celkem	ženy	muži	celkem
2000	5,2	3,3	4,2	10,2	6,8	8,3
2001	3,9	3,3	3,6	9,6	6,5	7,9
2002	5,8	2,4	4,0	9,2	5,7	7,3
2003	4,9	3,8	4,3	10,1	6,4	8,1
2004	4,6	3,3	3,9	9,9	6,8	8,2
2005	3,6	2,9	3,2	9,9	6,0	7,8
2006	1,7	3,3	2,6	8,1	5,3	6,5

Zdroj: ČSÚ – Výběrové šetření pracovních sil, 4. čtvrtletí

* Míra nezaměstnanosti: podíl nezaměstnaných na celkové pracovní síle (tj. zaměstnaných a nezaměstnaných) z téže skupiny obyvatelstva.

Výrazným problémem stále zůstává dlouhodobá (déle než 1 rok) a opakovaná nezaměstnanost. Podíl dlouhodobě nezaměstnaných na jejich celkovém počtu na konci roku 2006 v Praze činil 24,3 % (v ČR 40,7 %). Typickým rysem pro dlouhodobě nezaměstnané je nízká úroveň vzdělání (téměř 60 % nezaměstnaných jsou osoby se základním vzděláním, popř. absolventi středních odborných učilišť nebo středních odborných škol bez maturity).

Z hlediska věku je v Praze, stejně jako v celé republice, nejvyšší míra nezaměstnanosti mezi mladými lidmi do 29 let (extrémní je kolem 20 let věku). Nezaměstnanost se také výrazněji zvyšuje od 50 let věku, přičemž v Praze je situace jednoznačně horší než je celorepublikový průměr. Na konci roku 2006 podíl osob vyšších věkových skupin představoval 30,5 % (v ČR 25,7 %) z celkového počtu evidovaných uchazečů o zaměstnání.

Mezi rizikové skupiny z hlediska trhu práce patří rovněž osoby s nízkou úrovní vzdělání, s nedostatečnou motivací k jeho rozšiřování, málo podnětným sociálním zázemím a zdravotními problémy. Úřady práce v Praze koncem roku 2006 evidovaly 3 392 (11,2 % uchazečů o zaměstnání) osob se změněnou pracovní schopností (současně trh práce jim nabízel pouze 480 volných míst). I přes existenci zákona o zaměstnanosti, který obsahuje konkrétní nástroje aktivní politiky zaměstnanosti, se některé skupiny osob uplatňují na trhu práce obtížněji.

Tab. č. 5 Míra nezaměstnanosti v Praze a v ČR podle vzdělání (rok 2006) v %

vzdělání	Praha			ČR		
	ženy	muži	celkem	ženy	muži	celkem
základní	12,3	13,3	12,3	22,1	23,1	22,5
střední bez maturity ²	2,1	4,3	3,5	10,0	5,7	7,2
střední s maturitou	1,2	3,1	2,1	5,6	3,2	4,4
vysokoškolské	1,0	1,5	1,3	1,6	1,9	1,8

Zdroj: ČSÚ – Výběrové šetření pracovních sil, 4. čtvrtletí 2006, propočty STR ÚRM

² Do středního vzdělání bez maturity se započítává střední vzdělání a střední vzdělání s výučním listem.

Nezaměstnanost absolventů středních a vyšších odborných škol

K posouzení nezaměstnanosti absolventů je využíván ukazatel míra nezaměstnanosti absolventů. V dubnu 2006 dosahoval tento ukazatel v hl. m. Praze 4,6 % (803 nezaměstnaných absolventů), v ČR 11,4 %. Vzhledem k tomu, že podle dřívější metodiky docházelo k určitému zkreslení tohoto ukazatele tím, že absolventi – uchazeči o zaměstnání jsou evidováni podle místa trvalého bydliště, zatímco absolventi škol jsou uváděni podle místa školy, byla metodika výpočtu změněna. Podle nové metodiky je míra nezaměstnanosti absolventů škol v kraji definována jako podíl počtu nezaměstnaných absolventů škol v kraji (bez ohledu na to, v kterém kraji ČR jsou evidováni na úřadu práce) k počtu absolventů, kteří se připravovali na školách v daném kraji.³

V porovnání s průměrnými mírami nezaměstnanosti absolventů za Českou republiku jsou v hl. m. Praze výrazně nižší míry nezaměstnanosti absolventů ve všech kategoriích vzdělání.

Tab. č. 6 Vývoj míry nezaměstnanosti absolventů středních a vyšších odborných škol podle jednotlivých kategorií vzdělání v Praze a v ČR v %

rok	vyučení		gymnázium		vyučení s maturitou		SOŠ s maturitou		VOŠ	
	Praha	ČR	Praha	ČR	Praha	ČR	Praha	ČR	Praha	ČR
2002	6,7	20,3	3,0	7,2	12,9	21,4	5,7	15,2	3,0	12,9
2003	7,6	23,4	2,6	6,4	8,8	23,5	6,3	16,3	3,9	13,2
2004	8,6	23,2	2,6	6,1	8,3	21,2	6,7	15,0	5,2	13,6
2005	4,7	17,9	2,4	4,8	6,6	16,1	4,9	12,2	2,8	10,9
2006	6,4	15,7	1,7	4,4	7,0	14,0	5,0	11,0	3,9	9,1

Zdroj: NÚOV

Z porovnání míry nezaměstnanosti absolventů hl. m. Prahy podle kategorií dosaženého vzdělání vyplývá nižší míra nezaměstnanosti absolventů s vyšší kategorií vzdělání.

Volná pracovní místa

Jednou z rozhodujících charakteristik kvality pracovního trhu je rozsah uplatněné poptávky ze strany zaměstnavatelů a její struktura. Údaje o této poptávce vyjádřené počtem hlášených volných pracovních míst na úřadech práce nebývají zpravidla úplné (část odhadovaná na 1/3 volných míst, a to ve velkém rozsahu nadprůměrně kvalifikačně náročných, je vyhledávána prostřednictvím jiných forem nabídky – personální agentury, inzerce, doporučení aj.), přesto poukazují na základní tendence na regionálním trhu práce.

Tab. č. 7 Počet hlášených volných míst v Praze podle požadavků na vzdělání

mezinárodní klasifikace ISCED97	31. 12. 2005			31. 12. 2006		
	uchazeči	volná pracovní místa	uchazeči na 1 místo	uchazeči	volná pracovní místa	uchazeči na 1 místo
bez vzdělání a neúplné základní	93	528	0,2	45	605	0,1
základní	4 492	5 683	0,8	3 885	7 121	0,5
nižší střední	104	120	0,9	88	540	0,2
nižší střední odborné	299	95	3,1	219	218	1,0
střední odborné s výučním listem	7 993	2 281	3,5	6 760	3 874	1,7
střední nebo střední odborné bez maturity i výučního listu	409	76	5,4	356	98	3,6

³ Nezaměstnanost absolventů škol se středním a vyšším odborným vzděláním, NÚOV, Praha 2006

mezinárodní klasifikace ISCED97	31. 12. 2005			31. 12. 2006		
	uchazeči	volná pracovní místa	uchazeči na 1 místo	uchazeči	volná pracovní místa	uchazeči na 1 místo
úplné střední	1 246	369	3,4	1 214	491	2,5
úplné střední odborné s vyučením i maturitou	1 266	355	3,6	1 170	427	2,7
úplné střední odborné s maturitou (bez vyučení)	5 604	670	8,4	4 789	1 487	3,2
vyšší odborné	297	45	6,6	295	97	3,0
bakalářské	203	110	1,8	227	202	1,1
magisterské	2 532	786	3,2	2 263	1 029	2,2
doktorské	33	1	33,0	53	3	17,7
celkem	24 571	11 119	2,2	21 364	16 192	1,3

Zdroj: Úřad práce hl. m. Prahy, STR ÚRM

Velká část uvedeného počtu volných míst je však podle Úřadu práce hl. m. Prahy pouze formální, je evidována pouze z administrativně technických důvodů a skutečnost na trhu práce výrazně deformuje. Podíl míst, která jsou reálně určena pro zprostředkování uchazečům o zaměstnání, činil k 31. 12. 2006 přibližně 61 %, ostatních 39 % jsou místa pro uchazeče nepoužitelná (podprůměrné mzdy, nízká kvalifikace apod.). V následující tabulce jsou proto uvedeny počty tzv. míst pro zprostředkování, tj. celkový počet volných míst (9 954) snížený o místa pro cizince – kontrakty, resp. o evidenci míst s náborem pracovníků a míst vyplývajících z § 86, § 97 a § 147 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti (tzv. místa s §).

Tab. č. 8 Počet hlášených volných míst v Praze podle požadavků na vzdělání, místa pro zprostředkování*

mezinárodní klasifikace ISCED97	31. 12. 2005			31. 12. 2006		
	uchazeči	volná pracovní místa	uchazeči na 1 místo	uchazeči	volná pracovní místa	uchazeči na 1 místo
bez vzdělání a neúplné základní	93	187	0,5	45	220	0,2
základní	4 492	1 112	4,0	3 885	2 572	1,5
nižší střední	104	59	1,8	88	530	0,2
nižší střední odborné	299	37	8,1	219	179	1,2
střední odborné s výučním listem	7 993	1 751	4,6	6 760	3 209	2,1
střední nebo střední odborné bez maturity i výučního listu	409	11	37,2	356	59	6,0
úplné střední	1 246	164	7,6	1 214	435	2,8
úplné střední odborné s vyučením i maturitou	1 266	237	5,3	1 170	393	3,0
úplné střední odborné s maturitou (bez vyučení)	5 604	500	11,2	4 789	1 314	3,6
vyšší odborné	297	26	11,4	295	83	3,6
bakalářské	203	13	15,6	227	103	2,2
magisterské	2 532	442	5,7	2 263	855	2,6
doktorské	33	0	-	53	2	26,5
celkem	24 571	4 539	5,4	21 364	9 954	2,1

Zdroj: Úřad práce hl. m. Prahy, čtvrtletní a interní statistiky, STR ÚRM

*místa určená pro zprostředkování, bez míst pro cizince (kontrakty, místa s §)

Při eliminaci „míst pro cizince“ se pražský trh práce, i přes nárůst počtu volných pracovních míst pro zprostředkování, dostává k jiným rozměrům než při zohlednění všech míst, kdy dochází ke zkreslení údajů právě místy, která jsou již zaměstnavatelem primárně předurčena pro občany ze zahraničí. Při srovnání hodnot je patrné, že zatímco při započítání všech volných míst připadá na 1 volné pracovní místo 1,3 uchazeče, pak při výpočtu uchazečů na 1 volné pracovní místo určené pro zprostředkování docházíme k výsledku 2,1 osoby.

V meziročním srovnání se situace vyvíjela pozitivně, zlepšil se poměr téměř o 1 uchazeče. Současný stav je dán jak snížením celkového počtu uchazečů, tak již zmiňovaným nárůstem hlášení volných pracovních míst zaměstnavateli.

Je třeba připomenout, že uvedené absolutní počty volných pracovních míst v evidenci nezachycují konkrétní profesní zaměření, požadavky zaměstnavatelů na vzdělání, dovednosti, znalosti a zdravotní stav uchazečů, morální hodnoty, pracovní a finanční podmínky, a proto se často nabídky práce s poptávkou uchazečů o zaměstnání míjejí.

Vzhledem ke vzdělávacímu systému jako hlavnímu zdroji pracovních sil pro pracovní trh je nezbytné sledovat také vztah mezi nabídkou a poptávkou jednotlivých profesních skupin. Jde zejména o jeho vnitřní oborovou strukturu i strukturu podle úrovně vzdělání. Je patrné, že i na pražském trhu práce překračuje poptávka nabídku, a to i v profesích s nejvyšší odbornou kvalifikací. Výjimku tvoří třída Řemeslníci a kvalifikovaní výrobci, zpracovatelé, opraváři, u které počet volných míst převyšuje počet uchazečů.

Tab. č. 9 Struktura hlášených volných míst a uchazečů v Praze podle Klasifikace zaměstnání

Klasifikace zaměstnání	31. 12. 2006		
	volná místa	volná místa *	uchazeči
tř. 1 – Zákodárci, vedoucí a řídící pracovníci	296	210	648
tř. 2 – Vědečtí a odborní duševní pracovníci	1 439	1 215	2 424
tř. 3 – Techničtí, zdravotničtí, pedagogičtí pracovníci	1 946	1 492	4 293
tř. 4 – Nižší administrativní pracovníci (úředníci)	903	847	3 035
tř. 5 – Provozní pracovníci ve službách a obchodě	1 845	1 648	3 996
tř. 6 – Kvalifikovaní dělníci v zemědělství, lesnictví	76	26	145
tř. 7 – Řemeslníci a kvalifikovaní výrobci, zpracovatelé, opraváři	2 949	2 024	1 835
tř. 8 – Obsluha strojů a zařízení	1 384	1 195	1 227
tř. 9 – Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	5 354	1 297	3 235
tř. 0 – Příslušníci armády	0	0	3
Nezadáno	0	0	523
Celkem	16 192	9 953	21 364

Zdroj: Úřad práce hl. m. Prahy, čtvrtletní a interní statistiky k 31. 12. 2006, STR ÚRM

* Z počtu míst určených pro zprostředkování, bez míst pro cizince – kontrakt a místa s §

Trh práce a rovné příležitosti

Absence rovnosti příležitostí na trhu práce je důsledkem některých přetrvávajících předsudků ohledně rozdílných úloh obou pohlaví ve společnosti, přestože dnes velká skupina žen jako svou prioritu volí kariéru. Možnosti zajistit rodinám pomoc v domácnosti, včetně různorodých forem služeb a péče o děti, jsou však doposud omezené. Tento problém je nutné vyřešit jak z hlediska žen ve vedoucích funkcích, tak žen, které svou kariéru teprve zahajují a vstupují na pracovní trh. Spolu s řešením rovnosti žen a mužů na pracovním trhu musí konkrétní opatření zahrnovat i rovné příležitosti pro všechny potenciálně znevýhodněné skupiny obyvatel.

I.2 Politika rozvoje vzdělávání v hl. m. Praze v širším kontextu

I.2.1 Soulad dlouhodobého záměru hl. m. Prahy s dlouhodobým záměrem ČR a dalšími strategickými dokumenty

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy hl. m. Prahy jako hlavní strategický dokument hl. m. Prahy v oblasti vzdělávání vychází jak ze strategických dokumentů kraje, tak z dokumentů republikových i evropských.

Zásadní směřování hl. m. Prahy v ekonomické, sociální i dalších oblastech formuluje Strategický plán hl. m. Prahy, který podává ucelenou představu o budoucím rozvoji hlavního města a naznačuje východiska pro jednotlivé oborové koncepce. Pro oblast vzdělávání je podle tohoto dokumentu strategickým záměrem hl. m. Prahy podpora rozvoje vzdělání, vědy a výzkumu směřující k naplnění role Prahy jako hlavního inovačního centra republiky. Při naplňování této role je třeba využívat nadprůměrný kvalifikační potenciál obyvatel a rozsáhlou základnu vědy a výzkumu. Strategickou výhodou, jakou je poměrně vysoká vzdělanostní a kvalifikační úroveň obyvatel Prahy, je nezbytné rozvíjet transformací školské soustavy na kvalitativně vyšší stupeň podporující celoživotní učení, a dosáhnout tak nejen zvýšení celkové vzdělanostní úrovně pražské populace, ale zejména její otevřenosti světu a schopnosti reagovat na požadavky doby, lepšího využití lidského potenciálu města, zvýšení konkurenceschopnosti města a růstu duchovního významu Prahy v celoevropském měřítku.

V programovém období 2007 – 2013 bude hl. m. Praha čerpat podporu z Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Praha – Adaptabilita v rámci Cíle Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost. Globálním cílem operačního programu Praha – Adaptabilita je zvýšení konkurenceschopnosti Prahy posílením adaptability a výkonnosti lidských zdrojů a zlepšením přístupu k zaměstnání pro všechny.

Východiskem pro zpracování DZ HMP je rovněž DZ ČR. Soulad dlouhodobých záměrů na republikové a krajské úrovni stanovuje školský zákon a vyhláška č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy. Vyhláška vymezuje rámcovou strukturu, obsah, postup zpracování a termíny předkládání a zveřejňování dlouhodobých záměrů. DZ ČR uvádí základní tendence a cíle dalšího vývoje a stanoví opatření na úrovni státu. DZ HMP definuje základní cíle a úkoly ve vzdělávání na území hl. m. Prahy a určuje postup, formy a metody při jejich realizaci.

DZ ČR 2007 v návaznosti na předchozí republikové dlouhodobé záměry zvolil šest základních strategických směrů:

- A) Rovnost příležitostí ke vzdělávání,
- B) Kurikulární reforma – nástroj k modernizaci vzdělávání s důrazem na rozvoj klíčových kompetencí,
- C) Podpora cizích jazyků, informačních a komunikačních technologií,
- D) Tvorba a zavádění systémů kvality, metod hodnocení a vlastního hodnocení škol a školských zařízení,
- E) Zvyšování profesionality a zlepšování pracovních podmínek pedagogických pracovníků,
- F) Podpora dalšího vzdělávání.

DZ HMP 2008 vychází z těchto priorit s důrazem na specifika, jimiž se hl. m. Praha odlišuje od ostatních krajů ČR - kumulace vzdělávacích institucí hlavně terciárního a sekundárního stupně s celostátní působností, nízká míra nezaměstnanosti obyvatel i absolventů, využívání místních pracovních a studijních příležitostí obyvateli především Středočeského kraje při denním dojíždění, vyšší poptávka po středoškolském, vyšším odborném a vysokoškolském vzdělávání, ale i vyšší vzdělanostní úroveň a tím i lepší ekonomické postavení větší části pražských občanů ve srovnání s jinými kraji.

DZ HMP stejně jako DZ ČR nezahrnuje vzdělávání na vysokých školách, které mají v souladu se zákonem č. 111/1998 Sb., zákon o vysokých školách, ve znění pozdějších předpisů, zpracovanou vlastní koncepci rozvoje, pouze se částečně dotýká oblasti prolínání rozvoje vyššího odborného školství směrem k veřejným vysokým školám neuniverzitního typu.

I.2.2 Spolupráce s partnery kraje při plnění úkolů ve vzdělávání

Princip partnerství hraje stále významnější roli, a to jak na regionální úrovni, tak v oblasti mezinárodní spolupráce. Je důležitým prostředkem v sociálním začleňování a poskytování rovných příležitostí. Na regionální úrovni zaujímá klíčové místo spolupráce kraje se sociálními partnery⁴, kteří vystupují jako poradní orgán, odborný konzultant i jako partner pro projekty. Důležitým partnerem kraje jsou i nestátní neziskové organizace. Velký význam má konkrétní spolupráce škol s podniky a dalšími subjekty – hospodářskou komorou, úřady práce, profesními svazy, vysokými školami, občanskými sdruženími i jednotlivými městskými částmi hl. m. Prahy. Nejintenzivněji spolupráce probíhá v oblasti odborného vzdělávání, zejména při přípravě, průběhu a hodnocení závěrečných zkoušek, při inovaci oborů a aplikaci poznatků z praxe do výuky i při přípravě učebních textů. Některá profesní sdružení organizují společně se školami přehlídky a oborové soutěže dovednosti, důležitý je podíl firem na odborném výcviku nebo praxi studentů – zapůjčování nebo poskytování pomůcek i materiálu, realizace praxe na smluvních pracovištích apod.

Spolupráce se sociálními partnery jak na úrovni hl. m. Prahy, tak na úrovni škol zatím stále není systematická, proto důležitým cílem nadále zůstává vytvoření systému spolupráce mezi zaměstnavateli, vzdělávacími institucemi a ostatními zainteresovanými partnery jako nutný předpoklad ke sladění profesní nabídky a poptávky a vytváření základů k celoživotnímu učení. Hl. m. Praha proto bude iniciovat legislativní změny na zvýšení motivace zaměstnavatelů zapojit se do procesu celoživotního učení. Chybí rovněž zastřešující prvek takového systému, který by fungoval jako nezávislý poradní, iniciační a zejména koordinační orgán pro strategické řízení této oblasti v kraji.

Velký význam hl. m. Praha přikládá spolupráci se Středočeským krajem, se kterým je těsně ekonomicky i sociálně propojeno. Ve vzdělávání je aktuální zejména oblast nabídky a poptávky po středoškolském vzdělávání, oborová struktura středních a vyšších odborných škol, nabídka vzdělávání žáků se zdravotním postižením, náhradní rodinná péče v zařízeních ústavní a ochranné výchovy, vytváření informačního systému o vzdělávání a trhu práce a další vzdělávání pedagogických pracovníků.⁵

⁴ Mezi nejdůležitější sociální partnery patří zaměstnavatelé, zaměstnavatelské a odborové svazy.

⁵ Ve školním roce 2006/07 studovalo na středních školách zřizovaných HMP 18,2 % žáků s trvalým bydlištěm ve Středočeském kraji.

Rozdělení kompetencí v oblasti státní správy a samosprávy ve školství v hl. m. Praze má na rozdíl od ostatních krajů ČR svá specifika, která jsou dána zákonem č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon upravuje postavení hl. m. Prahy jako hlavního města České republiky, kraje a obce. Dále pak upravuje postavení městských částí.

Statutem hl. m. Prahy, kterým lze stanovit rozsah rozhodování městských částí, byly povinnosti obecního úřadu obce s rozšířenou působností svěřeny do působnosti 22 správních obvodů. V oblasti školství plní tyto městské části povinnosti vůči obecním školám a školským zařízením, které vyplývají ze školského zákona. Jedná se o úkoly ekonomického charakteru a úkoly spojené s výkaznictvím. Ostatní kompetence zřizovatele obecních škol a školských zařízení dané zákonem jsou svěřeny jednotlivým městským částem. Problematiku obecního školství zajišťuje 50 městských částí z celkového počtu 57 městských částí na území hl. m. Prahy.

Odboru školství, mládeže a tělovýchovy MHMP⁶ ve vztahu k obecnímu školství přinesl školský zákon některé nové úlohy spadající do kompetence krajského úřadu. V souladu s ustanovením § 165 tohoto zákona plní odbor školství, mládeže a tělovýchovy MHMP především úkoly nadřízeného správního orgánu pro ředitele mateřských a základních škol zřizovaných MČ. Mezi další povinnosti patří ve spolupráci se zřizovatelem zajištění bezplatné přípravy směřující k začlenění žáků z EU do základního vzdělávání zahrnující výuku českého jazyka, zajištění kurzů pro doplnění základního vzdělání a další úkoly. Zástupci odboru školství, mládeže a tělovýchovy MHMP jsou členy konkurzních komisí na obsazení funkcí ředitelů mateřských a základních škol zřizovaných MČ. Odbor školství, mládeže a tělovýchovy MHMP rovněž spolupracuje s MČ v oblasti konzultací a metodické pomoci při řešení úkolů vyplývajících ze školského zákona. Významnou pomoc městské části poskytly zajištěním podkladů za předškolní a základní vzdělávání pro zpracování Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy hl. m. Prahy, každoročně poskytují podklady pro zpracování Výroční zprávy o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy hl. m. Prahy.

I.3 Grantová politika hl. m. Prahy

Na podporu rozvoje vzdělávací soustavy, volnočasových aktivit, sportu a tělovýchovy je v hl. m. Praze od poloviny 90. let zavedena grantová politika.

Celoměstské programy podpory vzdělávání na území hl. m. Prahy

Magistrát hl. m. Prahy vyhlašuje každoročně Celoměstské programy na podporu vzdělávání, které zaměřuje na závažné tematické okruhy.

Pro rok 2006 byly Radou HMP schváleny 2 programy:

- program na podporu rozvoje vzdělanosti, spolupráce s vysokými školami, vědeckými a výzkumnými institucemi především v oblasti vzdělávání managementu pedagogických a výchovných pracovníků škol a školských zařízení hl. m. Prahy,
- program na podporu vzdělávání a začleňování žáků - cizinců a žáků ze sociálně znevýhodňujícího prostředí do škol a školských zařízení.

⁶ Usnesením Rady HMP č. 1158 ze dne 14.8.2007 došlo s účinností od 1.9.2007 ke zrušení odboru školství a delimitaci jeho činnosti a zaměstnanců do odboru školství, mládeže a tělovýchovy.

Celkově bylo podáno 70 projektů, ze kterých Komise Rady HMP pro udělování grantů k celoměstským programům podpory vzdělávání na území hl. m. Prahy vybrala a doporučila Radě HMP ke schválení 33 žádostí v celkové finanční výši 6 135,3 tis. Kč.

V roce 2007 byly v rámci grantového řízení vyhlášeny čtyři grantové programy:

- program na podporu rozvoje vzdělanosti, spolupráce s vysokými školami, vědeckými a výzkumnými institucemi především v oblasti vzdělávání managementu pedagogických a výchovných pracovníků škol a školských zařízení hl. m. Prahy,
- program na podporu vzdělávání nadaných dětí, žáků a studentů,
- program na podporu rozvoje dalšího profesního vzdělávání na SŠ,
- program na podporu práce pedagogů speciálních škol.

Ke dni ukončení podání žádostí bylo podáno 115 projektů, ze kterých Komise Rady HMP pro udělování grantů k celoměstským programům podpory vzdělávání na území hl. m. Prahy vybrala a doporučila RHMP ke schválení 42 žádostí v celkové finanční výši 7 351 tis. Kč.

Na rok 2008 byly vyhlášeny čtyři grantové programy:

- program na podporu rozvoje vzdělanosti, spolupráce s vysokými školami, vědeckými a výzkumnými institucemi především v oblasti vzdělávání managementu pedagogických a výchovných pracovníků škol a školských zařízení hl. m. Prahy,
- program na podporu vzdělávání nadaných dětí, žáků a studentů,
- program na podporu rozvoje škol zřizovaných hl. m. Prahou,
- program na podporu rozvoje vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami.

Ke dni ukončení podání žádostí bylo podáno celkem 236 projektů s požadavkem v celkové finanční výši 70 061,8 tis. Kč.

Cílem grantové politiky hl. m. Prahy v oblasti vzdělávání není pouze řešení aktuálních problémů, ale i cílené řešení dlouhodobých a přetrvávajících úkolů, hlavně v oblasti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a spolupráce s vysokými školami, vědeckými a výzkumnými pracovišti, ale i dalších prioritních oblastí.

Celoměstské programy podpory rozvoje volnočasových aktivit

Grantové programy podpory využití volného času dětí a mládeže jsou koncipovány jako projekty společenské objednávky hlavního města, jejich cílem je vytváření základních podmínek pro činnost dětí a mládeže ve volném čase.

Pro rok 2006, 2007 i pro rok 2008 byly Radou HMP schváleny a vyhlášeny programy:

- prostory pro činnost,
- akce ve volném čase,
- akce pro neorganizované děti a mládež na území hl.m. Prahy,
- kluby pro mládež,
- podpora účasti na prezentačních a soutěžních akcích v zahraničí.

V roce 2006 bylo podáno celkem 795 projektů s požadavkem v celkové finanční výši 64 mil. Kč. Schválením rozpočtu hl. m. Prahy na rok 2006 byla pro volný čas dětí a mládeže vyčleněna částka ve výši 28 mil. Kč. Z této částky bylo rozděleno 24 821 tis. Kč na 668 projektů. V roce 2007 bylo podáno celkem 764 projektů s požadavkem v celkové finanční výši 65 mil. Kč. Schválením rozpočtu hl. m. Prahy na rok 2007 byla pro volný čas dětí a mládeže vyčleněna částka ve výši 28 mil. Kč. Z této částky bylo rozděleno 26 308 tis. Kč na 655 projektů. Pro rok 2008 bylo podáno celkem 755 projektů s požadavkem v celkové finanční výši 62,5 mil. Kč. Na rok 2008 je pro volný čas dětí a mládeže vyčleněna částka ve výši 28 800 tis. Kč.

Rovněž v oblasti volného času není cílem grantové politiky hl. m. Prahy pouze řešení aktuálních problémů, ale zejména koncepční řešení dlouhodobých záměrů v oblasti péče o děti a mládež ve volném čase, s důrazem na podporu různorodých akcí a stálých klubů pro neorganizovanou mládež. Nerozdělené finanční prostředky jsou využívány na krytí aktuálních potřeb pražských domů dětí a mládeže.

Celoměstské programy podpory sportu a tělovýchovy

Celoměstské programy podpory sportu a tělovýchovy zahrnují všeobecnou podporu sportu pro všechny a podporu péče o materiálně technickou základnu sportu. Jsou rozděleny do dvou základních skupin - celoměstské programy podpory sportu a tělovýchovy určené pro MČ, školy a školská zařízení v hl. m. Praze a celoměstské programy podpory sportu a tělovýchovy určené pro subjekty působící v oblasti sportu a tělovýchovy v hl. m. Praze.

V rámci Celoměstských programů podpory sportu a tělovýchovy určených pro MČ hl. m. Prahy, školy a školská zařízení byly Radou HMP v minulých letech schváleny a vyhlášeny programy:

- rekonstrukce a oprava školních sportovišť (I/1, I/2),
- úprava veřejných ploch určených pro sportování,
- provoz veřejně přístupných plaveckých bazénů,
- úsporná technologická opatření pro provoz plaveckých bazénů,
- sportovní turnaje a akce celopražského a celostátního významu.

V rámci Celoměstských programů podpory sportu a tělovýchovy určených pro subjekty působící v oblasti sportu a tělovýchovy byly Radou HMP schváleny a vyhlášeny programy:

- provoz a nájmy veřejně prospěšných tělovýchovných zařízení (I/1, I/2, I/3, I/4),
- odstranění havárií veřejně přístupných tělovýchovných zařízení (II/1, II/2),
- úsporná technologická opatření pro provoz plaveckých bazénů a zimních stadionů (III/1, III/2),
- zkvalitnění povrchů sportovišť, které jsou ve vlastnictví či dlouhodobém nájmu subjektů působících ve sportu a tělovýchově (IV/1, IV/2),
- sportovní akce celopražského, celostátního a mezinárodního významu se zaměřením především na děti a mládež konané v hl. m. Praze (V/1, V/2).

V rozpočtu hl. m. Prahy na rok 2006 byla na realizaci vyhlášených programů a významných sportovních akcí vyčleněna částka ve výši 135 000 tis. Kč a 44 910 tis. Kč na kapitálové výdaje v rezervě kapitoly 06 – sport, na rok 2007 částka ve výši 139 000 tis. Kč a 115 000 tis.

Kč na kapitálové výdaje v rezervě kapitoly 06 – sport. Pro rok 2008 byly vyhlášeny stejné programy jako v předchozích letech. Ke dni ukončení podání žádostí bylo zaevidováno 594 projektů s požadavkem v celkové finanční výši 447 538,4 tis. Kč. Z rozpočtu HMP byla vyčleněna částka 105 000 tis. Kč a 115 000 tis. Kč na kapitálové výdaje z kapitoly 06 – sport.

Grantová forma podpory vzdělávání, volnočasových aktivit, sportu a tělovýchovy se v hlavním městě osvědčila, proto DZ HMP 2008 v návaznosti na stanovené priority počítá i nadále s jejím pokračováním.

II. Dosažený stav a strategie rozvoje vzdělávání a vzdělávací soustavy v hl. m. Praze na období let 2008 – 2012

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy hl. m. Prahy 2008 stanovuje v návaznosti na Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy hl. m. Prahy 2006 následující priority:

1. Zvyšování kvality a modernizace vzdělávání

- kurikulární reforma, zavádění rámcových a školních vzdělávacích programů
- sledování a hodnocení kvality vzdělávání
- zkvalitnění výuky informační gramotnosti
- zkvalitnění výuky cizích jazyků
- mezinárodní spolupráce škol

2. Vytváření podmínek pro osobnostní rozvoj dětí, žáků a studentů

- vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami
- vzdělávání dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných
- rozvoj základního uměleckého a zájmového vzdělávání
- prevence sociálně patologických jevů
- multikulturní výchova
- environmentální vzdělávání, výchova a osvěta
- rozvoj poradenských a informačních systémů

3. Zvyšování profesionality a společenského postavení pedagogických pracovníků a jejich další vzdělávání

- zvyšování úrovně odměňování pedagogických pracovníků
- další vzdělávání pedagogických pracovníků

4. Další vzdělávání v rámci celoživotního učení

5. Harmonizace struktury vzdělávacích příležitostí v hl. m. Praze

- optimalizace sítě škol a školských zařízení
- struktura studijní nabídky pražských středních a vyšších odborných škol

Jedná se o pokračování priorit stanovených v Dlouhodobém záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy hl. m. Prahy 2006 s tím, že v rámci aktualizace došlo k úpravě jejich struktury. Všechny priority zůstávají zachovány a i v následujícím období je počítáno s jejich realizací. Rovněž zabezpečení dostupnosti a kvality celoživotního učení zůstává i nadále hlavním principem rozvoje vzdělávací soustavy hl. m. Prahy. Naplňování tohoto principu i jednotlivých priorit je úzce provázáno s využíváním prostředků z ESF, které je promítnuto do jednotlivých kapitol.

II.1 Zvyšování kvality a modernizace vzdělávání

II.1.1 Kurikulární reforma, zavádění rámcových a školních vzdělávacích programů

Jedním z nástrojů zkvalitnění a modernizace vzdělávání je kurikulární reforma zaměřená na rozvoj klíčových kompetencí. Rozvoj klíčových kompetencí podporuje nový systém kurikulárních dokumentů pro vzdělávání od 3 do 19 let zakotvený ve školském zákoně. Kurikulární dokumenty jsou vytvářeny na dvou úrovních – státní a školní. Státní úroveň představují Národní program vzdělávání a Rámcové vzdělávací programy. NPV formuluje

cíle a obsahy vzdělávání jako celku, RVP vymezují závazné rámce vzdělávání pro jeho jednotlivé stupně a obory. Školní úroveň představují školní vzdělávací programy, podle nichž se uskutečňuje vzdělávání na jednotlivých školách a které zohledňují místní podmínky škol.

Období do roku 2008 bylo charakterizováno intenzivní přípravou rámcových vzdělávacích programů. Vedle rámcových vzdělávacích programů pro předškolní a základní vzdělávání vznikly a byly schváleny rámcové vzdělávací programy pro gymnázia, gymnázia se sportovní přípravou a první skupina rámcových vzdělávacích programů pro 61 oborů středního odborného vzdělání. V roce 2008 a v následujících letech budou dokončeny rámcové vzdělávací programy pro další obory středního odborného vzdělání, základní školu speciální, praktickou školu, pro umělecké obory základního uměleckého vzdělávání a pro jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky. Všechny budou procházet stejným procesem pilotního ověřování a po jejich schválení bude nabíhat dvouletá zákonná doba pro přípravu školních vzdělávacích programů. Současně bude probíhat vzdělávání učitelů a příprava metodických materiálů pro podporu tvorby ŠVP a pro podporu výuky podle nich.

Cíl: Modernizace vzdělávání, podpora zavádění školních vzdělávacích programů do praxe a jejich realizace.

Předškolní vzdělávání

Všeobecná závaznost RVP PV od 1. 9. 2007 uzavřela v předškolním vzdělávání etapu postupného zavádění dvouúrovňového kurikula do praxe mateřských škol. RVP PV vstoupil v platnost 1. 3. 2005, mateřské školy z něho vycházely při přípravě svých ŠVP, podle kterých jsou povinny pracovat od 1. 9. 2007. Na pomoc pedagogům mateřských škol byly Výzkumným ústavem pedagogickým vytvořeny metodické materiály, popř. jiné informační zdroje (např.: Manuál k přípravě školního (třídního) vzdělávacího programu, Praktický průvodce třídním vzdělávacím programem, Poznámky k tvorbě ŠVP ve speciálních MŠ, Metodika pro podporu individualizace vzdělávání v MŠ, Průvodce metodikou výuky angličtiny v mateřské škole 1, Poznámky k tvorbě vzdělávacího obsahu přípravných tříd, metodické texty na portálu www.rvp.cz).

Navrhovaná opatření (ve spolupráci s MČ):

- podporovat vzhledem k odborné náročnosti práce předškolních pedagogů rozvoj jejich kvalitního profesního vzdělávání,
- podporovat výuku cizích jazyků v mateřských školách,
- v souladu s populačním vývojem vytvářet podmínky k zajištění všeobecného přístupu k předškolnímu vzdělávání v mateřských školách.

Základní vzdělávání

Schválením nového školského zákona, vyhlášky o základním vzdělávání, RVP ZV a Manuálu pro tvorbu ŠVP bylo připraveno vhodné prostředí pro ověřování výuky podle ŠVP na vybraných pilotních školách, mezi které patřily i některé základní školy a základní školy praktické v Praze. Závaznost RVP ZV od 1. 9. 2007 znamenala, že všechny školy poskytující základní vzdělání prošly dvouletým obdobím tvorby školních vzdělávacích programů a ve školním roce 2007/08 zahájily výuku podle vlastních ŠVP. Na podporu tvorby ŠVP a výuky podle něj byly školám VÚP poskytnuty metodické materiály (Klíčové kompetence v základním vzdělávání, Příklady dobré praxe v základním vzdělávání, Jazyková propedeutika na 1. stupni základních škol, Cizí jazyky napříč předměty 1. stupně základních škol, metodické texty na portálu www.rvp.cz).

Hl. m. Praha bylo zapojeno do dvou systémových projektů MŠMT na ověřování a tvorbu ŠVP, které byly řešeny ve spolupráci s VÚP. Jednalo se o projekt Pilot Z týkající se základního vzdělávání a Pilot GP týkající se gymnaziálního vzdělávání. Na podporu vzdělávání koordinátorů tvorby ŠVP na základních školách zorganizoval odbor školství MHMP projekt Koordinátor tvorby školních vzdělávacích programů. V dovednostech potřebných pro přípravu ŠVP pro základní vzdělávání se proškolili pedagogové téměř všech škol, které na území hl. m. Prahy poskytují základní vzdělávání – projektu se zúčastnilo takřka 250 učitelů. Odborným garantem projektu byl Národní institut pro další vzdělávání. Projekt byl hrazen z rozpočtu hl. m. Prahy, náklady na jeho realizaci činily cca 2 000 tis. Kč.

Navrhovaná opatření(ve spolupráci s MČ):

- monitorovat výuku podle ŠVP a pomáhat školám v řešení metodických problémů,
- podporovat další vzdělávání pedagogických pracovníků pro praktickou realizaci ŠVP,
- podporovat týmovou práci pedagogických sborů, zejména v souvislosti s řešením konkrétních problémů vycházejících z realizace ŠVP,
- podporovat vzájemnou spolupráci základních škol a spolupráci mezi jednotlivými druhy škol (MŠ, ZŠ, SŠ),
- v zájmu úspěšnějšího vstupu dětí se speciálními vzdělávacími potřebami do povinného vzdělávání podporovat rozvoj přípravných tříd základních škol.

Základní umělecké vzdělávání

Práce na tvorbě RVP ZUV byly zahájeny v polovině roku 2005, odbornou gescí byl pověřen VÚP, hlavním koordinátorem ředitel ZUŠ Hostivař v Praze 10. Tvorba RVP ZUV se naplno rozběhla od ledna roku 2006. Pilotáž tvorby školních vzdělávacích programů, do které jsou zapojeny ZUŠ Jižní Město, Praha 4, Křtinská 673 a ZUŠ Praha 10, Bajkalská 11, byla zahájena v září 2007. Dále se předpokládá vytvoření Manuálu pro tvorbu ŠVP pro základní umělecké vzdělávání a na základě zkušeností pilotních škol a připomínkového řízení vytvoření finální verze dokumentu RVP ZUV. Ostatní ZUŠ budou s tvorbou vlastních programů začínat v září 2009 s tím, že od září 2011 budou mít vlastní programy všechny ZUŠ.

Navrhovaná opatření:

- podporovat vytváření podmínek pro realizaci obsahu RVP ZUV,
- podporovat další vzdělávání pedagogických pracovníků zaměřené na tvorbu a realizaci ŠVP,
- vytvářet podmínky pro spolupráci a výměnu zkušeností mezi ZUŠ.

Gymnaziální vzdělávání

Od září 2006 ověřují pilotní gymnázia své školní vzdělávací programy v praxi. Do ověřování ŠVP jsou v rámci projektu Tvorba a ověřování pilotních ŠVP ve vybraných gymnáziích - Pilot GP zapojena dvě pražská gymnázia, a to Gymnázium Jana Keplera, Praha 6, Parlérova 2 a Gymnázium Oty Pavla, Praha 5 – Radotín, Loučanská 520. Tento projekt doplňuje obdobný projekt Pilot G, do něhož jsou zapojena pilotní gymnázia z ostatních krajů ČR. Dne 24. 7. 2007 MŠMT schválilo Rámcový vzdělávací program pro gymnázia a Rámcový vzdělávací program pro gymnázia se sportovní přípravou. Od 1. 9. 2007 nastalo dvouleté období, ve kterém budou gymnázia připravovat své školní vzdělávací programy, podle kterých začnou

nejpozději od 1. září 2009 vyučovat. Na podporu tvorby ŠVP byly VÚP vytvořeny metodické materiály (Manuál pro tvorbu školních vzdělávacích programů na gymnáziích, metodické texty na portálu www.rvp.cz) a nabídnuta možnost konzultovat tuto problematiku s odborníky (Konzultační centrum pro odpovědi na dotazy ze škol). Hl. m. Praha podporuje proškolení pedagogických pracovníků v rámci přípravy školních vzdělávacích programů. V roce 2007 přispělo gymnáziím, které již mají zpracován školní vzdělávací program, finanční částkou pro odměny pedagogickým pracovníkům, kteří se významnou měrou podíleli na tvorbě těchto dokumentů.

Navrhovaná opatření:

- podporovat další vzdělávání pedagogických pracovníků zaměřené na tvorbu ŠVP,
- vytvářet podmínky pro spolupráci a výměnu zkušeností mezi školami, podporovat rozvoj partnerství,
- zajistit mediální podporu kurikulární reformy,
- zajistit dostatečné finanční ocenění práce koordinátorů tvorby ŠVP, případně dalších pedagogických pracovníků,
- využívat grantovou politiku hl. m. Prahy a finanční prostředky ESF v této oblasti.

Střední odborné vzdělávání

Rámcové vzdělávací programy pro odborné školství připravuje Národní ústav odborného vzdělávání ve spolupráci se školami a sociálními partnery. RVP jsou vytvářeny pro širší obory, v řadě případů proto nahrazují učební dokumenty několika dosavadních oborů. V červnu 2007 byla schválena první skupina rámcových vzdělávacích programů pro 61 oborů vzdělání (29 oborů s výučním listem, kategorie H a 32 maturitních oborů, kategorie M, L). Druhá skupina rámcových vzdělávacích programů pro 82 oborů je předložena MŠMT ke schválení (41 oborů s výučním listem, kategorie H, 30 maturitních oborů, kategorie M, L a 11 oborů určených přednostně žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, kategorie E). Tvorba dalších RVP by měla být ukončena do roku 2009. Při tvorbě rámcových vzdělávacích programů středního odborného vzdělávání spolupracovaly s NÚOV některé pražské školy. Současně s tvorbou RVP vzniká nová soustava oborů vzdělání. Vydání rámcových vzdělávacích programů je proto podmíněno zařazením příslušných oborů vzdělání do soustavy oborů. Po vydání RVP mají školy 2 roky na to, aby si vytvořily svůj školní vzdělávací program a začaly podle něj pracovat.

Navrhovaná opatření:

- podporovat další vzdělávání pedagogických pracovníků zaměřené na tvorbu ŠVP (proškolení koordinátorů tvorby ŠVP),
- vytvářet podmínky pro spolupráci a výměnu zkušeností mezi školami a podniky, včetně vytipování vhodných partnerů pro spolupráci,
- zajistit mediální podporu kurikulární reformy a odborného vzdělávání,
- zajistit dostatečné finanční ocenění práce koordinátorů tvorby ŠVP, případně dalších pedagogických pracovníků,
- využívat grantovou politiku hl. m. Prahy a finanční prostředky ESF v této oblasti.

Pro nadcházející programové období jsou MŠMT v rámci OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost naplánovány následující individuální projekty národní, které budou zaměřeny na podporu tvorby ŠVP a u kterých se počítá se zapojením hl. m. Prahy:

- Kurikulum S - Podpora plošného zavádění dvoustupňové tvorby kurikula v odborném vzdělávání - vytváření podmínek pro komplexní metodickou podporu tvorby ŠVP, včetně konzultační a poradenské činnosti v oblasti tvorby metodologických nástrojů a dokumentů kurikulární reformy,
- Podpora - Příprava pedagogických pracovníků středních škol na zpracování ŠVP - další vzdělávání pedagogických pracovníků škol a školských zařízení včetně realizace odborných praxí a zahraničních stáží pedagogických pracovníků s důrazem na realizaci kurikulární reformy, na jazykové vzdělávání a využívání ICT ve výuce,
- Tým - Plošná podpora tvorby ŠVP na středních školách - vytváření podmínek pro komplexní metodickou podporu tvorby ŠVP a jejich inovaci, včetně konzultační a poradenské činnosti v oblasti tvorby metodologických nástrojů a dokumentů kurikulární reformy.

Odbor školství, mládeže a tělovýchovy MHMP připravuje rovněž v rámci Operačního programu Praha – Adaptabilita projekt přímého přidělení⁷ Metodická příprava učitelů k tvorbě ŠVP, který bude určen na podporu vytváření ŠVP ve středních školách. Předpokládané finanční náklady činí 8 000 tis. Kč. Na vytvoření a zavedení pedagogických a didaktických inovací do práce učitelů středních škol je zaměřen další plánovaný projekt přímého přidělení Nové metody výuky ve středním školství v hl. m. Praze. Předpokládané finanční náklady činí 25 000 tis. Kč.

II.1.2 Sledování a hodnocení kvality vzdělávání

Zvyšování kvality a modernizace vzdělávání je úzce spjato se sledováním a vyhodnocováním kvality vzdělávání. Hodnocení kvality vzdělávání je nezbytné i pro zajištění efektivity vzdělávacího systému. Z tohoto důvodu je od září 2006 v rámci Opatření 3.1 Rozvoj počátečního vzdělávání jako základu celoživotního učení a z hlediska potřeb trhu práce a ekonomiky znalostí JPD 3 realizován systémový projekt odboru školství, mládeže a tělovýchovy MHMP Tvorba evaluačních a autoevaluačních postupů pro ZŠ a SŠ na území hl. m. Prahy – Evaluace. V rámci projektu se vytváří systém monitorování a hodnocení výsledků základního a středního stupně vzdělávání. Výsledky testování přinesou důležitou zpětnou vazbu pro žáky, jejich učitele, školy a jejich zřizovatele. Podstatnou součástí projektu je vzdělávání pedagogických pracovníků škol i veřejné správy v interpretaci výsledků evaluace a v jejich praktickém používání pro zkvalitňování výuky a vzdělávání. Na dvouletý projekt Evaluace je rozpočtováno 8 513 tis. Kč. Partnerem projektu je Ústav pro informace ve vzdělávání. Na většinu aktivit projektu byla vyhlášena veřejná zakázka s názvem „Evaluace a autoevaluace škol na území hl. m. Prahy“. Jako dodavatel byla vybrána společnost Scio.cz. Ve školním roce 2006/07 byly v rámci tohoto projektu uskutečněny následující aktivity: zjišťování přidané hodnoty ve výsledcích základních škol, hodnocení na úrovni žáka v oblasti středního vzdělávání – přidaná hodnota ve výsledcích středních škol s maturitou, orientační zkouška na podporu kvalifikované volby studia na SŠ, vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti evaluace a autoevaluace, vyhledávání žáků s předpoklady k vysokoškolskému

⁷ Přímým přidělením budou poskytnuty prostředky na realizaci individuálních komplexních projektů (projekty, které svou povahou globálně řeší část činností programu a z jejichž charakteru plyne, že musí být zajišťovány jednotně na celém území hl. m. Prahy, jedná se zejména o projekty systémového charakteru) předem určeným příjemcům.

studiu. Pro školní rok 2007/08 jsou plánovány aktivity: zjišťování přidané hodnoty ve výsledcích základních škol, hodnocení na úrovni žáka v oblasti středního vzdělávání – přidaná hodnota ve výsledcích středních škol s maturitou, orientační zkouška na podporu kvalifikované volby studia na SŠ, vyhledávání žáků s předpoklady k vysokoškolskému studiu, podpora při zavádění ŠVP a výuky podle RVP, přidaná hodnota ve výsledcích středních škol bez maturity.

Odbor školství, mládeže a tělovýchovy připravuje rovněž v programovém období 2007 – 2013 v rámci Operačního programu Praha – Adaptabilita projekt přímého přidělení Autoevaluace středních škol na území hl. m. Prahy, který bude zaměřen na podporu středních škol v oblasti evaluace a autoevaluace. Předpokládané finanční náklady činí 12 mil. Kč.

Na rozdíl od předcházejících let, kdy sledování a hodnocení kvality vzdělávání na jednotlivých školách bylo realizováno převážně formou zpracování výročních zpráv za uplynulý školní rok a Českou školní inspekci, přistoupily školy v souladu se školským zákonem ke zpracování vlastního hodnocení školy, které slouží mimo vlastní autoreflexi činnosti školy jako východisko pro výroční zprávu a podklad pro hodnocení Českou školní inspekci. Do konce září 2006 si školy připravily, buď samy nebo za využití služeb firem či institucí poskytujících evaluační služby, kritéria a návrh struktury vlastního hodnocení, které bylo na základě vyhlášky č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy, provedeno a projednáno v pedagogické radě do 31. října 2007 a bude se opakovat v jedno nebo dvouleté periodicitě.

Na vzdělávání pedagogických a odborných pracovníků ve školství v oblasti hodnocení vzdělávání je zaměřen grantový projekt Stálé konference asociací ve vzdělávání Prostor pro sdílení a vzdělávání pedagogických a odborných pracovníků ve školství, který je realizován od srpna 2006. Cílem projektu je také vytvoření metodiky, která bude součástí nabídky dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Pozornost je věnována i systému kritérií, na základě kterých lze hodnotit kvalitu jednotlivých typů evaluačních nástrojů vzhledem k cílům vzdělávání. Projekt bude ukončen v červenci 2008. Je spolufinancován Evropským sociálním fondem, státním rozpočtem a rozpočtem hl. m. Prahy.

Příprava reformy maturitní zkoušky byla hlavním cílem projektu Maturita nanečisto, jehož součástí byl každoročně program pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami Maturita bez handicapu.

Tab. č. 10 Účast středních škol v programu Maturita nanečisto 2006 podle krajů

Správní celek	Počet škol s mat. ročníkem	Počet přihlášených škol	Přihlášeno v %
Hlavní město Praha	213	107	50,23
Středočeský kraj	153	107	69,93
Jihočeský kraj	118	85	72,03
Plzeňský kraj	71	49	69,01
Karlovarský kraj	50	31	62,00
Ústecký kraj	143	82	57,34
Liberecký kraj	74	63	85,14
Královéhradecký kraj	105	52	49,52
Pardubický kraj	89	66	74,16
Vysočina	84	63	75,00
Jihomoravský kraj	174	123	70,69

Správní celek	Počet škol s mat. ročníkem	Počet přihlášených škol	Přihlášeno v %
Olomoucký kraj	102	66	64,71
Zlínský kraj	96	69	71,88
Moravskoslezský kraj	180	130	72,22
Celkem	1652	1093	66,16

Zdroj: CERMAT

Zkvalitnění úrovně závěrečných zkoušek v oborech vzdělání poskytujících střední vzdělání s výučním listem bylo cílem systémového projektu MŠMT Kvalita I, který byl realizován v rámci OP Rozvoj lidských zdrojů. Ověřování jednotného zadání závěrečných zkoušek se zúčastnily vybrané školy z ČR kromě Prahy. Ředitelé a vyučující pražských škol spolupracovali na tvorbě jednotných zadání závěrečných zkoušek. Pro programové období 2008 - 2013 připravuje NÚOV projekt, který bude navazovat na výstupy projektu Kvalita I. Projekt bude zahrnovat plošnou realizaci nové závěrečné zkoušky ve všech školách ČR. Do plošné realizace budou zahrnuty i školy v Praze.

Určitý aspekt kvality vzdělávacích institucí poskytuje i účast a úspěšnost v žákovských a studentských soutěžích. Důležitým hodnotícím kritériem je i uplatnění absolventů na pracovním a terciárním vzdělávacím trhu. Na mezinárodní srovnání znalostí patnáctiletých žáků je zaměřen projekt PISA, který opakovaně zjišťuje jejich výsledky v oblasti čtenářské, matematické a přírodovědní gramotnosti. Je jednou z aktivit OECD týkajících se rozvoje lidských zdrojů, vzdělávání a školství, svým rozsahem je největším a nejdůležitějším mezinárodním projektem v oblasti měření výsledků vzdělávání. Projekt umožňuje i porovnání rozdílů mezi výsledky jednotlivých škol, regionů a skupin žáků. V roce 2006 byl zaměřen na přírodovědnou gramotnost. Jedním ze záměrů výzkumu bylo porovnat výsledky žáků na konci povinné školní docházky mezi jednotlivými kraji na šesti úrovních způsobilosti. V Jihomoravském kraji, ve Zlínském kraji a v hl. m. Praze se nachází více než desetina žáků na dvou nejvyšších úrovních způsobilosti. Celkové průměrné výsledky těchto žáků jsou rovněž nejlepší.⁸

Cíl: Vytvoření funkčního systému evaluace a využívání jeho výsledků pro zlepšování práce jednotlivých škol i celé vzdělávací soustavy hl. m. Prahy.

Navrhovaná opatření:

- podporovat školy při zpracování vlastních evaluačních systémů,
- podporovat zavádění moderních metod řízení kvality ve školách (ISO, CAF),
- pokračovat v systémovém projektu odboru školství, mládeže a tělovýchovy MHMP Tvorba evaluačních a autoevaluačních postupů pro ZŠ a SŠ na území hl. m. Prahy (Evaluace),
- využívat výstupy z mezinárodního šetření pro zlepšování výsledků jednotlivých škol,
- využívat grantovou politiku hl. m. Prahy a finanční prostředky ESF v této oblasti.

⁸ Jana Palečková a kolektiv: Hlavní zjištění výzkumu PISA 2006, ÚIV, Praha 2007

II.1.3 Zkvalitnění výuky informační gramotnosti

Rozvoj výuky informační gramotnosti a využívání informačních a komunikačních technologií ve výuce je jednou z hlavních podmínek pro modernizaci cílů a obsahu vzdělávání. hl. m. Praha považuje vybavenost škol ICT a odbornou i metodickou připravenost pedagogických pracovníků v této oblasti za významnou podmínku pro zabezpečení kvality vzdělávání. Proto se od r. 2001 na základě metodických pokynů MŠMT podílelo na realizaci Programu Státní informační politiky ve vzdělávání.

V roce 2006 byla školám na území hl. m. Prahy přidělena dotace na realizaci programů SIPVZ v celkové výši 79 000 tis. Kč, z toho 6 400 tis. Kč investičních prostředků. Školy zřizované hl. m. Prahou dále obdržely z rozpočtu hl. m. Prahy příspěvek na dofinancování nákladů SIPVZ v souhrnné výši 3 900 tis. Kč, z toho 200 tis. Kč investičních prostředků. V roce 2007 byl proces realizace SIPVZ přerušen v důsledku neschválení prostředků státního rozpočtu ČR pro tyto účely. V červnu 2007 pak bylo krajským úřadům oznámeno zrušení platnosti vybraných metodických pokynů, ukončení činnosti odboru SIPVZ při MŠMT, a tím i ukončení financování rozvoje ICT ze strany MŠMT. Koncem roku 2007 uvolnilo MŠMT v rámci rozvojového programu Program na podporu pokrytí konektivity škol v rámci SIPVZ v roce 2007 účelově vázané prostředky, které byly určeny na úhradu nákladů konektivity, rozšíření infrastruktury ICT a nákup elektronických výukových materiálů. Pro rok 2008 je na podporu rozvoje ICT na pražských školách v rámci rozpočtu hl. m. Prahy schválena částka ve výši 14 500 tis. Kč. Odbor školství, mládeže a tělovýchovy připravuje rovněž v programovém období 2007 – 2013 v rámci Operačního programu Praha – Adaptabilita projekt přímého přidělení Zvyšování úrovně práce pedagogických pracovníků s informačními technologiemi a jejich využívání ve výuce. Předpokládané finanční náklady činí 25 000 tis. Kč.

Vybavenost ICT ve školách

Ze šetření vybavenosti škol počítači v rámci realizace SIPVZ v letech 2001 až 2006, kterého se účastnily všechny školy na území hl. m. Prahy, vyplynula stoupající tendence v počtu počítačů na 100 žáků, zejména pak v počtu počítačů mimo počítačové učebny (počítače v ostatních učebnách a běžných třídách).

Tab. č. 11 Vybavenost škol počítači

		Školy dle zřizovatele		
		HMP	MČ	soukromé
Počítače celkem	celkem	8,64	6,64	12,88
	v počítačových učebnách	6,66	5,22	10,63
	v běžných učebnách	1,98	1,42	2,25
Počítače mladší 5 let	celkem	6,21	4,13	9,68
	v počítačových učebnách	4,99	3,59	8,06
	v běžných učebnách	1,22	0,54	1,62

Zdroj: Sběr dat SMT MHMP pro UIV k 31.12. 2006

I přes stoupající trend se zatím vybavenost škol počítači pohybuje pod hodnotami stanovenými v Konceptu financování informačních a komunikačních služeb ve školách po roce 2005 (15 počítačů na 100 žáků do roku 2010) vytvořenou MŠMT v rámci Státní informační politiky ve vzdělávání.

Cíl: Rozvoj informační gramotnosti, zvyšování dovedností žáků a pedagogických pracovníků v této oblasti.

Navrhovaná opatření:

- vytvořit zdroj financování na podporu rozvoje ICT na školách a školských zařízeních,
- zvyšovat vybavenost škol počítači,
- zvyšovat dostupnost informační a komunikační techniky v průběhu vyučování i mimo něj,
- podporovat další vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti ICT,
- využívat finanční prostředky ESF v této oblasti.

II.1.4 Zkvalitnění výuky cizích jazyků

Nepříznivá situace ve výuce cizích jazyků přetrvává i nadále. V základních školách jde o neuspokojivý stav v oblasti personálních podmínek, nízký je podíl učitelů s vysokoškolskou přípravou. Situace ve středních školách je sice příznivější, se stejným problémem se ale potýká i řada středních odborných škol a velká část středních odborných učilišť.

Tato situace byla řešena jednak prostřednictvím grantové politiky hl. m. Prahy a MČ (Praha 6 má např. vytvořen ucelený grantový systém podpory jazykového vzdělávání a mezinárodní spolupráce škol), jednak realizací regionálního projektu odboru školství MHMP v rámci Opatření 3.1 Rozvoj počátečního vzdělávání jako základu celoživotního učení a z hlediska potřeb trhu práce a ekonomiky znalostí JPD 3. Projekt Rozvoj jazykových dovedností pedagogických pracovníků za účelem zkvalitňování vzdělávání na ZŠ, SŠ, VOŠ (JARO) byl aplikací národního projektu Brána jazyků na podmínky hl. m. Prahy. Projekt byl ukončen k 31. 12. 2006, celkem bylo čerpáno 10 893 tis. Kč. Do projektu se zapojilo 143 ZŠ, 314 SŠ, 25 VOŠ, jazykového vzdělávání se zúčastnilo 699 pedagogů v 39 kurzech anglického jazyka, 9 kurzech německého jazyka a 4 kurzech francouzského jazyka. Společným cílem všech realizovaných kurzů bylo rozšířit a zkvalitnit metodické a jazykové kompetence učitelů. Výuku zajišťovalo 61 lektorů. Partnery projektu byly - Národní institut pro další vzdělávání, The British Council, Goethe-Intitut Prag, Masarykův ústav vyšších studií – JASPEX. Ve školním roce 2005/06 čerpalo hl. m. Praha v rámci tohoto plánu finanční dotaci pro soukromé školy ve výši 300 tis. Kč. Odbor školství, mládeže a tělovýchovy připravuje v programovém období 2007 – 2013 v rámci Operačního programu Praha – Adaptabilita projekt přímého přidělení Jazykové vzdělávání učitelů, jehož cílem bude zdokonalení pedagogických a didaktických metod výuky učitelů jazyků a zlepšení jazykové vybavenosti učitelů ostatních předmětů, cílovou skupinou jsou učitelé ZŠ, SŠ a VOŠ. Předpokládané finanční náklady činí 23 000 tis. Kč.

Cíl: Zvyšování jazykových kompetencí žáků a pedagogických pracovníků.

Navrhovaná opatření:

- podporovat jazykové vzdělávání pedagogických pracovníků,

- podporovat využívání moderních forem a metod jazykového vzdělávání na školách,
- podporovat výuku předmětů v cizích jazycích,
- podporovat zahraniční stáže pedagogických pracovníků, žáků a studentů,
- využívat grantovou politiku hl. m. Prahy a finanční prostředky ESF v této oblasti.

II.1.5 Mezinárodní spolupráce škol

Velkým přínosem pro zkvalitnění výuky cizích jazyků a zvyšování jazykové gramotnosti je mezinárodní spolupráce škol. Tato spolupráce je významná i pro posilování nadnárodní mobility, rozšiřování výměn a evropské spolupráce. Mobilitu podporují především programy Socrates, Leonardo da Vinci a Mládež, do kterých se zapojují pražské školy na všech úrovních vzdělávání, včetně škol pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

Pražské základní, střední i vyšší odborné školy se zapojují i do dalších mezinárodních programů a projektů (např. Projekt sítě Přidružených škol UNESCO umožňující výměnu zkušeností, nápadů a myšlenek v oblasti učebních metod, postupů a náplně výuky) a dalších akcí, jako jsou mezinárodní soutěže, výměnné jazykové pobyty a studijní a poznávací zájezdy. Řada škol a školských zařízení navázala spolupráci se zahraničními partnery. Velkou aktivitu tradičně vyvíjejí základní umělecké školy a střední a vyšší odborné školy s uměleckým zaměřením, jejichž žáci a studenti se účastní hudebních a dramatických soutěží a vystoupení nejen v Evropě, ale v řadě dalších států celého světa. Prezentovány jsou i výtvarné práce žáků. V oblasti volného času je mezinárodní činnost zaměřená zejména na pořádání letních táborů v zahraničí a na mezinárodní sportovní soutěže a utkání.

Všechny tyto aktivity jsou velkým přínosem pro odborný i osobnostní růst žáků, studentů i pedagogů a významným způsobem ovlivňují rozšiřování inovací a zvyšování kvality ve vzdělávání. Jednou z priorit hl. m. Prahy v oblasti vzdělávání zůstává proto i nadále jejich podpora a snaha o zapojení co největšího počtu škol a školských zařízení do těchto aktivit.

Na období let 2007 – 2013 byl na podporu výměny, spolupráce a mobility mezi vzdělávacími systémy a systémy odborné přípravy v rámci Společenství zaveden Program celoživotního učení, který je orientován na žáky, studenty, účastníky dalšího vzdělávání, učitele, školitele, osoby na trhu práce, instituce nebo organizace poskytující možnosti vzdělávání v rámci programu celoživotního učení. Cíle programu celoživotního učení budou realizovány prostřednictvím čtyř odvětvových programů (Comenius, Erasmus, Leonardo da Vinci, Grundtvig), jednoho průřezového programu a programu Jean Monnet. Průřezový program je zaměřen na spolupráci a inovaci politik v oblasti celoživotního učení s důrazem na podporu studia cizích jazyků. Program Jean Monnet podporuje instituce a činnosti v oblasti evropské integrace.

Cíl: Prohlubování mezinárodní spolupráce škol s důrazem na dlouhodobé projekty.

Navrhovaná opatření:

- vyhodnotit dosavadní mezinárodní spolupráci škol,
- podporovat dlouhodobé projekty škol formou víceletých grantů.

II.2 Vytváření podmínek pro osobnostní rozvoj dětí, žáků a studentů

II.2.1 Vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a péče o ně je na území hl. m. Prahy zabezpečována jednak prostřednictvím sítě škol a školských zařízení určených pro tyto žáky, jednak formou individuální nebo skupinové integrace. Hlavním záměrem v této oblasti je umožnění alternativnosti volby vzdělávací cesty pro tyto žáky a zabezpečení rovného přístupu ke vzdělávání. Proto je nezbytná podpora integrace všude tam, kde je s ohledem na charakter postižení a možnost zajištění odpovídajících podmínek možná a vhodná.

Vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami je na území hl. m. Prahy zajišťováno na velmi dobré úrovni. V současné době nabízí vzdělávání v této oblasti 57 speciálních škol všech zřizovatelů. Záměrem optimalizačních kroků, které proběhly v uplynulém období, bylo především zkvalitnění odborné péče o tyto žáky, současně šlo o zlepšení prostředí, ve kterém se vzdělávají. Příkladem je sloučení Jedličkova ústavu s Mateřskou školou speciální, Praha 4, Sevršená 1707, kterým došlo k rozšíření vzdělávací nabídky i možností odborné péče.

Jednou ze vzdělávacích cest pro zdravotně a sociálně znevýhodněné žáky, kterou pražské školství nabízí a která se již v praxi osvědčila, je jejich integrace v rámci běžných škol. Individuálně se integrují děti a žáci se všemi typy speciálních vzdělávacích potřeb. Počty individuálně integrovaných žáků v mateřských školách se při porovnání mezi jednotlivými roky mírně zvyšují ze 101 dětí ve školním roce 2005/06 na 136 dětí ve školním roce 2006/07. U žáků základních škol je zaznamenán určitý pokles z 5021 žáka ve školním roce 2005/06 na 4 744 žáky ve školním roce 2006/07.

Základní školy využívají možnosti zřídit přípravný ročník pro děti se sociálním znevýhodněním. Odborem školství, mládeže a tělovýchovy MHMP bylo povoleno zřídit dalších 6 přípravných tříd, tím se celkový počet zvýšil na 18 přípravných tříd ve školním roce 2007/08.

Pro zlepšení kvality vzdělávání dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je již tradičně využíváno Celoměstských programů podpory vzdělávání. Pro rok 2006 byl vyhlášen program na podporu vzdělávání a začleňování žáků – cizinců a žáků ze sociálně znevýhodněného prostředí do škol a školských zařízení, program na podporu integrace dětí a žáků se specifickými vzdělávacími potřebami a program na podporu asistentů pedagogů pro těžce zdravotně postižené žáky integrované do běžných tříd. Na schválené projekty těchto programů byla rozdělena celková částka v hodnotě 3 461,2 tis. Kč. V roce 2007 byla podpora zaměřena na pedagogické pracovníky - program byl vyhlášen na podporu práce pedagogů škol pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Cílem bylo navázání spolupráce mezi těmito školami a běžnými školami při zajišťování procesu integrace žáků a vzdělávání pedagogických pracovníků škol pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Na schválené projekty tohoto programu bylo přiděleno 1 036,5 tis. Kč. Pro rok 2008 byl Radou HMP v rámci Celoměstských programů podpory vzdělávání schválen program na podporu rozvoje vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami. Podporována by měla být především integrace dětí, žáků a studentů do běžných typů škol a vzdělávání pedagogických pracovníků škol pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Odbor školství, mládeže a tělovýchovy připravuje rovněž v rámci Operačního programu Praha –

Adaptabilita projekt přímého přidělení Střediska integrace znevýhodněných žáků. Předpokládané finanční náklady činí 25 000 tis. Kč.

Cíl: Vytváření podmínek pro rovný přístup ke vzdělávání pro jedince se speciálními vzdělávacími potřebami, dosažení co nejvyššího stupně jejich socializace, společenského a pracovního uplatnění.

Navrhovaná opatření:

- podporovat integraci a inkluzi dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami do běžných typů škol,
- podporovat a zajišťovat financování asistenčních služeb ve školách,
- podporovat rozvoj péče o žáky se specifickými poruchami chování ve specializovaných zařízeních,
- podporovat zavádění nových metod a trendů v oblasti speciální pedagogiky a psychologie,
- podporovat vzdělávání pedagogických pracovníků ve speciálních disciplínách na VOŠ a VŠ.

II.2.1.1 Náhradní výchovná péče na území hl. m. Prahy

Situace v oblasti náhradní výchovné péče na území hl. m. Prahy se v uplynulém období zčásti zlepšila. Diagnostické ústavy, dětské domovy se školou a výchovné ústavy zřizované MŠMT zůstaly v nezměněném počtu, zvýšila se však jejich kapacita o 30 lůžek. Nově byl soukromým subjektem zřízen dětský domov s kapacitou 16 lůžek. Dětské domovy rodinného typu zřizované hl. m. Prahou zůstaly v nezměněném početním i kapacitním stavu. Jejich celková kapacita je v současné době stále nedostačující - činí 102 místa. Přibližně dalších 400 pražských dětí je z důvodu chybějící kapacity umístěno v dětských domovech mimo hl. m. Prahu (z toho 120 dětí v dětských domovech na území Středočeského kraje a cca 280 dětí v dětských domovech jiných krajů).

Cíl: Zabezpečení dostatečného počtu míst v zařízeních zajišťujících náhradní výchovnou péči na území hl. m. Prahy.

Navrhovaná opatření:

- zvýšit kapacitu dětských domovů rozšířením kapacity stávajících dětských domovů, případně zřízením 1 – 2 dalších dětských domovů rodinného typu,
- podporovat neziskový a soukromý sektor při zakládání alternativních zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy.

II.2.2 Vzdělávání dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných

Problematika péče o nadané žáky je zakotvena ve školském zákoně, ve vyhlášce č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných, a také v Informaci MŠMT o vzdělávání nadaných žáků z roku 2006. Rovněž je tato problematika zakotvena v Rámcových vzdělávacích programech pro základní vzdělávání. Aktuálně probíhá implementace těchto norem do praxe, a to zejména školením pedagogických pracovníků, upřesněním procesu identifikace a diagnostiky, formulací intervenčních postupů. Koordinátorem na celonárodní úrovni je Institut

pedagogicko-psychologického poradenství ČR, na jehož půdě jsou vyvíjeny identifikační a diagnostické nástroje pro psychology i pedagogické pracovníky. V garanci IPPP ČR působí pracovní skupina krajských koordinátorů péče o nadané. Tito koordinátoři garantují metodiku práce s nadanými v kraji a jsou pověřeni výškolením dalších odborníků v této oblasti. V Praze se péči o nadané žáky věnují dvě poradenská pracoviště: PPP pro Prahu 11 a 12, a PPP pro Prahu 1, 2 a 4. Garantem péče o nadané děti je v každém z nich pracovníce, která poskytuje poradenskou činnost rodičům a pedagogickým pracovníkům, zajišťuje psychologická vyšetření dětí a žáků, u kterých se projevuje mimořádné nadání, a sleduje proces integrace nadaných dětí v běžných školách.

Na území hl. m. Prahy se v současné době objevují některé školy, které se profilují jako školy poskytující nadstandardní péči nadaným žákům, většinou formou studijních skupin, speciálních metod vzdělávání apod. Vzhledem k velké míře autonomie jednotlivých škol aktuálně neexistuje přesný přehled o rozsahu a kvalitě poskytovaných služeb na tomto poli. Stejně tak neexistuje přehled o počtu takto specializovaných škol.

Hl. m. Praha vyhlásilo v r. 2007 grantový program na podporu vzdělávání nadaných dětí, žáků a studentů, v rámci tohoto programu bylo schváleno 19 žádostí ve výši 2 334,7 tis. Kč. Stejný program je vyhlášen i pro rok 2008. Odbor školství, mládeže a tělovýchovy připravuje rovněž v programovém období 2007 – 2013 v rámci Operačního programu Praha – Adaptabilita projekt přímého přidělení Vzdělávání nadaných žáků, jehož cílem bude vytvoření systému péče o nadané žáky a ověření integračního a segregačního modelu vzdělávání nadaných žáků. Předpokládané finanční náklady činí 15 000 tis. Kč.

Cíl: Zkvalitnění vzdělávání nadaných žáků.

Navrhovaná opatření:

- rozšiřovat služby pro nadané a mimořádně nadané žáky na úrovni škol i školských poradenských zařízení,
- podporovat školy, které chtějí své ŠVP orientovat na vzdělávání nadaných žáků, včetně metodické podpory pedagogických pracovníků,
- podporovat diferenciaci a individualizaci výuky a úpravu výuky v klíčových předmětech
- podporovat vzájemné výměny a předávání zkušeností mezi školami, které se věnují této oblasti,
- využívat grantovou politiku hl. m. Prahy a finanční prostředky ESF v této oblasti.

II.2.3 Rozvoj základního uměleckého a zájmového vzdělávání

Hl. m. Praha považuje základní umělecké vzdělávání, zájmové vzdělávání a podporu nabídky volnočasových aktivit (včetně sportu) za jednu z klíčových cest rozvoje osobnosti dětí a mládeže, za další formu jejich vzdělávání a výchovy a nezanedbatelný prvek celoživotního učení. Hl. m. Praha účelovými dotacemi i jinou formou podpory investuje do této oblasti část svého rozpočtu.

II.2.3.1 Základní umělecké školy a jejich rozvoj

Základní umělecké školy v hl. m. Praze jsou po odborné stránce základem třístupňového systému uměleckého vzdělávání a poskytují svým žákům systematickou výuku v jednotlivých

uměleckých oborech v souladu s učebními plány. Hl. m. Praha zřizuje 26 z celkem 35 ZUŠ na svém území.

Tab. č. 12 ZUŠ na území hl. m. Prahy podle zřizovatele

zřizovatel	HMP	MČ	soukromý zřizovatel	církev	celkem
počet ZUŠ	26	2	5	2	35

Zdroj: SMT MHMP

(k 30.6.2007)

Síť ZUŠ s odloučenými pracovišti, jejich kapacity i oborová nabídka potřebám a poptávce po tomto typu školy v hl. m. Praze v současné době v zásadě vyhovují. V následujícím období se na území hl. m. Prahy i vzhledem k demografickému vývoji nepředpokládá zřízení nové ZUŠ. Rozvoj ZUŠ bude umožněn přesunem volných kapacit mezi školami téhož zřizovatele a otevíráním nových odloučených pracovišť, především v rozvojových částech města.

V letech 2006 a 2007 byly ukončeny významné investiční akce vložením finančních prostředků ze zdrojů kraje v objemu přes 60 000 tis. Kč. Pro další léta je nezbytné připravit střednědobý výhled investic. Trvá i potřeba zlepšování stavu dlouhodobě používaných hudebních nástrojů.

Finanční podpora zahraniční prezentace žáků ZUŠ

V rámci Celopražských programů podpory volného času dětí a mládeže jsou vyhlašovány programy podpory zahraniční reprezentace se zaměřením na ZUŠ. Granty na realizaci zahraniční prezentace pro rok 2006 byly přiděleny v celkové výši 593 tis. Kč pro 10 projektů, pro rok 2007 ve výši 210 tis. Kč pro 4 projekty. Pro další období se předpokládá nárůst zájmu i potřeby finančních prostředků umožňujících účast žáků ZUŠ na mezinárodních soutěžích a přehlídkách talentů.

Cíl: Zachování stávající sítě ZUŠ a umožnění efektivních přesunů kapacit do rozvojových částí města.

Navrhovaná opatření:

- zajišťovat prostorové a materiální podmínky stávajících ZUŠ pro udržení jejich současné kapacity,
- vytvářet podmínky pro vzdělávání v ZUŠ v rozvojových územních částech hl. m. Prahy,
- využívat grantovou politiku hl. m. Prahy v této oblasti.

II.2.3.2 Rozvoj zájmového vzdělávání a volnočasových aktivit pro děti a mládež

Domy dětí a mládeže tvoří základní strukturu nabídky mimoškolních aktivit pro děti a mládež na území hl. m. Prahy. Kromě DDM pracuje na území hl. m. Prahy přibližně 120 občanských sdružení zaměřených na volnočasové aktivity dětí a mládeže. Součástí všech DDM jsou otevřené kluby pro starší děti a mládež.

Pro rozvoj činnosti DDM byly v roce 2006 krajem investovány finanční prostředky ve výši téměř 50 000 tis. Kč, v roce 2007 přes 16 000 tis. Kč. Na další léta bude třeba připravit střednědobý výhled investic.

Od roku 1994 je tato oblast podporována Celoměstskými programy podpory využití volného času dětí a mládeže na území hl. m. Prahy (celkový objem grantové podpory z rozpočtu hl. m.

Prahy činil v roce 2006 i 2007 po 28 000 tis. Kč, stejný objem se předpokládá i pro další roky).

Tab. č. 13 Zastoupení DDM podle zřizovatelů ve školním roce 2007/08

zřizovatel	HMP	MČ	celkem
počet DDM	13	2	15

Zdroj: SMT MHMP

(k 30.6.2007)

Veřejnost je o činnosti DDM informována, kromě centrální databáze volnočasových aktivit www.mitkamjit.cz, webových stránek DDM a informačních centrech DDM i každoročně aktualizovanými informačními brožurami Mít kam jít a Mít kam jet a velkými veřejnými prezentačními akcemi.

DDM poskytují metodické zázemí pro ostatní podobně zaměřené subjekty, včetně školních družin a klubů. Vzdělávací programy pro pedagogické pracovníky v mimoškolní výchově organizované pražskými DDM jsou zařazeny mezi programy akreditované MŠMT. Nadále trvá potřeba rozšíření nabídky prezenční a kombinované formy studijního programu pedagogika volného času na vysokých školách.

Cíl: Podpora rozvoje příležitostí v zájmovém vzdělávání a aktivním trávení volného času s důrazem na starší děti a mládež. Zřizování odloučených pracovišť DDM a klubů pro mládež v dosud nepokrytých územních částech města.

Navrhovaná opatření:

- vytvářet prostorové, materiální a personální podmínky pro realizaci volnočasových aktivit,
- podporovat akce pro neorganizované děti a mládež a veřejnost,
- podporovat zřizování a provozování klubů pro mládež jako alternativy pro nabídku volnočasových aktivit pro starší děti a mládež,
- využívat grantovou politiku hl. m. Prahy v této oblasti.

II.2.3.3 Podpora sportu a tělovýchovy

Alternativou nabídky volnočasových aktivit pro děti a mládež je činnost ve sportovních klubech a tělovýchovných jednotách, které jsou zaměřeny na výkonnostní úroveň a jsou finančně náročnější. Členská základna dětí a mládeže je zde vysoká, proto je potřebná trvalá podpora činnosti TJ a SK prostřednictvím grantů hl. m. Prahy. Od roku 1995 jsou vyhlašovány Celoměstské programy podpory sportu a tělovýchovy určené pro školy a školská zařízení a pro tělovýchovné jednoty a sportovní kluby. Celkový objem grantové podpory pro oblast sportu z rozpočtu hl. m. Prahy činil 126 605 tis. Kč v roce 2006 a 117 270 tis. Kč v roce 2007.

Cíl: Podpora rozvoje tělovýchovy a sportu se zaměřením na podporu sportu dětí a mládeže.

Navrhovaná opatření:

- vytvářet prostorové podmínky pro tělovýchovu a sport,
- podporovat sportovní akce pro neorganizované děti a mládež,
- využívat grantovou politiku hl. m. Prahy v této oblasti.

II.2.4 Prevence sociálně patologických jevů

Specifická primární prevence, která zahrnuje jak primární protidrogovou prevenci, tak prevenci sociálně patologických jevů, je jednou z priorit protidrogové politiky hl. m. Prahy. Zajišťuje ji především Krajské oddělení protidrogové prevence a Protidrogová komise Rady HMP, které připravily zásadní strategické materiály: Strategie protidrogové politiky hl. m. Prahy na období 2008 – 2013, Akční plán na období 2008 - 2010. Oba dokumenty podporují rozvoj sítě služeb v oblasti specifické primární prevence a spolupráci organizací v této oblasti a koordinaci jejich aktivit.

Hl. m. Praha stanovilo priority v oblasti prevence sociálně patologických jevů, které vycházejí z materiálu MŠMT Strategie prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže na období 2005 – 2008. Těmito prioritami jsou především:

- prevence kouření a užívání alkoholu a ostatních návykových látek,
- prevence agresivity a šikany,
- prevence HIV.

Od roku 2004 podporuje hl. m. Praha prevenci sociálně patologických jevů projektem Zdravé město Praha, které je rozděleno do dvou programů. Prvním programem jsou systematicky podporovány projekty škol a školských zařízení. Druhý program je určen organizacím, zejména nestátním neziskovým organizacím, které se věnují specifické primární prevenci. Z následující tabulky je patrný vzrůstající zájem škol a školských zařízení o získání podpory pro projekty v této oblasti. V průběhu čtyř let se zájem zvýšil více než trojnásobně. Finanční prostředky, které hl. m. Praha na tyto projekty uvolňuje, jsou však za stejné období téměř šestinásobné.

Tab. č. 14 Přehled počtu podaných a podpořených projektů z rozpočtu HMP

rok	počet podaných projektů	počet podpořených projektů	finanční příspěvek HMP v tis. Kč
2004	50	24	842
2005	95	77	5 025
2006	148	92	4 770
2007	187	129	4 900

Zdroj: MHMP

Dále bylo ze státního rozpočtu prostřednictvím MŠMT podpořeno v roce 2006 celkem 15 škol a školských zařízení celkovou částkou 1 468 tis. Kč a v roce 2007 bylo podpořeno 29 škol a školských zařízení částkou 1 524 tis. Kč.

Cíl: Podpora zdravého životního stylu, dosažení pozitivních změn v chování a postojích rizikové populace dětí a mládeže.

Navrhovaná opatření:

- podporovat prevenci zaměřenou na rodiče a školní prostředí (dětí, žáci, pedagogický sbor),
- podporovat funkční systém školních metodiků a metodiků městských částí,
- vytvořit funkční systém vzdělávání metodiků prevence ve školství,
- zavádět standardy prevence sociálně patologických jevů,
- důsledně aplikovat Minimální preventivní program na všech školách,

- koordinovat aktivity specializovaných organizací zajišťujících specifickou primární prevenci na školách a školských zařízeních,
- využívat grantovou politiku hl. m. Prahy v této oblasti.

II.2.4.1 Prevence kriminality

V roce 2006 hl. m. Praha realizovalo ve spolupráci s Policií ČR, Městskou policií hl.m. Prahy, městskými částmi Praha 1 - 22 a nestátními neziskovými organizacemi celou řadu projektů zaměřených na prevenci kriminality. Jednalo se o programy zejména pro děti a žáky MŠ, ZŠ i SŠ, jejichž cílem bylo zvýšit informovanost o ochraně zdraví i majetku a o správném chování v krizových situacích (témata pro mladší žáky Sám doma, Sám na ulici, Jak jednat při setkání s cizími lidmi, Co dělat, když mi někdo ubližuje, pro starší žáky pak témata související s problematikou sociálně patologických jevů). Pro žáky středních škol byly připraveny programy zaměřené na získání základů právního vědomí. Oddělení prevence kriminality odboru krizového řízení MHMP spolupracovalo rovněž s nestátními neziskovými organizacemi na novém projektu Internet HELP LINE, podařilo se také navázat spolupráci v rámci pilotního projektu Lnet.

Jednou z hlavních priorit je bezpečnost ve městě zahrnující problematiku prevence kriminality cíleně zaměřenou na děti a mládež, zejména předcházení vlivu negativních dopadů na snižování pocitu bezpečí, včetně bezpečnosti silničního provozu. Hl. m. Praha je spoluorganizátorem soutěže základních škol na území hl. m. Prahy „Bez obav“, naučně zábavného soutěžního projektu, jehož hlavním tématem je právě bezpečnost dítěte ve městě. V oblasti mezinárodní spolupráce je navázán kontakt s Evropským fórem pro městskou bezpečnost, Evropskou sítí prevence kriminality, s Eurocities i s Radou Evropy.

Oblast prevence kriminality je rovněž podporována grantovou politikou hl. m. Prahy. V roce 2006 bylo podpořeno 36 projektů finanční částkou více než 10 000 tis. Kč. V roce 2007 podporu získalo 39 grantů, přidělena byla opět částka přesahující 10 000 tis. Kč.

Cíl: Podpora aktivit cíleně zaměřených na předcházení negativním dopadům souvisejícím s kriminalitou páchanou na území hl. m. Prahy.

Navrhovaná opatření:

- podporovat prevenci zaměřenou na děti, pedagogické pracovníky a rodiče s cílem předcházet možnosti stát se obětí trestného činu,
- v oblasti sekundární prevence se zaměřit na rizikové skupiny dětí a mládeže,
- zvýšit informovanost, jak se chovat v krizových situacích,
- využívat grantovou politiku hl. m. Prahy v této oblasti.

II.2.5 Multikulturní výchova, vzdělávání a osvěta

Demografický vývoj České republiky je stále výrazněji ovlivňován cizími státními příslušníky trvale či dlouhodobě žijícími v České republice s cílem najít zde svůj nový domov. Proto je potřebné počítat s rostoucím podílem cizinců na území ČR i hl. m. Prahy, která nabízí nejvíce možností z hlediska pracovního uplatnění. Rostoucí podíl imigrantů má vliv nejen na pracovní trh, ale přináší odlišný způsob života a kulturu, stejně jako odlišné vzdělání. Výrazné zastoupení mezi imigranty tvoří osoby v produktivním věku, jejichž děti se zapojují do školního systému.

Oblast multikulturní výchovy zaujímá významné místo při realizaci vzdělávacích programů škol. Patří mezi důležitou prioritu, která je prosazována ze strany vlády České republiky v dokumentech Rady vlády ČR pro národnostní menšiny a Rady vlády ČR pro záležitosti romské komunity, i ze strany hl. m. Prahy prostřednictvím Koncepce politiky hl. m. Prahy ve vztahu k národnostním menšinám. Při Radě HMP pracuje jako iniciativní a poradní orgán Komise pro oblast národnostních menšin a Komise pro otázky integrace cizinců.

V současné době jsou již na všech typech škol na území hl. m. Prahy běžnou realitou žáci, jejichž rodiče jsou cizinci, což nabízí rozmanité kulturní prostředí a může napomoci k rozvoji osobnosti dětí z hlediska tolerance, respektu, uznávání principů demokracie a lidských práv, stejně jako otevřenosti k odlišným skupinám a kulturám. To však znamená vysoké nároky, před které jsou žáci, ale zejména pedagogičtí pracovníci postaveni. Pedagogičtí pracovníci musí být dostatečně informováni o dané problematice.

Podpora realizace multikulturní výchovy, interkulturního vzdělávání a osvěty je nedílnou součástí zkvalitňování a modernizace vzdělávání v hl. m. Praze, bude probíhat na několika úrovních:

- na všech typech pražských škol,
- prostřednictvím nově otevřeného zařízení hl. m. Prahy Domu národnostních menšin, které bude napomáhat porozumění mezi národnostmi menšinami a překonávání možných předsudků občanů vůči některým etnickým menšinám a národnostem,
- v zařízeních zajišťujících volnočasové aktivity,
- na vysokých školách, které v pregraduálním i postgraduálním studiu mají metodicky i obsahově zajišťovat kvalitní přípravu pedagogických pracovníků v oblasti multikulturní výchovy a interkulturního vzdělávání,
- v institucích zajišťujících další vzdělávání v rámci celoživotního učení.

Zkušenosti prokázaly, že nedílnou součástí multikulturní výchovy je spolupráce s nestátními neziskovými organizacemi pracujícími v dané oblasti, které napomáhají nejen ve zvyšování informovanosti, ale i upevňování vztahů mezi majoritní společností a národnostními menšinami i cizinci. Podpora bude tedy zaměřena směrem k aktivitám nestátních neziskových organizací orientovaných na práci v oblasti multikulturní výchovy a osvěty.

Jedním z důležitých aspektů v oblasti výchovy a vzdělávání je oblast práce s romskými dětmi a mládeží, kde by měl být největší důraz kladen na přípravu dětí ze sociálně znevýhodněného prostředí před vstupem do 1. třídy základní školy. Proto je nezbytné posilovat a prohlubovat interkulturní kompetence předškolních pedagogů a podporovat mateřské školy v zavádění multikulturních programů. Dalším z důležitých aspektů je podpora práce asistenta pedagoga na všech stupních základního vzdělávání. Obě opatření napomáhají zlepšení připravenosti na školní docházku, snížení absencí žáků ve školách, prohloubení komunikace s rodinou dětí a posílení důvěry ve školní instituce. Významnou úlohu v této oblasti může sehrát spolupráce vzdělavatelů se sociálními pracovníky.

Cíl: Podpora realizace multikulturní výchovy.

Navrhovaná opatření:

- podporovat kvalitní přípravu pedagogických pracovníků v oblasti multikulturní výchovy a interkulturního vzdělávání,

- podporovat práci asistenta pedagoga,
- podporovat spolupráci s nestátními neziskovými organizacemi v této oblasti.

II.2.6 Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta

V roce 2005 byla vypracována a Radou HMP schválena Krajská koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty na území hl. m. Prahy na období 2005 - 2015. Jednou z priorit tohoto dokumentu je oblast vzdělávání, výchovy a odborného zázemí EVVO. V srpnu 2006 byl schválen Akční plán Krajské koncepce EVVO na území hl. m. Prahy, který navazuje na uvedenou koncepci a stanovuje prioritní činnosti a úkoly v oblasti EVVO, které budou realizovány ve spolupráci hl. m. Prahy s dalšími subjekty zabývajícími se EVVO v Praze. Mezi základní prioritní činnosti patří zejména ustanovení koordinátora zodpovědného za plnění krajské koncepce EVVO a vytvoření stálé pracovní skupiny složené ze zástupců MHMP. Akční plán se rovněž zabývá problematikou motivace škol k ustavování a vzdělávání školních koordinátorů a vytváření školních programů EVVO, nastavením grantového programu s podporou cílů koncepce, zhodnocením dosavadní kapacity center ekologické výchovy s návrhem na případné rozšíření (plošné pokrytí celého území Prahy), zajištěním dostupných poradenských služeb v oblasti životního prostředí, zavedením úsporných opatření v rámci problematiky EVVO na MHMP a následně dalších veřejných institucí v hl. m. Praze.

Odbor ochrany přírody MHMP ve spolupráci s řadou organizací připravuje každoročně různé druhy informačních materiálů pro občany Prahy, které se týkají problematiky EVVO. Materiály byly distribuovány školám a školským zařízením na území hl. m. Prahy.

Odbor školství, mládeže a tělovýchovy MHMP každoročně vyhlašuje Celoměstské programy podpory vzdělávání na území hl.m.Prahy, v rámci kterých lze podávat i projekty týkající se EVVO. V roce 2006 byl podpořen projekt částkou 116 tis. Kč.

Střední škola - Centrum odborné přípravy technickohospodářské, Praha 9, Poděbradská 1/179 byla v rámci hl. m. Prahy již třetím rokem organizátorem celostátní studentské soutěže Enersol, která je zaměřena na využívání obnovitelných zdrojů energie. V roce 2007 bylo žáky středních škol vypracováno přes 200 projektů. Za hl. m. Prahu je do soutěže zapojeno 25 středních škol. Snahou organizátora i hl. m. Prahy je soutěž rozšířit i do dalších škol.

Na pražských školách byl od 1. října 2005 realizován projekt Ekogramotnost. Cílem projektu bylo vytvoření školních vzdělávacích plánů ekologické výchovy a environmentálních center prostřednictvím sítě 31 pražských škol a vyškolených metodiků EVVO. Důraz byl kladen na výchovu k udržitelnému rozvoji, integraci výuky a mezipředmětové vztahy. Partnery projektu byly Klub ekologické výchovy a PedF UK. Na projekt bylo rozpočtováno 17 045 tis. Kč, projekt byl ukončen k 31.12.2007.

Cíl: Vytvoření široké nabídky vzdělávacích, výchovných a osvětových aktivit v této oblasti.

Navrhovaná opatření:

- zajistit odborné a kvalifikované poznatky z oblasti EVVO se zaměřením na specifické problémy hl. m. Prahy,
- realizovat kvalitní vzdělávací programy EVVO pro školy,

- podporovat ediční a publikační činnost v oblasti EVVO.

II.2.7 Rozvoj poradenských a informačních systémů

II.2.7.1 Pedagogicko-psychologické poradenství

Pedagogicko-psychologické poradenství je ve školách a školských zařízeních na území hl. m. Prahy zajišťováno pedagogicko-psychologickými poradnami, speciálně pedagogickými centry, středisky výchovné péče a poradenskými pracovníky ve školách.

Na základě analýzy činnosti a personálního obsazení poraden zřizovaných hl. m. Prahou, která byla provedena v letech 2003 – 2005, byla k 1. 7. 2006 realizována optimalizace sítě pražských pedagogicko-psychologických poraden zřizovaných hl. m. Prahou. Optimalizace snížila počet těchto poradenských zařízení z 12 na 7 při současném snížení počtu poradenských pracovišť z 12 na 10. Při této změně byl brán zřetel zejména na rozmístění jednotlivých pracovišť a jejich dopravní dostupnost, zachování stávajícího rozsahu služeb, dostatečný počet odborných pracovníků na jednotlivých poradnách, počet a převažující typ klientů v jednotlivých lokalitách i prostorové možnosti poraden.

Na zkvalitnění služeb pedagogicko-psychologického i kariérového poradenství na školách je zaměřen systémový projekt odboru školství MHMP Poradenství – škola – povolání (PŠP), který vznikl jako obdoba projektu MŠMT VIP - kariéra a který je realizován v rámci Opatření 3.1 Rozvoj počátečního vzdělávání jako základu celoživotního učení a z hlediska potřeb trhu práce a ekonomiky znalostí JPD 3. Hlavním cílem projektu je vytvoření komplexního systému poradenské podpory vzdělávání a kariérového rozhodování žáků základních a středních škol prostřednictvím sítě školních poradenských pracovišť na těchto školách. Partnerem projektu je Institut pedagogicko – psychologického poradenství. Jedná se o dvouletý projekt, zahájen byl v dubnu 2006, pilotního ověřování se zúčastňuje 13 škol. Na jeho realizaci je rozpočtováno 14 200 tis. Kč. Snahou odboru školství, mládeže a tělovýchovy MHMP je podporovat tyto aktivity i v budoucnosti. MŠMT plánuje pro další programové období individuální projekt národní Rozvoj a implementace systému školních poradenských služeb a kariérového poradenství v podmínkách kurikulární reformy, v rámci kterého je počítáno i se zapojením hl. m. Prahy. Odbor školství, mládeže a tělovýchovy MHMP připravuje v rámci Operačního programu Praha – Adaptabilita projekt přímého přidělení Realizace školního poradenského systému na středních školách, jehož cílem bude rozvoj služeb pedagogicko-psychologického a kariérového poradenství a zkvalitnění poradenského systému pro střední školy na území hl. m. Prahy. Předpokládané finanční náklady činí 20 000 tis. Kč.

Cíl: Rozvoj integrovaného poradenského systému

Navrhovaná opatření:

- provádět služby poskytované PPP, SPC a služby rané péče,
- podporovat programy primární prevence v PPP,
- podporovat systém kariérového poradenství,
- zlepšit odborné zázemí školních poradenských pracovníků, pedagogicko-psychologických poraden i speciálně pedagogických center,
- zkvalitnit a rozvíjet metodickou podporu, která je poskytována poradenským pracovníkům působícím na školách,

- udržet institucionální síť poradenských zařízení bez dalšího rozšíření.

II.2.7.2 Informační systémy

Zajištění dostatečné informovanosti a snazší orientace v oblasti školství, mládeže a volného času v hl. m. Praze bylo smyslem vybudování krajského školského portálu. Portál školství hl. m. Prahy poskytuje informace všem zúčastněným stranám - žákům, studentům a jejich rodičům, školám a školským zařízením, sociálním partnerům, zaměstnavatelům, vzdělávacím institucím, nestátním neziskovým organizacím. První fáze budování portálu byla ukončena v březnu 2006. Portál poskytl základní informace o struktuře pražského školství a nabídce oborů vzdělávání. V rámci přijímacího řízení 2007 zahrnoval také informace o volných místech v oborech vzdělávání pro 2. a další kola přijímacího řízení. Druhá fáze budování portálu počítá s aktivnějším přístupem všech zúčastněných subjektů. Portál nově umožní rozlišení několika rolí uživatelů a s tím související odstupňování nabízených informací. Modul nazvaný Školská rada umožní například přístup do společného prostředí všem členům školské rady, modul Informace školních komunit nabídne jednoduchý přehled docházky a studijních výsledků žáka jeho rodičům, modul Přijímací řízení umožní interaktivně vybírat požadovaný obor vzdělávání a zadávat elektronickou přihlášku přímo vybrané škole, což bylo již pilotně ověřováno. Kromě toho jsou připraveny speciální, neveřejné moduly portálu, které významným způsobem pomohou sjednotit toky informací, formulářů a dat mezi školami a správními úřady.

Magistrát hl. m. Prahy ve školním roce 2005/06 rovněž podpořil zavádění jednotného průkazu pro žáky a studenty SŠ a VOŠ. Studentská karta ISIC je vybavena bezkontaktním čipem, usnadňuje používání interních elektronických zařízení školy, jako jsou evidence docházky, čerpání kreditů na stravování, přístup do učeben. Ve školním roce 2005/06 Studentskou kartu ISIC zavedlo pět středních škol. Celkový počet středních a vyšších odborných škol zapojených do projektu se postupně zvýšil na 45. Služeb využívá více než 13 000 studentů a tím, že byla zavedena karta ITIC, služby začalo využívat i na 500 pedagogických pracovníků. Do projektu se nově zapojila školská zařízení zajišťující ubytování žáků a studentů, čímž se rozšířila využitelnost průkazů o další funkce. Pro zajištění plynulého servisu školám a školským zařízením zapojeným do programu bylo připraveno webové rozhraní. Testovací provoz proběhl a v současné době je již školami a školskými zařízeními tento program využíván.

Cíl: Rozvoj informačních systémů.

Navrhovaná opatření:

- rozšiřovat služby poskytované Portálem školství hl. m. Prahy,
- standardizovat tok informací a dat v komunikaci mezi školou a úřadem,
- rozšiřovat výměnu informací mezi školou, žáky a rodiči.

II.3 Zvyšování profesionality a společenského postavení pedagogických pracovníků a jejich další vzdělávání

MHMP věnuje zvýšenou pozornost rozvoji lidských zdrojů, protože realizace změn v oblasti školství je do značné míry ovlivněna kvalitou pedagogických sborů a školského managementu. I přesto není situace ve skladbě a odbornosti pedagogických pracovníků příliš příznivá. Zájem absolventů vysokých škol o pedagogické profese je nízký, takže se stále nedaří snížit věkový průměr pedagogů na pražských školách. Situace není optimální ani

v odborné kvalifikaci, zejména na základních a školách pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Poměrně vysokou kvalifikovanost vykazují VOŠ, konzervatoře, některé typy středních škol, zvláště ty, které poskytují střední vzdělání ukončené maturitní zkouškou, a ZUŠ. Stále přetrvává nedostatek kvalifikovaných učitelů takových předmětů, jako jsou cizí jazyky, informatika a odborné předměty na SOŠ.

II.3.1 Zvyšování úrovně odměňování pedagogických pracovníků

V posledních letech se prestiž učitelského povolání ztrácí a mladí absolventi pedagogických fakult si hledají uplatnění mimo resort školství. Odměňování pedagogických pracovníků výrazně zaostává za mzdovým ohodnocením jiných povolání, k jejichž výkonu je také nezbytné vysokoškolské vzdělání.

Platovou úroveň pedagogických pracovníků ve vztahu k pracovníkům nepedagogickým a pracovníkům celkem v porovnání za roky 2005 a 2006 specifikuje níže uvedený přehled zpracovaný v tabulkách za krajské a obecní školství hl. m. Prahy celkem a dále samostatně za krajské školství a obecní školství.

Tab. č. 15 Krajské a obecní školství

	Počet zaměstnanců				Průměrný měsíční plat v Kč				Nenároková složka platu v Kč		
	Přepočtený počet zaměstnanců ze stát. rozpočtu za rok 2005	Přepočtený počet zaměstnanců ze stát. rozpočtu za rok 2006	Zvýšení či snížení počtu zaměstnanců v r. 2006 oproti r. 2005		Průměrný měs. plat bez OON v Kč za r. 2005	Průměrný měs. plat bez OON v Kč za r. 2006	Zvýšení či snížení průměrného měsíčního platu v Kč v r. 2006 oproti r. 2005		Absol. výše nenárokové složky platu v Kč za r. 2005	Absol. výše nenárokové složky platu v Kč za r. 2006	Zvýšení či snížení v % vyj. r. 2006 oproti r. 2005
			v abs. vyj.	v % vyj.			v abs. vyj.	v % vyj.			
Pedagogičtí pracovníci	14 511,20	14 441,70	- 69,50	- 0,48	21 098	22 004	906,00	+ 4,29	2 324	2 336	+ 0,52
Nepedagogičtí pracovníci	6 498,20	6 291,40	-206,80	- 3,18	11 365	11 989	624,00	+ 5,49	1 609	1 645	+ 2,24
Zaměstnanci celkem	21 009,40	20 733,10	- 276,30	- 1,32	18 088	18 965	877,00	+ 4,85	2 102	2 126	+ 1,14

Tab. č. 16 Krajské školství

	Počet zaměstnanců				Průměrný měsíční plat v Kč				Nenároková složka platu v Kč		
	Přepočtený počet zaměstnanců ze stát. rozpočtu za rok 2005	Přepočtený počet zaměstnanců ze stát. rozpočtu za rok 2006	Zvýšení či snížení počtu zaměstnanců v r. 2006 oproti r. 2005		Průměrný měs. plat bez OON v Kč za rok 2005	Průměrný měs. plat bez OON v Kč za rok 2006	Zvýšení či snížení průměrného měsíčního platu v Kč v r. 2006 oproti r. 2005		Absol. výše nenárokové složky platu v Kč za r. 2005	Absol. výše nenárokové složky platu v Kč za r. 2006	Zvýšení či snížení v % vyj. r. 2006 oproti r. 2005
			v abs. vyj.	v % vyj.			v abs. vyj.	v % vyj.			
Pedagogičtí pracovníci	6 356,00	6 381,20	25,20	+0,40	22 972	23 770	798,00	+ 3,47	3 058	2 877	- 5,92
Nepedagogičtí pracovníci	2 149,00	2 098,10	- 50,90	- 2,37	12 904	13 592	688,00	+ 5,33	2 363	2 386	+ 0,97
Zaměstnanci celkem	8 505,00	8 479,30	- 25,70	- 0,30	20 428	21 252	824,00	+ 4,03	2 883	2 755	- 4,44

Tab. č. 17 Obecní školství

	Počet zaměstnanců				Průměrný měsíční plat v Kč				Nenároková složka platu v Kč		
	Přepočtený počet zaměstnanců ze stát. rozpočtu za rok 2005	Přepočtený počet zaměstnanců ze stát. rozpočtu za rok 2006	Zvýšení či snížení počtu zaměstnanců v r. 2006 oproti r.2005		Průměrný měs. plat bez OON v Kč za rok 2005	Průměrný měs. plat bez OON v Kč za rok 2006	Zvýšení či snížení průměrného měsíčního platu v Kč v r..2006 oproti r. 2005		Absol. výše nenárokové složky platu v Kč za r. 2005	Absol. výše nenárokové složky platu v Kč za r..2006	Zvýšení či snížení v % vyj. r..2006 oproti r..2005
			v abs.vyj.	v % vyj.			v abs.vyj.	v % vyj.			
Pedagogičtí pracovníci	8 155,20	8 060,50	- 94,70	- 1,16	19 638	20 606	968,00	+ 4,93	1 751	1 908	+ 8,97
Nepedagogičtí pracovníci	4 349,20	4 193,20	- 156,00	- 3,59	10 605	11 187	582,00	+ 5,49	1 236	1 274	+ 3,07
Zaměstnanci celkem	12 504,40	12 253,70	- 250,70	- 2,01	16 496	17 383	887,00	+ 5,38	1 572	1 691	+ 7,57

Zdroj: MŠMT- Porovnání skutečnosti dosažené u limitů mzdové regulace RgŠ za rok 2006 ke skutečnosti roku 2005

Porovnání průměrných výdělků pedagogických pracovníků a zaměstnanců všech odvětví v hl. m. Praze a v ČR ukazuje následující tabulka.

Tab. č. 18 Porovnání průměrných výdělků pedagogických pracovníků s ostatními zaměstnanci v HMP a v ČR v Kč

	2004		2005		2006	
	HMP	ČR	HMP	ČR	HMP	ČR
Ø mzda pedagogických pracovníků	20 105	19 558	21 480	20 815	22 462	21 975
Ø mzda učitelů ZŠ	20 454	20 274	21 562	21 645	22 847	22 943
Ø mzda učitelů SŠ	22 342	21 712	23 793	22 873	25 179	24 384
Ø mzda zaměstnanců všech odvětví	23 174	18 582	24 782	19 631	26 160	20 844

Zdroj: Statistická ročenka školství 2004 – 2006 zaměstnanci a mzdové prostředky

Z porovnání je zřejmé, že průměrné platy pedagogických pracovníků v hl. m. Praze jsou vyšší než průměrné platy pedagogických pracovníků v celé ČR. Jsou také vyšší v porovnání s průměrným výdělkem zaměstnanců všech odvětví v ČR. Jsou však podstatně nižší než průměrný výdělek zaměstnanců všech odvětví v hl. m. Praze, do něhož jsou zahrnuti i profese, pro které je dostačující základní vzdělání. Porovnání výdělkové úrovně profesí, pro jejichž výkon je nezbytné vysokoškolské vzdělání, není bohužel statisticky sledováno. Rozdíl v úrovni odměňování by byl pravděpodobně ještě daleko větší. Učitelské povolání proto ztrácí na atraktivitě.

Uvedený stav Rada hl. m. Prahy od roku 2004 zmírňuje svým rozhodnutím přiznat jednorázové mimořádné odměny pro pedagogické pracovníky škol a školských zařízení zřizovaných hl. m. Prahou. Finanční prostředky na výplatu odměn z rozpočtu hl. m. Prahy jsou vypláceny každoročně. Pro rok 2006 byla schválena průměrná částka 5 100 Kč na jednoho pedagogického pracovníka, v roce 2007 se jednalo o 6 100 Kč v prvním pololetí a o 6 800 Kč v druhém pololetí. Pro zlepšení situace byla rovněž v roce 2007 přepracována pravidla pro stanovení příplatků za vedení, odměn a osobních příplatků ředitelů škol a školských zařízení a byla zrušena horní hranice výše odměn. V rámci těchto pravidel jsou ředitelům škol a školských zařízení zřizovaných hl. m. Prahou přiznávány dvakrát ročně odměny, a to na základě výsledků v oblasti ekonomické, výchovně vzdělávací a mimoškolní činnosti školy. Uvedená opatření mají vést k dorovnání platů pedagogických pracovníků na průměrnou mzdu dosahovanou v hl. m. Praze.

Cíl: Přibližování úrovně výdělku pedagogických pracovníků škol a školských zařízení zřizovaných hl. m. Prahou vysokoškolsky vzdělaným skupinám zaměstnanců v Praze.

Navrhovaná opatření:

- přispívat na odměňování pedagogických pracovníků škol a školských zařízení zřizovaných hl. m. Prahou z finančních prostředků hl. m. Prahy,
- motivovat ředitele škol diferencovaným systémem odměňování.

II.3.2 Další vzdělávání pedagogických pracovníků

DZ HMP 2003 i 2006 stanovil jako jednu ze svých priorit zkvalitnění pedagogických sborů. Tato priorita je každoročně naplňována vyhlášením grantového programu Podpora rozvoje vzdělanosti a spolupráce s vysokými školami a výzkumnými institucemi, především v oblasti dalšího vzdělávání managementu škol, učitelů a ostatních pedagogických pracovníků v rámci celoměstských programů podpory vzdělávání na území hl. m. Prahy.

V rámci tohoto programu byl mimo jiné pro rok 2007 přidělen grant PedF UK na projekt Kvalifikační doplňující pedagogické studium pro učitele středních škol. Toto třísemestrové studium umožní učitelům odborných předmětů, praktického vyučování a odborného výcviku středních škol zřizovaných hl. m. Prahou, aby si doplnili zákonem stanovenou odbornou kvalifikaci v oblasti pedagogických věd, kterou nezískali v pregraduálním studiu.

Pro zvyšování, prohlubování a rozšiřování kvalifikace je nezbytné další vzdělávání pedagogických pracovníků. V rámci tohoto vzdělávání se pedagogičtí a vedoucí pedagogičtí pracovníci zúčastnili řady dlouhodobých kurzů i jednorázových vzdělávacích akcí převážně odborně nebo metodicky zaměřených.

Nejvíce pedagogických pracovníků projevilo zájem o kurzy a semináře orientované na tvorbu školních vzdělávacích programů, na reformu maturitní a závěrečné zkoušky, na počítačovou gramotnost a cizí jazyky. V rámci dalšího vzdělávání si někteří pedagogičtí pracovníci rozšířili vzdělání o další aprobace, řada pedagogických pracovníků studovala školský management.

S příznivým ohlasem se u pedagogických pracovníků středních odborných škol setkala nabídka technologického centra AV ČR. Jednalo se o semináře zaměřené na inovační prostředí v ČR a transfer technologií. Tematicky rozdělené přednášky se věnovaly například otázkám licencí, právní ochrany nehmotných statků, průmyslového práva, zvyšování konkurenceschopnosti firem apod.

Stejně jako v předchozích letech pokračovala spolupráce hl. m. Prahy s Centrem školského managementu PedF UK při vzdělávání pedagogických pracovníků. V programech celoživotního učení byly realizovány jak dlouhodobé studijní kurzy, tak krátkodobá školení. CŠM tak reagovalo na prioritu hl. m. Prahy v oblasti zvyšování profesionality a společenského postavení pedagogických pracovníků.

V souladu se stávajícími právními předpisy a požadavky, které definuje kariérní systém ve školství, realizuje CŠM tato studia podporovaná hl. m. Prahou:

- a) studium ke splnění kvalifikačních předpokladů – Studium pro pedagogické pracovníky škol a školských zařízení (Manažerské přípravné studium),
- b) studium ke splnění dalších kvalifikačních předpokladů – Studium pro vedoucí pedagogické pracovníky,
- c) studium k prohlubování odborné kvalifikace.

Výhled pro období 2008 – 2012

CŠM bude pokračovat ve stávajících vzdělávacích aktivitách, které odpovídají požadavkům praxe i prioritám hl. m. Prahy. Rozšiřovat se budou programy na zkvalitnění a modernizaci vzdělávání zpracováním e-learningových studijních materiálů, zařazováním distančních prvků a on line aktivit do studijních programů. Především půjde o oblasti:

- sledování a hodnocení kvality vzdělávání,
- rozvoj základního uměleckého a zájmového vzdělávání,
- zvyšování profesionality a společenského postavení pedagogických pracovníků a jejich další vzdělávání,
- další vzdělávání v rámci celoživotního učení.

Cíl: Zvyšování kvalifikovanosti pedagogických pracovníků a kvality řízení škol.

Navrhovaná opatření:

- podporovat další vzdělávání pedagogických pracovníků,
- spolupracovat s PedF UK a dalšími institucemi v oblasti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků,
- využívat grantovou politiku hl. m. Prahy a finanční prostředky ESF v této oblasti.

II.4 Další vzdělávání v rámci celoživotního učení

Další vzdělávání je důležitou součástí celoživotního učení jako významného nástroje zvyšování zaměstnatelnosti, flexibility a adaptability lidských zdrojů. V červenci 2007 vláda schválila Strategii celoživotního učení ČR, která je programovým dokumentem vymezujícím základní strategické směry v této oblasti na léta 2007-15. Dne 1. 8. 2007 nabyl účinnosti zákon č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání). Na jeho základě vzniká Národní soustava kvalifikací, která by měla vytvořit rámec pro všechny kvalifikace uznávané na trhu práce a umožnit identifikaci, třídění a zařazování výsledků učení získaných různými cestami do 8 kvalifikačních úrovní a do soustavy dílčích a úplných kvalifikací. Pro další programové období je plánován individuální projekt národní Rozvoj a implementace Národní soustavy kvalifikací (NSK II), jehož cílem je rozvoj a využití národní soustavy kvalifikací, vytváření systému uznávání výsledků dalšího vzdělávání, vytvoření mechanismů, které povedou k propojení systémů počátečního a dalšího vzdělávání. Současně je plánována realizace projektu Uznávání výsledků neformálního vzdělávání a informálního učení v sítích škol poskytujících vzdělávací služby dospělým (UNIV II), který bude zaměřen na přípravu programu dalšího vzdělávání, uznávání kvalifikací v učebních a maturitních oborech a na mediální podporu těchto procesů. Oba projekty předpokládají zapojení hl. m. Prahy.

K usnadnění přenosu a uznávání kvalifikací jednotlivých občanů EU a spojování rámců a systémů kvalifikací na národní a odvětvové úrovni je na evropské úrovni vytvářen Evropský rámec kvalifikací. Za účelem zvýšení transparentnosti kvalifikací a kompetencí byl v lednu

2005 ustanoven Europass, který je prvním evropským souborným dokladem o vzdělání a pracovních zkušenostech. V březnu 2005 zahájilo svoji činnost Národní centrum Europass Česká republika.

Přestože vzdělávací nabídka je v oblasti dalšího vzdělávání v Praze daleko vyšší než v ostatních regionech a i dostupnost je z hlediska infrastruktury dobrá, nepřispívá další vzdělávání k rozvoji kvalifikovanosti a flexibility pracovní síly systémově. Ačkoliv se zvýšil počet středních a vyšších odborných škol poskytujících další vzdělávání a rozšířila se jeho nabídka, zapojení škol do dalšího vzdělávání je zvláště vzhledem k efektivnějšímu využití jejich materiálního a odborného potenciálu i jejich vzdělávacích kapacit stále nedostačující. V roce 2007 vyhlásil odbor školství MHMP prostřednictvím Celoměstských programů vzdělávání program na podporu rozvoje dalšího profesního vzdělávání na SŠ, jehož cílem bylo využití kapacit SŠ a potenciálu pedagogických pracovníků pro rozšiřování nabídky vzdělávání dospělých. V rámci programu byly schváleny 3 žádosti ve výši 390 tis. Kč.

Cíl: Vytváření systému dalšího vzdělávání na území hl. m. Prahy, zvyšování počtu škol zapojených do dalšího vzdělávání a rozšiřování jejich vzdělávací nabídky v této oblasti.

Navrhovaná opatření:

- podporovat vznik regionálního centra dalšího vzdělávání, a to zejména cestou sdružení SŠ a VOŠ za účelem vytvoření a poskytování širokého portfolia vzdělávací nabídky dalšího vzdělávání,
- podporovat rozvoj distančních forem vzdělávání na středních a vyšších odborných školách postavených na využívání informačních technologií, a to jak v oblasti dalšího, tak počátečního vzdělávání,
- vytvářet podmínky pro spolupráci škol s podnikatelskou sférou, se sociálními partnery a dalšími vzdělávacími institucemi,
- připravovat pedagogické pracovníky pro roli lektorů v dalším vzdělávání, podporovat rozvoj jejich profesních kompetencí v této oblasti,
- využívat grantovou politiku hl. m. Prahy a finanční prostředky ESF v oblasti dalšího vzdělávání.

II.5 Harmonizace struktury vzdělávacích příležitostí v hl. m. Praze

II.5.1 Optimalizace sítě škol a školských zařízení

U škol a školských zařízení zřizovaných hl. m. Prahou došlo k nejmasivnější optimalizaci v letech 2003 - 06. Rovněž v roce 2007 bylo připraveno a realizováno několik optimalizačních kroků, jejichž výsledkem bylo sloučení čtyř středních škol do dvou právnických osob, sloučení dvou škol pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami do jedné právnické osoby a sloučení dvou školských zařízení do jedné právnické osoby. Dále byla sloučena mateřská škola speciální s Jedličkovým ústavem a provedena optimalizace pedagogicko-psychologických poraden, která snížila jejich počet z dvanácti na sedm. Optimalizačními kroky realizovanými v letech 2006 a 2007 došlo k následující úspoře finančních prostředků:

Tab. č. 19 Přehled úspory finančních prostředků v tis. Kč a počtu zaměstnanců po realizovaných optimalizacích škol a školských zařízení zřizovaných HMP

	Ukazatel	školní rok 2005/06	školní rok 2006/07
1.	Počet optimalizací	6	5
2.	Objem NIV přímých celkem	9218	8527
	z toho: mzdové prostředky vč. odvodů	8125	7191
	ostatní neinvestiční výdaje	1093	1336
3.	Objem NIV provozních celkem	60	233,8
4.	Přepočtený počet zaměstnanců	32,5	16,3

Zdroj: SMT MHMP

Cíl: Zajištění efektivity řízení a financování škol a školských zařízení v hl. m. Praze.

Navrhovaná opatření:

- regulovat síť škol a školských zařízení s ohledem na demografický vývoj, požadavky trhu práce a specifika regionu,
- podporovat ekonomicky silné školy poskytující střední vzdělání na různých stupních s cílem zvýšení prostupnosti vzdělávání a volitelnosti vzdělávacích cest,
- efektivněji využívat kapacity škol, jejich materiálně technické zázemí a odborný potenciál,
- podporovat zapojení škol do vzdělávání dospělých.

II.5.2 Struktura studijní nabídky pražských středních a vyšších odborných škol

Jedním ze specifických rysů hl. m. Prahy je vysoký podíl obyvatel s vysokoškolským vzděláním i se středním vzděláním s maturitní zkouškou. Vysoké vzdělanostní úrovni obyvatel hl. m. Prahy ale neodpovídá struktura středoškolského vzdělávání, i když se podíl nově přijatých do středního vzdělání s maturitní zkouškou v meziročním srovnání postupně zvyšuje. Ve školním roce 2006/07 dosáhl hodnoty 72,2 %. Vzhledem k nutnosti nejen zachování, ale i dalšího zvyšování vzdělanostní úrovně obyvatel hl. m. Prahy a rozšiřování přístupu k terciárnímu vzdělávání se počítá s navýšením podílu středního vzdělání s maturitní zkouškou do r. 2012 na 85,7 %.

V souvislosti s výše uvedenými skutečnostmi dojde k posunu i v podílovém zastoupení všeobecného a odborného vzdělávání ve prospěch všeobecného – z 27,6 % v r. 2006 na 41,7 % v r. 2012. V Praze je navíc stále výrazně neuspokojená poptávka po všeobecném vzdělávání – gymnáziích, zatímco mnoho oborů nabízejících vzdělání s výučním listem zůstává nenaplněno. V oborech s výučním listem se nachází poměrně vysoké procento žáků, kteří původně volili jiný obor, ale jejich zájem nebyl uspokojen. Tento fakt má následně nesporný dopad na jejich motivaci ke studiu či vztahu k případnému zaměstnání.⁹

⁹ PhDr. Arnošt Veselý a kol.: Analýza souladu oborové struktury pražských středních a vyšších odborných škol s regionálními specifiky hl. m. Prahy, Praha 2007

Tab. č. 20 Vývoj podílového zastoupení nově přijatých žáků ve středních školách v hl. m. Praze

školní rok	skutečnost				prognóza					
	2003/04	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13
Střední školy – podíl žáků nově přijatých podle stupňů										
Podíl přijatých ke vzdělávání s maturitní zkouškou	67,1 %	68,3 %	69,2 %	72,2 %	74,5 %	76,0 %	79,8 %	82,3 %	83,9 %	85,7 %
Podíl přijatých ke vzdělávání s výučním listem	23,5 %	22,7 %	21,4 %	19,6 %	17,4 %	16,2 %	12,2 %	10,2 %	8,9 %	8,8 %
Podíl přijatých ke střednímu vzdělávání	1,0 %	0,9 %	1,1 %	0,9 %	0,8 %	0,8 %	0,8 %	0,7 %	0,7 %	0,7 %
Střední školy - podíl nově přijatých žáků ve všeobecném a odborném vzdělávání										
Všeobecné	23,8 %	24,8 %	26,6 %	27,6 %	30,0 %	30,8 %	34,0 %	38,1 %	40,1 %	41,7 %
Odborné	76,2 %	75,2 %	73,4 %	72,4 %	70,0 %	69,2 %	66,0 %	61,9 %	59,9 %	58,3 %
Střední školy – podílové zastoupení nově přijatých žáků s maturitou a bez maturity										
Žáci s maturitou	73,5 %	74,6 %	75,5 %	77,9 %	80,3 %	81,7 %	86,0 %	88,3 %	89,7 %	90,0 %
Žáci bez maturity	26,5 %	25,4 %	24,5 %	22,1 %	19,7 %	18,3 %	14,0 %	11,7 %	10,3 %	10,0 %

Zdroj: ÚIV

Poptávka žáků po středním vzdělávání s výučním listem má trvale klesající tendenci ve prospěch středního vzdělání s maturitní zkouškou. V Praze je tato tendence navíc posílena charakterem pražského trhu práce, strukturou zaměstnanosti i výše zmíněnou nadprůměrnou nabídkou terciárních vzdělávacích příležitostí. Tento trend bude ještě v budoucnosti prohlouben demografickým vývojem. V této souvislosti je v budoucím období třeba věnovat zvýšenou pozornost oborové struktuře vzdělávací nabídky SŠ (zejména středního odborného vzdělávání) a její vazbě na trh práce a potřeby zaměstnavatelů. O některé obory je za strany zaměstnavatelů velký zájem, přesto zůstávají na školách nenaplněny.

Hl. m. Praha zastává díky vysoké koncentraci terciárních vzdělávacích příležitostí roli spádového centra pro vysoké i vyšší odborné školství. I když se změnil poměr mezi přijímáním na bakalářské a magisterské studijní programy ve prospěch bakalářského studia, celková nabídka volných míst na vysokých školách stále neuspokojuje poptávku po vysokoškolském studiu. Relativně vysoký podíl maturitních vzdělávacích příležitostí ve vzdělávací nabídce pražských středních škol přitom vytváří u vysokého počtu středoškoláků předpoklady k pokračování ve vzdělávání na terciární úrovni.

V současné době je hl. m. Praha je zřizovatelem pouze 2 samostatných vyšších odborných škol, z nichž jedna je zaměřena na informační management a druhá na oblast sociálně právní. Ostatní vyšší odborné školy tvoří se středními odbornými školami vždy jeden právní a ekonomický celek. V předchozích letech bylo snahou zřídit na území hl. m. Prahy veřejnou vysokou školu neuniverzitního typu právě ze samostatných VOŠ. Díky složitým, především majetkoprávním a zřizovatelským vztahům, nebyl tento záměr uskutečněn a ve střednědobém horizontu není za současných podmínek realizovatelný. Naopak systém VOŠ jako součástí středních škol se jak z pohledu zřizovatele, tak i vlastní nabídky programů vzdělávání osvědčil. O nabízené vzdělávací programy je ze strany uchazečů velký zájem, a to i přes skutečnost, že některé nabízené programy lze studovat na vysokých školách v bakalářském studijním programu. Proto bude snahou zřizovatele umožnit vznik nových VOŠ jako součástí středních škol, což představuje pro žáky vhodnou nadstavbu na dosažené střední vzdělání ukončené maturitní zkouškou a současně dává záruku kvalitního odborného, personálního a materiálního zabezpečení vzdělávacího procesu.

Cíl: Zajištění vyvážené struktury vzdělávací nabídky v hl. m. Praze. Zachování funkčního systému vyššího odborného vzdělávání s rozšiřující se nabídkou akreditovaných programů vzdělávání jako alternativy terciárního vzdělávání nabízeného vysokými školami.

Navrhovaná opatření:

- harmonizovat strukturu vzdělávacích příležitostí a oborovou strukturu pražských středních a vyšších odborných škol ve vztahu k demografickému vývoji, požadavkům trhu práce a specifikům regionu,
- pravidelně monitorovat soulad oborové struktury pražských středních a vyšších odborných škol s poptávkou trhu práce a žáků, pravidelně analyzovat současnou i očekávanou poptávku žáků a zaměstnavatelů,
- podpořit rozšíření nabídky akreditovaných programů vyššího odborného vzdělávání u stávajících škol v návaznosti na reálné možnosti uplatnění absolventů na trhu práce,
- zachovat systém vyšších odborných škol jako součástí středních odborných škol a umožnit vznik nových VOŠ jako součástí SŠ.
- podporovat obory vzdělání, o které je dlouhodobě nízký zájem ze strany žáků, které je však nutné zachovat vzhledem k poptávce zaměstnavatelů (realizace projektu podpory zájmu žáků o obory vzdělávání s výučním listem, včetně zavedení stipendijního řádu),
- podporovat širší zapojení zaměstnavatelů do procesu dialogu o nedostatkových kvalifikacích na trhu práce,
- ve spolupráci se zaměstnavateli zvyšovat podíl odborné praxe v reálném pracovním prostředí,
- zřídit expertní pracovní skupinu (zástupci hl. m. Prahy, zástupci zaměstnavatelů, makroekonomů, odborníků na pracovní trh a vzdělávací politiku, zástupci MPSV, MPO...) s cílem naformulovat očekávanou ekonomickou a na ni navazující zaměstnaneckou strukturu hlavního města Prahy ve střednědobém horizontu (cca 2013 či 2015).

III. Kvantitativní rozvoj vzdělávání v hl. m. Praze na jednotlivých úrovních vzdělávací soustavy

Následující kapitola je věnována jednotlivým úrovním vzdělávací soustavy hl. m. Prahy především z hlediska současného stavu a dalšího vývoje počtu dětí, žáků a studentů na těchto úrovních a z hlediska jejich kvalitativního rozvoje. Projekce výkonů vzdělávací soustavy hl. m. Prahy a předpokládané počty pedagogických pracovníků vycházejí z aktualizované verze demografické prognózy vývoje obyvatelstva v hl. m. Praze do roku 2030 (zpracované odborníky z Přírodovědecké fakulty UK¹⁰, která zohledňuje i vliv migrace), ze současných výkonů pražské vzdělávací soustavy a z vývojových trendů obsažených v Národním programu rozvoje vzdělávání v ČR, Dlouhodobém záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR a Strategickém plánu hl. m. Prahy, i ze specifík vzdělávání a vzdělávací soustavy v hl. m. Praze. Důležitým východiskem je Lisabonská strategie a také trendy typické pro země OECD, jakými jsou zvyšování vzdělanostní úrovně populace (zejména podílu populace s dosaženým terciárním vzděláním) a v souvislosti s rozšířením přístupu k terciárnímu vzdělávání a zvyšováním úspěšnosti na trhu práce posilování všeobecné složky vzdělávání (v ČR zastoupené gymnaziálním typem vzdělávání a obory lyceum). Velký důraz je rovněž kladen na celoživotní učení, jehož realizace s sebou nese i nutnost odpovídajících změn v počátečním vzdělávání. Počty žáků a studentů u středního a vyššího odborného vzdělávání jsou modelovány zvlášť pro denní a ostatní formy vzdělávání (viz příloha č.1).

III.1 Předškolní vzdělávání

Míra účasti na předškolním vzdělávání dosáhla ve školním roce 2006/07 v hl. m. Praze podílu 96,2 % z odpovídající věkové skupiny 3 - 5 let, tj. z počtu 29 504 dětí.¹¹ Nejvíce dochází do mateřské školy dětí 4 a 5 letých. Zastoupeny jsou i děti mladší 3 let (12,5 %) a v souvislosti s odklady povinné školní docházky i děti starší 5 let, jejich zastoupení v porovnání s předchozími lety mírně pokleslo - ve školním roce 2006/07 na 27,7 % (viz tab. č. 21).

Nejvyšší procento, 96,3% dětí, navštěvuje mateřské školy zřizované městskými částmi. Na předškolním vzdělávání se podílejí i soukromé a církevní MŠ. Na území hl. m. Prahy jsou i MŠ zřizované hl. m. Prahou a MŠMT.

Počet dětí navštěvujících MŠ se od školního roku 2003/04 postupně zvyšuje, podle modelového výpočtu by se tento počet měl do r. 2012 v porovnání se školním rokem 2006/07 zvýšit až o 10 000. Současně by mělo dojít k odpovídajícímu nárůstu pedagogických pracovníků z počtu 2 367 ve školním roce 2006/07 na 3 162 pedagogických pracovníků ve školním roce 2012/13. Cestou však může být i zvýšení počtu dětí ve třídě mateřské školy.

¹⁰ RNDr. B. Burcin, RNDr. T. Kučera, CSc., Doc. RNDr. Z. Čermák, CSc.: Aktuální vývoj a perspektivy demografického vývoje hl. m. Prahy, Praha 2003, aktualizace v r. 2006

¹¹ Míra účasti na příslušné vzdělávací úrovni je podíl počtu žáků vzdělávajících se na odpovídající vzdělávací úrovni (v denním studiu) a populace příslušné věkové skupiny

Tab. č. 21 Vývoj počtu dětí a pedagogických pracovníků v mateřských školách v hl. m. Praze

	skutečnost				prognóza					
školní rok	2003/04	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13
Mateřské školy (bez mateřských škol pro děti se SVP) - počet dětí										
Počet dětí mladších 3 let	1233	1505	1672	1413	1630	1724	1739	1728	1695	1677
Podíl dětí mladších 3 let	12,7 %	15,7 %	16,5 %	12,5 %	13,0 %	13,0 %	13,0 %	13,0 %	13,0 %	13,0 %
Počet dětí 3 letých	7118	7473	7035	7377	8132	9035	9546	9629	9569	9387
Podíl dětí 3 letých	81,7 %	77,8 %	73,0 %	72,6 %	72,0 %	72,0 %	72,0 %	72,0 %	72,0 %	72,0 %
Počet dětí 4 letých	7990	8343	8521	8504	8966	9954	11111	11800	11900	11826
Podíl dětí 4 letých	94,8 %	96,9 %	88,4 %	87,9 %	88,0 %	88,0 %	88,5 %	89,0 %	89,0 %	89,0 %
Počet dětí 5 letých	8183	7985	8209	8677	8634	9092	10085	11245	11934	12032
Podíl dětí 5 letých	99,0 %	95,8 %	95,0 %	89,7 %	89,0 %	89,0 %	89,0 %	89,5 %	90,0 %	90,0 %
Počet dětí starších 5 let	2702	2340	2350	2403	2669	2676	2817	3122	3458	3647
Podíl dětí starších 5 let	32,7 %	28,4 %	28,1 %	27,7 %	27,5 %	27,5 %	27,5 %	27,5 %	27,5 %	27,5 %
Počet dětí celkem	27226	27646	27787	28374	30031	32481	35298	37525	38556	38569
Podíl dětí docházejících do MŠ z věkové skupiny 3 - 5 let	107,2 %	104,1 %	99,5 %	96,2 %	96,3 %	95,3 %	95,0 %	96,7 %	96,6 %	97,2 %
Mateřské školy pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami - počet dětí										
Počet dětí celkem	1010	1068	710	678	736	801	867	920	948	952
Podíl dětí celkem	4,0 %	4,0 %	2,5 %	2,3 %	2,4 %	2,4 %	2,3 %	2,4 %	2,4 %	2,4 %
Mateřské školy – počet pedagogických pracovníků										
Počet pedagog. pracov.	2169	2177	2366	2367	2461	2663	2893	3076	3160	3162
Počet dětí na pedagog. prac.	12,9	13,1	12,0	12,3	12,5	12,5	12,5	12,5	12,5	12,5

Zdroj: ÚIV

Děti se speciálními vzdělávacími potřebami mohou navštěvovat mateřské školy samostatně zřízené pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami nebo mohou být integrovány do běžných škol. MŠ pro děti se SVP navštěvovalo ve školním roce 2006/07 v hl. m. Praze 678 dětí.

Současná celková kapacita pražských mateřských škol je 32 119 míst. Vzhledem k očekávanému demografickému vývoji však bude překročena již ve školním roce 2008/09. Situace se ale v jednotlivých městských částech liší. Zatímco v centru Prahy jsou kapacity dostatečné, v okrajových městských částech místa v mateřských školách chybí již v současnosti. Tuto situaci městské části sledují a snaží se ji řešit, většinou mají zpracované vlastní demografické studie. Ze záměrů jednotlivých MČ vyplývá, že mnohé MČ budou navyšovat kapacity mateřských škol využitím volných prostor v objektech základních škol, stavebními úpravami stávajících budov nebo otevřením tříd, které zatím nebyly využity. S rozšířením počtu míst výstavbou nových budov počítají například městské části Praha 5, 14, 15 a 21 nebo Praha – Zličín.

III.2 Základní vzdělávání

Míra účasti na základním vzdělávání dosáhla ve školním roce 2006/07 podílu 93,6 % z odpovídající věkové populace 6 - 14 let, tj. z počtu 82 189 dětí. Je to způsobeno tím, že určité procento dětí získává každoročně odklad povinné školní docházky.

Do 1. ročníku ZŠ jsou přijímáni žáci šestiletí, ale i starší, zároveň také i 5letí a mladší (viz tab. č. 22, která uvádí podíly jednotlivých věkových kategorií).

Převládajícím zřizovatelem základních škol v Praze jsou stejně jako u mateřských škol městské části. Ve školním roce 2006/07 činil počet žáků navštěvujících ZŠ zřizované MČ

94,8 %, jako další zřizovatelé jsou zastoupeny soukromé subjekty (0,9 % žáků), církev (1,2 %), MŠMT (0,2 %), kraj Hl. m. Praha (2,9 %).

Počet žáků v pražských ZŠ zaznamenává v souvislosti s demografickým vývojem postupný pokles, který by měl dosáhnout hranice v r. 2009 počtem 73 293 žáků. Od tohoto roku bude jejich počet postupně narůstat až na 84 230 v roce 2012. Odpovídajícím způsobem by měl narůstat i počet pedagogických pracovníků.

Tab. č. 22 Vývoj počtu žáků a pedagogických pracovníků v základních školách v hl. m. Praze

školní rok	skutečnost				prognóza					
	2003/04	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13
Základní školy (bez základních škol pro žáky se SVP) - počet žáků přijatých do 1. ročníku										
Počet žáků 5 letých a mladších	115	67	98	165	146	153	170	188	199	201
Podíl žáků 5 letých a mladších	1,4 %	0,8 %	1,1 %	1,7 %	1,5 %	1,5 %	1,5 %	1,5 %	1,5 %	1,5 %
Počet žáků 6 letých	6038	5976	6139	6265	7035	7085	7478	8309	9229	9 747
Podíl žáků 6 letých	73,1 %	72,6 %	73,4 %	72,2 %	72,5 %	72,8 %	73,0 %	73,2 %	73,4 %	73,5 %
Počet žáků starších 6 let	2251	2390	2315	2215	2308	2561	2548	2661	2922	3209
Podíl žáků starších 6 let	27,7 %	29,2 %	28,0 %	26,4 %	26,5 %	26,3 %	26,1 %	25,9 %	25,7 %	25,5 %
Počet přijatých žáků celkem	8404	8433	8552	8645	9489	9799	10196	11158	12350	13157
Základní školy (bez základních škol pro žáky se SVP) - počet žáků celkem										
1. stupeň	48054	45194	42877	42122	43074	44670	46614	49373	53084	56764
2. stupeň	41383	40390	38369	34842	31836	28798	26679	26061	26179	27466
Počet žáků celkem	89437	85584	81246	76964	74910	73468	73293	75434	79263	84230
Podíl žáků z věkové skupiny 6 - 14 let	96,2 %	96,4 %	95,3 %	93,6 %	92,6 %	91,7 %	90,5 %	90,1 %	89,8 %	90,3 %
Základní školy pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami – počet žáků										
Počet žáků celkem	3800	3715	2872	2799	2705	2636	2593	2576	2673	2831
Podíl žáků celkem	4,1 %	4,2 %	3,4 %	3,4 %	3,3 %	3,3 %	3,2 %	3,1 %	3,0 %	3,0 %
Základní školy – počet pedagogických pracovníků										
Počet pedag. prac.	6589	6280	5770	5690	5544	5436	5420	5572	5853	6219
Počet žáků na pedag. pracov. ZŠ	14,2	14,2	14,6	14,0	14,0	14,0	14,0	14,0	14,0	14,0

Zdroj: ÚIV

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami mohou být integrováni do běžných škol nebo navštěvovat základní školy samostatně zřízené pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Tito žáci tvořili ve školním roce 2006/07 3,4 % všech dětí navštěvujících ZŠ v Praze.

V současné době je celková kapacita základních škol na území hl. m. Prahy 117 443 míst. Podobně jako u mateřských škol se ale situace v jednotlivých MČ liší. Městské části jako zřizovatelé základních škol, které nejsou dostatečně kapacitně využity, musí zvažovat jiné formy využití volných kapacit. Další možností je podpora komunitní funkce základních škol, jejich otevírání všem občanům, rozvoj volnočasových aktivit na ZŠ, prohlubování spolupráce základních škol s nestátními neziskovými organizacemi a dalšími partnery.

III.3 Základní umělecké vzdělávání

Území hl. m. Prahy je sítí ZUŠ dostatečně a rovnoměrně pokryto. Nepředpokládá se zásadní změna v poměrném zastoupení škol podle zřizovatelů (HMP je zastoupeno 74,29 %, MČ 5,74 %, soukromý sektor 14,29 %, církev 5,71 %).

Věková struktura žáků ZUŠ je do značné míry ovlivňována délkou vzdělávání danou učebními plány pro ZUŠ, které stanoví nejdelší studium pro žáky ve věku povinné školní docházky. Zastoupení dětí předškolního věku je závislé na úrovni spolupráce ZUŠ a mateřských škol při podchycování talentů. Na ZUŠ dále studuje početně nevelká skupina žáků dospělých (ve školním roce 2006/07 to bylo 770 studentů různých typů škol a výdělečně činných dospělých od 18 do 26 let). Do r. 2012 se počítá s mírným nárůstem podílu počtu žáků ZUŠ na celkovém počtu členů věkové skupiny 6 - 18 let, což je ovlivněno i poklesem počtu členů v této skupině.

Tab. č. 23 Vývoj počtu žáků ZUŠ, jejich podíl na věkové skupině 6 - 18letých

	skutečnost				prognóza			
Základní umělecké školy								
školní rok	2003/04	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2008/09	2009/10
Žáků v ZUŠ celkem	21 892	22 539	22 452	23 136	23 623	21 548	21 548	21 548
Věk. skupina 6 - 18 let	159 891	155 589	151 151	147 882	144 529	141 768	141 768	141 768
Podíl žáků ZUŠ z odp. věk. skupiny	13,7 %	14,5 %	14,9 %	15,0 %	16,3 %	15,2 %	15,2 %	15,2 %

Zdroj: Statistické ročenky školství

Mezi žáky ZUŠ poroste podíl skupiny žáků plnících povinnou školní docházku, jak vyplývá z již zmíněného obsahu stávajících učebních plánů a v budoucnu ze vzdělávacího obsahu RVP ZUV. Kromě získání základů vzdělání v uměleckých oborech zabezpečují ZUŠ v souladu se školským zákonem rovněž přípravu žáků k přijetí na konzervatoř a na střední umělecké školy.

Mezi vyučovanými uměleckými obory již tradičně největší podíl zaujímá obor hudební s převažující individuální výukou. Do hudebního oboru je zapsána většina žáků pražských ZUŠ – 68,3 %. Následují obory výtvarný s 17,7 %, taneční s 9,9 % a literárně dramatický zastoupený 4,1 %. Více než 50 % pražských ZUŠ vyučuje všem čtyřem uměleckým oborům. Převís poptávky po studiu hudebního oboru i zájem o studium v ZUŠ obecně, který v současnosti převyšuje kapacitní možnosti některých škol, je v rámci škol HMP zatím řešen přesunem volných kapacit mezi školami. Celková kapacita škol zřizovaných hl. m. Prahou schválená MŠMT je v současné době využita na 92 %. Počet žáků v jednotlivých školách se pohybuje v rozmezí mezi 326 a 1426 žáky, naplněnost škol mezi 73,4 % až 100 % povolené kapacity. Z celkového počtu 26 ZUŠ zřizovaných HMP má 16 škol více než 90% naplněnost. Žádná ze ZUŠ zřizovaných HMP se od r. 2001, kdy hl. m. Praha převzalo zřizovatelskou funkci, nedostala pod 70 % kapacity a průměrná naplněnost se sice mírně, ale trvale zvyšuje. Hl. m. Praha má zájem volné prostorové kapacity základních škol využít především pro zřizování odloučených pracovišť stávajících ZUŠ, a to v rozvojových částech regionu; zřízení nové školy se nepředpokládá.

III.4 Zájmové vzdělávání v domech dětí a mládeže

Domy dětí a mládeže spolu s občanskými sdruženími pracujícími s dětmi a mládeží ve volném čase představují vedle škol důležitý prvek v nabídce vhodného využívání volného času dětí a mládeže během školního roku i o prázdninách. Především DDM se svým odborným zázemím vytvářejí základní strukturu mimoškolních vzdělávacích a rekreačních aktivit pro děti a mládež na území hl. m. Prahy. Činnost v DDM je uskutečňována na různých úrovních od nabídky zaměřené na děti a mládež bez výrazného talentu po specializovanou nabídku pravidelných činností pro talentované s vyhraněným zájmem, doplněnou

příležitostnými a spontánními aktivitami v řadě oborů. V současné době tvoří síť DDM na území hl. m. Prahy celkem 15 zařízení dvou zřizovatelů (13 HMP, 2 MČ).

Vývoj počtu zájemců o činnost v DDM je od roku 2000 příznivý, trvale roste podíl účastníků činností DDM ve věkové skupině 6 – 15letých, v menší míře žáků všech typů středních škol a dětí předškolního věku. V poměrném zastoupení věkových skupin se v dalším období nepředpokládá výrazná změna, ovšem s tím, že mezi priority v činnosti DDM patří postupné zvyšování podílu věkové skupiny 15 – 18 let na celkovém počtu účastníků, a to především orientací na otevřené aktivity v klubech pro starší děti a mládež. Zřizování a činnost klubů umožňuje především grantová podpora z rozpočtu hl. m. Prahy.

Jednotlivé činnosti realizované DDM vykazují od školního roku 2000/01 do školního roku 2005/06 nárůst počtu účastníků s výjimkou pobytových akcí mimo prázdniny a kurzů, u kterých došlo po prvním zvýšení k určitému propadu v dalších letech. Největší nárůst zájemců, více než dvojnásobný počet, je zaznamenán u spontánní činnosti, stále oblíbenější jsou také soutěže.

III.5 Střední vzdělávání

Převážnou většinu pražských středních škol zřizuje hl. m. Praha, tyto školy ve školním roce 2006/07 navštěvovalo 73,2 % žáků. Dalším nejpočetněji zastoupeným zřizovatelem je soukromý sektor, soukromé SŠ navštěvovalo 24 % žáků. Rovněž církve zřizuje některé střední školy v Praze (2,1 % žáků). Část středních škol je v Praze zřizována MŠMT i jinými ústředními orgány státní správy (Ministerstvo vnitra a Ministerstvo spravedlnosti zřizují po jedné SŠ). Jedna střední odborná škola je zřizována MČ. V následujícím období je záměrem hl. m. Prahy zachování stávajícího poměrného zastoupení jednotlivých zřizovatelů SŠ. Tento záměr se týká i víceletých gymnázií a konzervatoří¹², u kterých se nepředpokládá jejich další kvantitativní rozvoj.

Počet žáků v pražských SŠ zaznamenával od školního roku 2001/02 do školního roku 2005/06 mírný nárůst. Ve školním roce 2006/07 došlo k poklesu, který bude na základě demografického vývoje pokračovat - celkový počet žáků na pražských středních školách poklesne do r. 2012 v porovnání se školním rokem 2006/07 o téměř 14 000 žáků. Vývoj počtu pedagogických pracovníků bude odrážet demografický vývoj, do r. 2012 klesne předpokládaný požadavek na počet pedagogických pracovníků o cca 1 100 pedagogických pracovníků.

Podíl nově přijatých do středoškolského studia na počtu absolventů nižší vzdělávací úrovně (9. ročník ZŠ) v hl. m. Praze postupně narůstá, ve školním roce 2006/07 dosáhl hodnoty 143,63 %. Do celkového počtu nově přijímaných jsou zahrnuti nejen absolventi ZŠ, ale i žáci starší, nastupující z jiných škol i ze zaměstnání. Významnou úlohu zde rovněž hraje postavení Prahy jako středoškolského centra, kdy na pražských středních školách studuje značné procento žáků žijících v jiných krajích (nejvíce ve Středočeském kraji)¹³, i další specifický rys Prahy jakým je vysoká zahraniční migrace. I při zachování stoupajícího trendu hodnoty tohoto ukazatele bude v závislosti na demografickém vývoji klesat počet nově přijímaných na SŠ. V r. 2012 bude úbytek počtu nově přijatých žáků ve srovnání se školním rokem 2006/07 představovat až 5 000 žáků.

¹² Konzervatoř je samostatným druhem školy.

¹³ Ve školním roce 2006/07 studovalo na středních školách zřizovaných HMP 22,8 % žáků s trvalým bydlištěm v jiném kraji (přes 18 % ve Středočeském kraji).

Tab. č. 24 Vývoj počtu žáků a pedagogických pracovníků ve středních školách v hl. m. Praze

školní rok	skutečnost				prognóza					
	2003/04	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13
Střední školy - počet žáků nově přijatých (denní studium)										
Střední vzdělání s maturitní zkouškou	12707	12741	12705	13520	13106	13126	12749	11691	11251	11013
Podíl nově přijatých do středního vzdělání s mat. zk.	67,1 %	68,3 %	69,2 %	72,2 %	74,5 %	76,0 %	79,8 %	82,3 %	83,9 %	85,7 %
Střední vzdělání s výučním listem	4441	4231	3923	3664	3069	2790	1946	1449	1196	1130
Podíl nově přijatých do středního vzděl. s výuč. listem	23,5 %	22,7 %	21,4 %	19,6 %	17,4 %	16,2 %	12,2 %	10,2 %	8,9 %	8,8 %
Střední vzdělání	184	160	203	162	141	137	124	105	95	91
Podíl nově přijatých do středního vzdělání	1,0 %	0,9 %	1,1 %	0,9 %	0,8 %	0,8 %	0,8 %	0,7 %	0,7 %	0,7 %
Nástavby ze SOŠ a SOU	1598	1534	1533	1372	1282	1209	1155	963	871	617
Počet nově přijatých žáků celkem	18930	18666	18364	18718	17598	17262	15974	14208	13413	12851
Konzervatoře	230	252	220	228	227	227	202	206	212	210
Podíl nově přijatých do nást. studia z absol. 3 letých oborů	42,2 %	43,3 %	45,1 %	43,8 %	43,1 %	42,9 %	42,7 %	43,1 %	43,1 %	44,4 %
Střední školy - počet žáků (denní studium)										
Střední vzdělání s maturitní zkouškou	55037	55661	56099	57128	57357	57785	57667	55791	54010	52045
Podíl žáků studujících v oborech ukončených mat. zk.	77,4 %	78,4 %	79,2 %	80,8 %	82,3 %	83,8 %	86,0 %	88,0 %	90,2 %	91,5 %
Střední vzdělání s výučním listem	12794	12208	11504	10611	9641	8652	6997	5482	4060	3353
Podíl žáků studujících v oborech s výučním listem	18,0 %	17,2 %	16,2 %	15,0 %	13,8 %	12,5 %	10,4 %	8,6 %	6,8 %	5,9 %
Střední vzdělání	378	388	405	362	273	255	239	209	181	170
Podíl žáků studujících v oborech středního vzděl.	0,5 %	0,5 %	0,6 %	0,5 %	0,4 %	0,4 %	0,4 %	0,3 %	0,3 %	0,3 %
Nástavby ze SOŠ a SOU	2859	2774	2809	2609	2410	2258	2144	1906	1659	1328
Počet žáků celkem	71068	71031	70817	70710	69681	68950	67047	63388	59910	56896
Konzervatoře	1394	1389	1399	1374	1360	1330	1308	1286	1266	1249
Střední školy pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami - počet žáků										
Počet žáků celkem	1929	1971	1963	1886	1761	1713	1647	1520	1381	1262
Podíl žáků	2,7 %	2,8 %	2,8 %	2,7 %	2,5 %	2,5 %	2,5 %	2,4 %	2,3 %	2,2 %
Střední školy - počet žáků OFS										
Počet žáků celkem	7174	7245	6817	6356	5837	5613	5259	4816	4398	3825
Podíl žáků	9,2 %	9,3 %	8,8 %	8,3 %	7,7 %	7,5 %	7,3 %	7,1 %	11,1 %	9,7 %
Střední školy - počet pedagogických pracovníků										
Počet pedagog. prac. - celkem	6844	6888	6176	6124	6059	5996	5830	5512	5210	4948
Počet žáků na pedagog. prac.	10,4	10,3	11,5	11,5	11,5	11,5	11,5	11,5	11,5	11,5
Střední školy - podíl nově přijatých žáků ve všeobecném a odborném vzdělávání										
Všeobecné	23,8 %	24,8 %	26,6 %	27,6 %	30,0 %	30,8 %	34,0 %	38,1 %	40,1 %	41,7 %
Odborné	76,2 %	75,2 %	73,4 %	72,4 %	70,0 %	69,2 %	66,0 %	61,9 %	59,9 %	58,3 %
Střední školy – podílové zastoupení nově přijatých žáků s maturitou a bez maturity										
Žáci s maturitou	73,5 %	74,6 %	75,5 %	77,9 %	80,3 %	81,7 %	86,0 %	88,3 %	89,7 %	90,0 %
Žáci bez maturity	26,5 %	25,4 %	24,5 %	22,1 %	19,7 %	18,3 %	14,0 %	11,7 %	10,3 %	10,0 %

Zdroj:ÚIV

V členění podle stupně středního vzdělání je nejvyšší podíl z nově přijatých do středního vzdělání s maturitní zkouškou. Tento podíl se v meziročním srovnání postupně zvyšuje. Ve školním roce 2006/07 dosáhl hodnoty 72,2 %. V podílovém zastoupení všeobecného

a odborného vzdělávání převažovalo ve školním roce 2006/07 hodnotou 72,4% odborné vzdělávání.

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami mohou být podobně jako u předcházejících úrovní vzdělávání integrováni do běžných škol nebo mohou navštěvovat střední školy pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. SŠ pro děti se SVP navštěvovalo ve školním roce 2006/07 v hl. m. Praze 1 886 dětí.

III.6 Vyšší odborné vzdělávání

Míra účasti na vyšším odborném vzdělávání byla ve školním roce 2006/07 v Praze 12,7 % z odpovídající věkové populace 19 - 21 let. Jako zřizovatel vyšších odborných škol je 41,7 % studentů zastoupeno hl. m. Praha, 45,4 % studentů soukromý sektor, církev se podílí 13 % studentů. Podobně jako u předcházejících vzdělávacích úrovní se ani u VOŠ nepředpokládají změny v procentuálním zastoupení jednotlivých zřizovatelů.

Tab. č. 25 Vývoj počtu studentů a pedagogických pracovníků ve VOŠ v hl. m. Praze

školní rok	skutečnost				prognóza					
	2003/04	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/1	2011/12	2012/13
Vyšší odborné školy - počet studentů nově přijatých										
Počet studentů - DS	2352	2220	2076	2057	2074	2035	2012	2111	2038	2029
Počet studentů - OFS	706	432	466	522	534	525	518	544	525	523
Podíl nově přijatých na VOŠ z odpovídající věkové skupiny	17,4 %	16,2 %	15,6 %	15,6 %	15,7 %	15,9 %	15,8 %	16,7 %	17,2 %	17,8 %
Vyšší odborné školy - počet studentů celkem										
Počet studentů - DS	5642	5605	5296	5222	5242	5177	5143	5203	5189	5188
Počet studentů - OFS	1648	1391	1381	1358	1401	1426	1430	1450	1446	1445
Vyšší odborné školy - počet pedagogických pracovníků										
Počet pedagog. pracovníků	512	529	453	430	419	414	411	416	415	415
Počet studentů na ped. prac.	11,0	10,6	11,7	12,2	12,5	12,5	12,5	12,5	12,5	12,5

Zdroj: UIV

Počet nově přijatých na vyšší odborné školy v denním studiu činil ve školním roce 2006/07 v Praze 2 057 studentů, u ostatních forem studia 522 studentů. Vzhledem k očekávanému demografickému vývoji a dalšímu rozvoji bakalářských forem studia se v budoucnosti předpokládá zachování stávajícího počtu nově přijímaných studentů na tento druh škol v Praze – v denní i u ostatních forem vzdělávání.

Počet studentů na pedagogického pracovníka ve školním roce 2006/07 činil 12 studentů. Při zachování tohoto počtu se očekává i zachování stávajícího počtu pedagogických pracovníků.

Financování regionálního školství

IV.1 Výdaje na školství hl. m. Prahy

Výdaje na školství hl. m. Prahy jsou hrazeny jednak z rozpočtu hl. m. Prahy a MČ, jednak ze státního rozpočtu.

Ze státního rozpočtu jsou prostřednictvím kapitoly 333 – MŠMT poskytovány finanční prostředky na úhradu tzv. přímých nákladů ve vzdělávání určených na platy a náhrady platů, popřípadě mzdy a náhrady mezd, na odměny za pracovní pohotovost, odměny vykonávané na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr a odstupné, na zvláštním způsobem stanovené odvody do sociálních a zdravotních fondů a ostatní náklady vyplývající z pracovněprávních vztahů, na nezbytné zvýšení nákladů spojených s výukou dětí zdravotně postižených, na výdaje na učební pomůcky a dále na výdaje na učebnice a školní potřeby, pokud jsou poskytovány bezplatně, a rovněž výdaje na další vzdělávání pedagogických pracovníků a služby, které souvisejí s rozvojem škol a kvalitou vzdělávání.

Ostatní běžné výdaje (provozní výdaje) jsou školám a školským zařízením zřizovaným hl. m. Prahou hrazeny z rozpočtu hl. m. Prahy, stejně jako kapitálové výdaje. Městské části hl. m. Prahy hradí tyto výdaje školám a školským zařízením, které zřizují.

Tab. č. 26 Výdaje na školství ve vazbě na celkové výdaje HMP v tis. Kč

Rok		2003	2004	2005	2006	2007*
Běžné výdaje HMP celkem		28 251 531,70	26 352 773,80	29 619 704,20	31 931 237,60	31 658 835,50
Školství celkem		7 631 623,10	6 239 072,00	8 346 964,50	8 831 904,70	8 509 593,90
Z toho	Školské organizace zřizované HMP	3 682 844,30	3 860 445,60	4 079 047,10	4 341 186,00	4 530 356,70
	V tom	Prostředky MŠMT	2 768 170,30	2 906 098,50	3 176 151,30	3 317 387,60
		Prostředky HMP	914 674,00	954 347,10	1 017 211,00	1 212 969,10
	Školské organizace zřizované MČ HMP	3 282 991,10	1 668 621,0**	3 504 235,30	3 632 853,30	3 734 705,20
	V tom	Prostředky MŠMT	3 282 991,10	3 504 235,30	3 632 853,30	3 734 705,20
	Soukromé školství	665 787,70	710 005,40	763 682,10	857 865,40	244 532,00
Kapitálové výdaje HMP celkem		13 881 194,60	15 558 819,70	14 876 415,60	15 452 937,40	17 449 656,60
Školství celkem		458 157,20	613 814,90	587 008,90	675 244,40	542 143,30

Zdroj: SMT MHMP

* Rozpočet upravený k 30. 6. 2007

** Usnesením Z HMP č.18/19 ze dne 27. 5. 2004 byla schválena změna toku finančních prostředků - od 1. 7. 2004 byla poskytována dotace prostřednictvím MČ HMP ve výši 1 743 125,9 tis. Kč

IV.2 Ekonomický pohled na financování škol a školských zařízení v letech 2005 – 2007

Tab. č. 27 Výdaje na školství v letech 2005 – 2007 v tis. Kč

Výdaje na školství v tis. Kč				2005	2006	2007*
Celkové				8 933 973,4	9 507 149,1	9 051 737,2
v tom:	kapitálové			587 008,9	675 244,4	542 143,3
	běžné			8 346 964,5	8 831 904,7	8 509 593,9
	v tom:	přímé		6 566 071,4	6 809 004,6	7 052 092,8
		v tom:	hl. m. Praha	3 061 836,1	3 176 151,3	3 317 387,6
			MČ	3 504 235,3	3 632 853,3	3 734 705,2
		provozní		1 017 211,0	1 165 034,7	1 212 969,1
		dotace soukromé školství		763 682,1	857 865,4	244 532

Zdroj: SMT MHMP

* Rozpočet upravený k 30. 6. 2007

Tabulka podává přehled výdajů na školy a školská zařízení v letech 2005 – 2007. Údaje roku 2005 se oproti údajům uvedeným v Dlouhodobém záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy hl. m. Prahy za rok 2006 mohou lišit, protože zahrnovaly skutečnost roku 2005 pouze v úrovni upraveného rozpočtu k 30. 6. 2005. Nyní jsou uváděny ve skutečné výši celého roku 2005. Obdobná situace nastává u roku 2007, kde jsou opět uvedeny údaje upraveného rozpočtu k 30. 6. 2007.

V roce 2005 činily celkové výdaje na školství (kapitola 04 - Školství, mládež a samospráva) 20,1 % celkových výdajů hl. m. Prahy, v roce 2006 opět 20,1 % a předpoklad pro rok 2007 na základě rozpočtu upraveného k 30. 6. 2007 je 18,4 %.

Běžné výdaje kapitoly 04 v roce 2005 představovaly 28,2 % z celkového objemu běžných výdajů hl. m. Prahy, v roce 2006 27,7 % a v roce 2007 by měly dosáhnout 26,9 %.

Dotace soukromým školám jsou poskytovány právnickým osobám vykonávajícím činnost škol a školských zařízení, které jsou zapsány ve školském rejstříku, v souladu se zákonem č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů. Ke dni 30. 6. 2007 je na dotace vyčleněna částka 244 532 tis. Kč.

Přímé výdaje

Přehled o čerpání prostředků poskytovaných z MŠMT (přímé výdaje) podle jednotlivých druhů a typů škol a školských zařízení kraje Hl. m. Praha za roky 2005 - 2007 znázorňuje níže uvedená tabulka:

Tab. č. 28 Přímé výdaje škol a školských zařízení v tis. Kč

Druhy a typy škol	2005	2006	2007
gymnázia	577 984	607 921	636 730
střední odborné školy	630 872	663 087	679 579
vyšší odborné školy	389 366	397 649	412 821

Druhy a typy škol	2005	2006	2007
školy pro žáky se SVP	378 090	384 988	410 635
střední odborná učiliště a učiliště	656 959	676 565	712 830
pedagogicko-psycholog. poradny	41 959	43 352	44 466
domovy mládeže	27 964	29 662	29 341
dětské domovy	17 741	18 637	20 226
školy v přírodě	0	0	0
jazykové školy	9	0	0
základní umělecké školy	276 924	286 830	302 033
domy dětí a mládeže	75 894	80 379	82 407
hudební škola	0	0	0
mateřské školy	833 748	863 424	897 939
základní školy	2 604 524	2 707 351	2 774 723
školní jídelny	54 037	49 159	48 362
Celkem	6 566 071	6 809 004	7 052 092

zdroj: SMT MHMP

Provozní výdaje

Přehled o čerpání prostředků poskytovaných z rozpočtu hl. m. Prahy (provozní prostředky) podle jednotlivých druhů a typů škol a školských zařízení kraje Hl. m. Praha znázorňuje níže uvedená tabulka:

Tab. č. 29 Provozní výdaje škol a školských zařízení v tis. Kč

Druhy a typy škol	2005	2006	2007
gymnázia	261 661	310 780	318 175
střední odborné školy	192 001	217 984	222 359
vyšší odborné školy	77 876	88 188	90 944
školy pro žáky se SVP	109 438	125 474	134 173
střední odborná učiliště a učiliště	198 760	248 305	258 405
pedagogicko-psycholog. poradny	9 062	12 436	10 803
domovy mládeže	7 633	11 342	10 859
dětské domovy	8 010	10 932	11 377
školy v přírodě	39 853	24 143	25 533
jazykové školy	1 926	2 113	1 317
základní umělecké školy	17 506	17 432	15 569
domy dětí a mládeže	57 120	56 783	69 007
hudební škola	32 686	35 323	40 513
mateřské školy	0	0	0
základní školy	0	0	0
školní jídelny	3 679	3 800	3 935
Celkem	1 017 211	1 165 035	1 212 969

Zdroj: SMT MHMP

V souladu s § 28 odst. 4 písm. b) zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, byla u škol a školských zařízení zřizovaných hl. m. Prahou využita možnost uložit odvody z odpisů do rozpočtu a převést je do provozních prostředků. V roce 2005 byly tímto způsobem uspořeny provozní prostředky

ve výši 11 900 tis. Kč, v roce 2006 ve výši 35 277 tis. Kč a v roce 2007 ve výši 14 100 tis. Kč.

IV.3 Výhled financování regionálního školství v hl. m. Praze na období 2008 – 2012

IV.3.1 Orientační návrh přímých výdajů na období 2008 - 2012

Orientační potřeba finančních prostředků na přímé neinvestiční výdaje do roku 2012 kraje Hl. m. Praha byla stanovena na základě zpracovaných krajských normativů roku 2007, které byly vymezeny v souladu s vyhláškou č. 492/2005 Sb., o krajských normativních. V porovnání s předchozí vyhláškou (č. 65/2005 Sb., o krajských normativních), která byla aplikována na Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy hl. m. Prahy 2006, zahrnuje nová vyhláška některé změny. Byly upřesněny některé jednotky výkonu u základních uměleckých škol o jedno dítě předškolního věku, došlo ke změně stanovení příplatku pro děti, žáky a studenty se zdravotním postižením, přibyla možnost stanovit dva krajské normativy pro jednotku výkonu. Od roku 2006 byla stanovena nová kategorie republikového normativu o věkovou kategorii 3 – 18 let v krajských zařízeních ústavní výchovy.

Základem odhadu mzdových prostředků včetně zákonných odvodů v letech 2008 – 2012 byly krajské normativy použité pro výpočet roku 2007.

Především dlouhodobý záměr počítal s nárůstem mzdových prostředků o 4 % pro všechny zaměstnance a navíc s 3,5 % pro pedagogické pracovníky v roce 2005. Pro rok 2006 byl plánován nárůst 4,5 % pro všechny zaměstnance. V letech 2007 a 2008 byl orientační nárůst stanoven na 5 %. Předpokládané nárůsty platů se potvrdily, jak ukázala skutečnost roku 2005.

Původní požadavek vyplývající z reformy veřejných financí týkající se snížení limitu zaměstnanců regionálního školství o 2 % byl také splněn, především díky tomu, že s poklesem počtu dětí, žáků a studentů ubývají zaměstnanci. Proto přijala vláda rozhodnutí, kterým byla oblast regionálního školství vyjmuta z dvouprocentního snižování celkového počtu zaměstnanců.

Rozpočet roku 2006 vycházel při výpočtu normativů s nárůstem mezd zaměstnanců regionálního školství o 4,5 %, nebylo do něj zahrnuto 2% snižování odpovídajícího objemu prostředků na platy a odvody zaměstnanců. Takto získané finanční prostředky byly použity na úhradu mzdových nákladů spojených s kurikulární reformou.

V letech 2008 - 2012 bude meziroční nárůst mzdových prostředků i ostatních neinvestičních výdajů (ONIV přímých) záviset na výši prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu.

V orientačním návrhu přímých výdajů celkem za kraj Hl. m. Praha se předpokládá navýšení mzdových prostředků včetně odvodů z 9 499 098 tis. Kč roku 2008 na 11 083 673 tis. Kč v roce 2012. V oblasti ONIV přímé se předpokládá mírný nárůst, a to z celkové částky 192 568 tis. Kč v roce 2008 na 223 872 tis. Kč v roce 2012.

Orientační návrh přímých výdajů podle jednotlivých druhů a typů škol a školských zařízení upraví kraj Hl. m. Praha následovně:

Mateřské školy

Podle demografického vývoje se předpokládá od roku 2008 nárůst výkonů o 6 239 dětí. Tento nárůst výkonů zvýší potřebu mzdových prostředků včetně zákonných odvodů roku 2012 oproti roku 2008 o 517 621 tis. Kč. K nárůstu ve výši 12 310 tis. Kč dojde za celé sledované období let 2008 – 2012 i v oblasti ONIV přímé. Prostředky jsou určeny na nákup hraček a výukového materiálu.

Základní školy

Kraj Hlavní město Praha předpokládá v oblasti základního školství mírný nárůst výkonů, a to o 10 957 žáků roku 2012 oproti roku 2008. V souvislosti s tím a s předpokladem nárůstu platů všech zaměstnanců ve veřejných službách a správě vznikne potřeba navýšení prostředků na platy včetně zákonných odvodů o 1 225 767 tis. Kč v roce 2012 oproti roku 2008. Předpokládá se také nárůst ONIV přímých ve výši 22 119 tis. Kč.

Střední školy celkem

Z demografického vývoje je zřejmé, že v letech 2008 – 2012 dojde k výraznému poklesu počtu studentů (o 13 859) v oblasti středního školství kraje Hl. m. Praha. Úměrně tomu se sníží potřeba mzdových prostředků a zákonných odvodů. V letech 2008 – 2012 bude pokles činit 2 447 822 tis. Kč. Pokles zaznamená i oblast ONIV přímých v roce 2012 oproti roku 2008, a to o 4 690 tis. Kč.

Střední vzdělání s maturitní zkouškou

V letech 2008 – 2012 dojde u tohoto typu škol k poklesu počtu studentů o 6 105. Přes tento pokles výkonů se předpokládá nárůst v oblasti mzdových prostředků a zákonných odvodů do roku 2012 o 234 355 tis. Kč. Předpokládá se také nárůst ONIV přímých za sledované období let 2008 – 2012 o 5 104 tis. Kč.

Střední vzdělání s výučním listem

V letech 2008 – 2012 dojde v oblasti středního vzdělání s výučním listem rovněž k poklesu výkonů středního školství kraje Hl. m. Praha. Pokles o 5 466 žáků vyvolá výrazné změny ve všech oblastech financování. Oblast mzdových prostředků včetně zákonných odvodů zaznamená pokles o 400 231 tis. Kč z výchozího objemu 741 453 tis. Kč roku 2008 na konečných 341 222 tis. Kč v roce 2012. Výrazný pokles se projeví i v oblasti ONIV přímých, a to o 8 601 tis. Kč za sledované období.

Střední vzdělání

Demografický vývoj ovlivňuje i tuto oblast středního vzdělání. Pokles studentů o 85 sníží potřebu mzdových prostředků včetně zákonných odvodů z počátečních 24 353 tis. Kč na konečných 19 361 tis. Kč, tedy o 4 992 tis. Kč. Rovněž v oblasti ONIV přímých dochází k mírnému poklesu, a to o 110 tis. Kč sledovaného období.

Nástavbové studium

Počet studentů nástavbového studia zaznamenává pokles, a to o 2 203 v období výhledu. K poklesu dochází i v oblasti mzdových prostředků a zákonných odvodů o částku 76 955 tis. Kč. Oblast ONIV přímých zaznamená pokles o 1 084 tis. Kč za celé sledované období let 2008 – 2012.

Konzervatoře

Počet žáků studujících na konzervatořích zůstává zachován do roku 2012 na cca 1 300 žácích. Mzdové prostředky včetně zákonných odvodů zaznamenávají mírný nárůst, a to z počátečních 252 953 tis. Kč roku 2008 na konečných 283 280 tis. Kč roku 2012. Nárůst je ovlivněn předpokládaným meziročním nárůstem platů všech zaměstnanců. Oblast ONIV přímých se pohybuje po celé období výhledu v rozmezí 5,5 - 6 tis. Kč.

Vyšší odborné školy

Mírný nárůst výkonů ovlivní také mzdové prostředky, které by se měly do roku 2012 zvýšit o 58 683 tis. Kč. Současně se o 914 tis. Kč navýší oblast ONIV přímé.

Tab. č. 30 Výše mzdových prostředků a ONIV přímých v tis. Kč:

	2008	2009	2010	2011	2012
MP + odvody celkem	9 499 098	9 844 369	10 189 208	10 595 406	11 083 673
ONIV přímé celkem	192 568	199 888	206 788	214 582	223 872
z toho:					
jednotlivé typy škol					
Mateřské školy					
děti celkem	33 282	36 166	38 445	39 504	39 521
MP + odvody	1 244 081	1 412 720	1 569 321	1 685 114	1 761 702
ONIV přímé	29 588	33 598	37 323	40 077	41 898
Základní školy					
žáků celkem	76 104	75 886	78 010	81 936	87 061
MP + odvody	3 365 547	3 506 922	3 767 307	4 134 965	4 591 314
ONIV přímé	60 731	63 282	67 981	74 615	82 850
Střední školy celkem					
žáků celkem	74 563	72 306	68 204	64 308	60 721
MP + odvody	4 340 042	4 356 356	4 259 278	4 160 590	4 092 220
ONIV přímé	92 208	92 629	90 676	88 703	87 518
z toho					
Střední vzdělání s maturitní zkouškou					
žáků celkem	59 909	59 689	57 710	55 840	53 804
MP + odvody	3 300 986	3 436 863	3 472 444	3 511 122	3 535 341
ONIV přímé	71 891	74 850	75 625	76 467	76 995
Střední vzdělání s výučním listem					
žáků celkem	8 901	7 199	5 637	4 166	3 435
MP + odvody	741 453	626 662	512 774	396 016	341 222
ONIV přímé	15 933	13 466	11 019	8 510	7 332
Střední vzdělání					
žáků celkem	255	239	209	181	170
MP + odvody	24 353	23 852	21 796	19 726	19 361
ONIV přímé	536	524	479	434	426
Nástavbové studium					
žáků celkem	5 495	5 171	4 631	4 100	3 292
MP + odvody	273 251	268 979	252 264	233 726	196 296
ONIV přímé	3 849	3 788	3 553	3 292	2 765
Konzervatoře					
žáků celkem	1 330	1 308	1 286	1 266	1 249
MP + odvody	252 953	259 963	267 092	274 771	283 280
ONIV přímé	5 426	5 577	5 730	5 894	6 077
Vyšší odborné školy					
žáků celkem	6 603	6 573	6 653	6 635	6 633
MP + odvody	296 475	308 408	326 209	339 967	355 158
ONIV přímé	4 615	4 801	5 078	5 293	5 529

Zdroj: SMT MHMP

IV.3.2 Orientační návrh provozních výdajů na období 2008 – 2012

Provozní výdaje škol a školských zařízení zřizovaných hl. m. Prahou jsou zabezpečeny prostředky z daňové výtěžnosti kraje.

Finanční prostředky, které kraj Hl. m. Praha plánuje vložit v letech 2008 – 2012 do provozů škol a školských zařízení zřizovaných hl. m. Prahou, se pohybují v rozmezí 1 100 000 tis. Kč roku 2008 až 1 064 575 tis. Kč roku 2012. Meziroční nárůst reflektující inflaci se pohybuje ve výši 3 %. Vzhledem k tomu, že dochází k výraznému poklesu výkonů v průběhu sledovaného období, dochází k poklesu potřeb provozních prostředků za toto období.

Provozní prostředky jsou každoročně přiznávány školám a školským zařízením zřizovaným hl. m. Prahou při rozpočtovém řízení I, které se vždy koná v průběhu 1. čtvrtletí daného roku, dále pak při rozpočtovém řízení II, konaném v měsíci říjnu daného roku. Rozpočtové řízení II usměrňuje přiznanou výši provozních prostředků na základě počtu žáků a studentů přijatých pro nový školní rok. Podkladem pro přiznání výše provozních prostředků je školou či školským zařízením zpracovaná podrobná finanční rozvaha potřeb prostředků na provoz (energie, voda, plyn, obnova vybavení tříd). Z provozních prostředků je hrazeno i nájemné pro ty školy a školská zařízení zřizovaná hl. m. Prahou, která provozují svoji činnost v objektech městských částí hl. m. Prahy.

Tab. č. 31 Orientační návrh provozních výdajů pro školy a školská zařízení zřizovaná hl. m. Prahou v letech 2008 – 2012 v tis. Kč

	2008	2009	2010	2011	2012
Mateřské školy	16 908	18 939	20 933	22 388	23 284
Základní školy	49 624	50 974	54 482	59 517	65 779
Střední školy celkem	833 755	846 863	830 881	816 594	813 465
z toho					
Střední vzdělání s maturitní zkouškou	634 163	657 009	660 635	664 797	666 180
Střední vzdělání s výučním listem	142 424	133 879	118 212	103 970	106 818
Střední vzdělání	4 678	4 560	4 147	3 735	3 648
Nástavbové studium	52 490	51 415	47 887	44 092	36 819
Konzervatoře	28 712	29 083	29 738	30 446	31 239
Vyšší odborné školy	83 436	85 549	90 054	93 402	97 109
Ostatní školská zařízení	87 565	85 275	76 650	68 273	60 496
Celkem	1 100 000	1 116 682	1 102 737	1 090 620	1 091 372

Zdroj: SMT MHMP

Výhled financování soukromého školství na období 2008 – 2012

Dotace právnickým osobám vykonávajícím činnost škol a školských zařízení zapsaných do školského rejstříku, které nejsou zřizovány státem, krajem, obcí, dobrovolným svazkem obcí nebo registrovanou církví nebo náboženskou společností, které bylo přiznáno oprávnění k výkonu zvláštního práva zřizovat církevní školy, pokud uzavřou smlouvu s krajským úřadem podle zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů, bude poskytována na základě stanovených normativů MŠMT ve smyslu § 4 odst. 4 uvedeného zákona pro každý kalendářní rok.

Orientační návrh objemu dotace pro soukromé školství na území hl. m. Prahy se navýší z 942 443 tis. Kč roku 2008 na 1 123 880 tis. Kč roku 2012. Nárůst finančních prostředků je stanoven ze základny předchozího roku meziročním nárůstem 4 %.

Tab. č. 32 Orientační návrh dotace pro soukromé školství na území hlavního města Prahy v letech 2008 - 2012 v tis.Kč

Rok	Dotace
2008	942 443
2009	984 852
2010	1 029 171
1011	1 075 484
2012	1 123 880

Zdroj: SMT MHMP

IV.4 Předpoklad čerpání finančních prostředků z ESF v období 2007 - 2013

Nástrojem pro čerpání podpory z Evropského sociálního fondu v programovém období 2007 – 2013 v oblasti vzdělávání je pro hl. m. Prahu Operační program Praha – Adaptabilita. Odbor školství, mládeže a tělovýchovy připravuje v rámci prioritní osy 3 Modernizace počátečního vzdělávání několik projektů přímého přidělení. Na celé programové období je vyčleněna částka 197 mil. Kč. Na níže uvedené projektové záměry je plánováno 153 mil. Kč.

Tab. č. 33 Návrh na čerpání finančních prostředků z ESF na období 2007 – 2013 v tis. Kč

Název projektu	Celkové předpokládané náklady	Předpokládaný termín realizace
Autoevaluace středních škol na území hl. m. Prahy	12 000	2009 - 2012
Metodická příprava učitelů k tvorbě ŠVP	8 000	září 2008 - srpen 2010 (realizace projektu je závislá na zahájení systémového projektu ze strany MŠMT)
Nové metody výuky ve středním školství v hlavním městě Praze	25 000	závěr roku 2008 - únor 2011
Realizace školního poradenského systému na středních školách	20 000	závěr roku 2008 - červen 2012
Střediska integrace znevýhodněných žáků	25 000	závěr roku 2008 - prosinec 2011
Vzdělávání nadaných žáků	15 000	začátek roku 2009 - srpen 2012
Jazykové vzdělávání učitelů, zdokonalení jazykové výuky	23 000	září 2008 - červen 2012
Zvyšování úrovně práce ped. pracovníků s informačními technologiemi a jejich využívání ve výuce	25 000	2009 - 2012
Metodická a obsahová podpora průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova a Občan v demokratické společnosti	13 000	zahájení 2009

Zdroj: SMT MHMP

Závěr

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy hl. m. Prahy 2008 je založen na celoživotním učení jako hlavním principu vzdělávací politiky hl. m. Prahy. Vychází ze strategických dokumentů EU, ČR i Strategického plánu rozvoje hl. m. Prahy. Hodnotí aktivity, kterými byly naplňovány priority a cíle stanovené DZ HMP 2006, a v návaznosti na ně formuluje priority a cíle pro následující období:

1. Zvyšování kvality a modernizace vzdělávání

1.1 Kurikulární reforma, zavádění rámcových a školních vzdělávacích programů

Cíl: Modernizace vzdělávání, podpora zavádění školních vzdělávacích programů do praxe a jejich realizace.

1.2 Sledování a hodnocení kvality vzdělávání

Cíl: Vytvoření funkčního systému evaluace a využívání jeho výsledků pro zlepšování práce jednotlivých škol i celé vzdělávací soustavy hl. m. Prahy.

1.3 Zkvalitnění výuky informační gramotnosti

Cíl: Rozvoj informační gramotnosti, zvyšování dovedností žáků a pedagogických pracovníků v této oblasti.

1.4 Zkvalitnění výuky cizích jazyků

Cíl: Zvyšování jazykových kompetencí žáků a pedagogických pracovníků.

1.5 Mezinárodní spolupráce škol

Cíl: Prohlubování mezinárodní spolupráce škol s důrazem na dlouhodobé projekty.

2. Vytváření podmínek pro osobnostní rozvoj dětí, žáků a studentů

2.1 Vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami

Cíl: Vytváření podmínek pro rovný přístup ke vzdělávání pro jedince se speciálními vzdělávacími potřebami, dosažení co nejvyššího stupně jejich socializace, společenského a pracovního uplatnění.

2.1.1 Náhradní výchovná péče na území hl. m. Prahy

Cíl: Zabezpečení dostatečného počtu míst v zařízeních zajišťujících náhradní výchovnou péči na území hl. m. Prahy.

2.2 Vzdělávání dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných

Cíl: Zkvalitnění vzdělávání nadaných žáků.

2.3 Rozvoj základního uměleckého a zájmového vzdělávání

2.3.1 Základní umělecké školy a jejich rozvoj

Cíl: Zachování stávající sítě ZUŠ a umožnění efektivních přesunů kapacit do rozvojových částí města.

2.3.2 Rozvoj zájmového vzdělávání a volnočasových aktivit pro děti a mládež

Cíl: Podpora rozvoje příležitostí v zájmovém vzdělávání a aktivním trávení volného času s důrazem na starší děti a mládež. Zřizování odloučených pracovišť DDM a klubů pro mládež v dosud nepokrytých územních částech města.

2.3.3 Podpora sportu a tělovýchovy

Cíl: Podpora rozvoje tělovýchovy a sportu se zaměřením na podporu sportu dětí a mládeže.

2.4 Prevence sociálně patologických jevů

Cíl: Podpora zdravého životního stylu, dosažení pozitivních změn v chování a postojích rizikové populace dětí a mládeže.

2.4.1 Prevence kriminality

Cíl: Podpora aktivit cíleně zaměřených na předcházení negativním dopadům souvisejícím s kriminalitou páchanou na území hl. m. Prahy.

2.5 Multikulturní výchova

Cíl: Podpora realizace multikulturní výchovy.

2.6 Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta

Cíl: Vytvoření široké nabídky vzdělávacích, výchovných a osvětových aktivit v této oblasti.

2.7 Rozvoj poradenských a informačních systémů

2.7.1 Pedagogicko-psychologické poradenství

Cíl: Rozvoj integrovaného poradenského systému.

2.7.2 Informační systémy

Cíl: Rozvoj informačních systémů.

3. Zvyšování profesionality a společenského postavení pedagogických pracovníků a jejich další vzdělávání

3.1 Zvyšování úrovně odměňování pedagogických pracovníků

Cíl: Přibližování úrovně výdělku pedagogických pracovníků škol a školských zařízení zřizovaných hl. m. Prahou vysokoškolsky vzdělaným skupinám zaměstnanců v Praze.

3.2 Další vzdělávání pedagogických pracovníků

Cíl: Zvyšování kvalifikovanosti pedagogických pracovníků a kvality řízení škol.

4. Další vzdělávání v rámci celoživotního učení

Cíl: Vytváření systému dalšího vzdělávání na území hl. m. Prahy, zvyšování počtu škol zapojených do dalšího vzdělávání a rozšiřování jejich vzdělávací nabídky v této oblasti.

5. Harmonizace struktury vzdělávacích příležitostí v hl. m. Praze

5.1 Optimalizace sítě škol a školských zařízení

Cíl: Zajištění efektivity řízení a financování škol a školských zařízení v hl. m. Praze.

5.2 Struktura studijní nabídky pražských středních a vyšších odborných škol

Cíl: Zajištění vyvážené struktury vzdělávací nabídky v hl. m. Praze. Zachování funkčního systému vyššího odborného vzdělávání s rozšiřující se nabídkou akreditovaných programů vzdělávání jako alternativy terciárního vzdělávání nabízeného vysokými školami.

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy hl. m. Prahy 2008 reaguje na demografický vývoj, na jehož základě modeluje předpokládaný vývoj počtu dětí, žáků a studentů na jednotlivých úrovních vzdělávání i počty pedagogických pracovníků. Obsahuje rovněž vybrané indikátory kvalitativního vývoje vzdělávací soustavy doporučené spolu s metodikou výpočtu MŠMT pro lepší porovnatelnost mezi kraji i v rámci ČR.

Seznam použitých zkratk

BOZP	bezpečnost a ochrana zdraví při práci
CERMAT	Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání
CIP EQUAL	program Iniciativy Společenství EQUAL
COP	centrum odborné přípravy
CŠM	Centrum školského managementu
ČSÚ	Český statistický úřad
ČŠI	Česká školní inspekce
ČVUT	České vysoké učení technické
DD	dětský domov
DDM	dům dětí a mládeže
DDÚ	dětský diagnostický ústav
DM	domov mládeže
DS	denní studium
DVPP	další vzdělávání pedagogických pracovníků
DVÚ	dětský výchovný ústav
DZ ČR	Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR
DZ HMP	Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy HMP
ESF	Evropský sociální fond
EU	Evropská unie
EVVO	environmentální vzdělávání, výchova a osvěta
G	gymnázium
HDP	hrubý domácí produkt
HMP	hlavní město Praha
ICT	informační a komunikační technologie
IPPP	Institut pedagogicko-psychologického poradenství
ISPROFIN	informační systém programového financování
ISŠ	integrovaná střední škola
JPD 2	Jednotný programový dokument pro Cíl 2
JPD 3	Jednotný programový dokument pro Cíl 3
JŠ	jazyková škola
KÚ	krajský úřad
MČ	městská část
MF	Ministerstvo financí
MHMP	Magistrát hlavního města Prahy
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MŠ	mateřská škola
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MZe	Ministerstvo zemědělství
NIDV	Národní institut pro další vzdělávání
NNO	nestátní neziskové organizace
NSK	Národní soustava kvalifikací
NÚOV	Národní ústav odborného vzdělávání
NUTS	nomenklaturní územní jednotka
NPV	Národní program vzdělávání
OA	obchodní akademie
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
OPPA	Operační program Praha - Adaptabilita

OPPK	Operační program Praha - Konkurenceschopnost
OP RLZ	Operační program Rozvoj lidských zdrojů
PC	pedagogické centrum
PedF UK	Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy
PISA	Programme for International Student Assessment
PPP	pedagogicko-psychologická poradna
PŠ	pomocná škola
PŠD	povinná školní docházka
PřF UK	Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy
RHMP	Rada hl. m. Prahy
ROPID	Regionální organizátor pražské integrované dopravy
RVP	rámcový vzdělávací program
RVP GSP	rámcový vzdělávací program pro gymnázia se sportovní přípravou
RVP JŠ	rámcový vzdělávací program pro JŠ s právem státní jazykové zkoušky
RVP PrŠ	rámcový vzdělávací program pro praktickou školu
RVP PV	rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání
RVP ZŠS	rámcový vzdělávací program pro základní školu speciální
RVP ZUV	rámcový vzdělávací program pro základní umělecké vzdělávání
RVP ZV	rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání
SIPVZ	státní informační politika ve vzdělávání
SK	sportovní klub
SMT MHMP	odbor školství, mládeže a tělovýchovy MHMP
SOŠ	střední odborná škola
SOU	střední odborné učiliště
SPC	speciálně pedagogické centrum
SPŠ	střední průmyslová škola
SPV	středisko praktického vyučování
SŠ	střední škola
STR ÚRM	odbor strategické koncepce Útvaru rozvoje hl.m. Prahy
SVP	speciální vzdělávací potřeby
SZŠ	střední zdravotnická škola
SZeŠ	střední zemědělská škola
ŠD	školní družina
ŠJ	školní jídelna
ŠVP	školní vzdělávací program
TJ	tělovýchovná jednota
ÚIV	Ústav pro informace ve vzdělávání
ÚP	úřad práce
ÚRM	Útvar rozvoje hl.m. Prahy
VOŠ	vyšší odborná škola
VŠ	vysoká škola
ZHMP	Zastupitelstvo hl. m. Prahy
ZŠ	základní škola
ZUŠ	základní umělecká škola

Seznam použité literatury

Národní program rozvoje vzdělávání (Bílá kniha), Praha 2001

Bílá kniha Evropské komise o mládeži, 2001

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR, Praha 2007

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy HMP, Praha 2003 a 2006

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v HMP 2006 v praxi škol, ČŠI, Praha 2007

Koncepce státní politiky pro oblast dětí a mládeže na období 2007 – 2013, Praha 2007

Strategický plán hlavního města Prahy, Praha 2000

RNDr. B. Burcin, RNDr. T. Kučera, CSc., Doc. RNDr. Z. Čermák, CSc.: Aktuální vývoj a perspektivy demografického vývoje hl.m. Prahy, Praha 2003 a 2006

Národní strategický referenční rámec ČR 2007-2013, MMR, Praha 2006

Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost, Praha 2007

Operační program Praha - Konkurenceschopnost, Praha 2007

Operační program Praha - Adaptabilita, Praha 2007

Strategie celoživotního učení ČR, Praha 2007

Strategie rozvoje lidských zdrojů pro ČR, Praha 2003

Program realizace Strategie rozvoje lidských zdrojů pro ČR, Praha 2005

Strategie udržitelného rozvoje ČR, Praha 2004

Situační zpráva ke Strategii udržitelného rozvoje ČR, Praha 2007

Strategie EHK OSN ke vzdělávání pro udržitelný rozvoj, 2005

Národní program podpory jakosti, 2007

Vzdělávání a odborná příprava v Evropě, různé systémy, společné cíle do roku 2010, Praha 2003

Vzdělávání a odborná příprava 2010, naléhavé reformy jako podmínka úspěchu Lisabonské strategie, Praha 2004

Modernizace vzdělávání a odborné přípravy: zásadní příspěvek k prosperitě a sociální soudržnosti v Evropě. Společná průběžná zpráva rady a komise pro rok 2006 o pokroku dosaženém v rámci pracovního programu „vzdělávání a odborná příprava 2010“, 2006

Čeští žáci v mezinárodním srovnání, Praha 2006

S novým školským zákonem. Výroční zpráva MŠMT o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy za rok 2005, Praha 2006

Výroční zprávy škol a školských zařízení za školní rok 2006/07

Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy hl. m. Prahy za školní rok 2005/06

Statistická ročenka školství 2006/07 - výkonové ukazatele, ÚIV, Praha 2007

Statistická ročenka školství 2006 – zaměstnanci a mzdové prostředky, ÚIV, Praha 2007

Krajská ročenka školství, ÚIV, Praha 2006

Školství pod lupou, ÚIV, Praha 2006

Jana Palečková a kolektiv: Hlavní zjištění výzkumu PISA 2006, ÚIV, Praha 2007

D. Chamoutová, J. Burdová: Nezaměstnanost absolventů škol se středním a vyšším odborným vzděláním – 2007, NÚOV, Praha 2007

P. Kalousková: Potřeby zaměstnavatelů a připravenost absolventů škol – šetření v kvartérním sektoru, NÚOV, Praha 2007

H. Úlovcová, J. Vojtěch, J. Trhlíková: Přejít absolventů SOŠ do praxe a jejich uplatnění - II. Etapa, NÚOV, Praha 2007

P. Kalousková: Potřeby zaměstnavatelů a připravenost absolventů škol – šetření v kvartérním sektoru, NÚOV, Praha 2007

M. Kleňhová, J. Vojtěch: Úspěšnost absolventů středních škol ve vysokoškolském studiu, předčasné odchody ze vzdělávání, NÚOV, Praha 2007

H. Úlovcová, J. Vojtěch, J. Festová, J. Trhlíková, G. Doležalová, P. Kalousková, M. Kleňhová, P. Šťastná: Uplatnění absolventů škol na trhu práce – 2006, NÚOV, Praha 2007

J. Vojtěch, D. Chamoutová: Vývoj vzdělanostní a oborové struktury žáků a studentů ve středním a vyšším odborném vzdělávání v ČR a v krajích ČR a postavení mladých lidí na trhu práce ve srovnání se stavem v Evropské unii – 2006/07, NÚOV, Praha 2007

Ing. Jakub Pechlát, Ing. Jiří Mejstřík: Základna vědy, výzkumu a vývoje v hl.m. Praze. Analýza současného stavu, Praha 2006

Ing. Jiří Mejstřík, Ing. Eva Berdichová: Atraktivita podnikatelského prostředí velkých měst Evropy, Praha 2006

Ing. Jiří Mejstřík, Ing. Eva Berdichová: Atraktivita hl. m. Prahy jako turistické destinace, Praha 2006

Regionální inovační strategie, region Praha, Technologické centrum AV ČR, Praha 2004

PhDr. Arnošt Veselý a kol.: Analýza souladu oborové struktury pražských středních a vyšších odborných škol s regionálními specifiky hl. m. Prahy, Praha 2007

Státní program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v ČR a Akční plán na léta 2004 – 2006, MŽP, Praha 2003

Praha a ekologická výchova. Koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty na území hl.m. Prahy, Praha 2005

Učitelské noviny

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 562/2004 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím školského zákona, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 179/2006 Sb., o uznávání výsledků dalšího vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů

Statut hl.m. Prahy, ve znění pozdějších předpisů

Zákon. č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů

Seznam tabulek

Tab. č. 1 Ekonomická aktivita* a míra zaměstnanosti** obyvatel Prahy a ČR ve věku 15 a více let (rok 2006) v %	11
Tab. č. 2 Odvětvová struktura zaměstnanosti v Praze a v ČR (rok 2006) v %	12
Tab. č. 3 Podíly skupin zaměstnání podle klasifikace v Praze a v ČR (rok 2006) v %	13
Tab. č. 4 Míra nezaměstnanosti* v Praze a v ČR v %	14
Tab. č. 5 Míra nezaměstnanosti v Praze a v ČR podle vzdělání (rok 2006) v %	14
Tab. č. 6 Vývoj míry nezaměstnanosti absolventů středních a vyšších odborných škol podle jednotlivých kategorií vzdělání v Praze a v ČR v %	15
Tab. č. 7 Počet hlášených volných míst v Praze podle požadavků na vzdělání.....	15
Tab. č. 8 Počet hlášených volných míst v Praze podle požadavků na vzdělání, místa pro zprostředkování*	16
Tab. č. 9 Struktura hlášených volných míst a uchazečů v Praze podle Klasifikace zaměstnání	17
Tab. č. 10 Účast středních škol v programu Maturita nanečisto 2006 podle krajů.....	29
Tab. č. 11 Vybavenost škol počítači	31
Tab. č. 12 ZUŠ na území hl. m. Prahy podle zřizovatele.....	37
Tab. č. 13 Zastoupení DDM podle zřizovatelů ve školním roce 2007/08	38
Tab. č. 14 Přehled počtu podaných a podpořených projektů z rozpočtu HMP.....	39
Tab. č. 15 Krajské a obecní školství.....	45
Tab. č. 16 Krajské školství	45
Tab. č. 17 Obecní školství	46
Tab. č. 18 Porovnání průměrných výdělků pedagogických pracovníků s ostatními zaměstnanci v HMP a v ČR v Kč.....	46
Tab. č. 19 Přehled úspory finančních prostředků v tis. Kč a počtu zaměstnanců po realizovaných optimalizacích škol a školských zařízení zřizovaných HMP	50
Tab. č. 20 Vývoj podílového zastoupení nově přijatých žáků ve středních školách v hl. m. Praze	51
Tab. č. 21 Vývoj počtu dětí a pedagogických pracovníků v mateřských školách v hl. m. Praze	54
Tab. č. 22 Vývoj počtu žáků a pedagogických pracovníků v základních školách v hl. m. Praze	55
Tab. č. 23 Vývoj počtu žáků ZUŠ, jejich podíl na věkové skupině 6 - 18letých.....	56
Tab. č. 24 Vývoj počtu žáků a pedagogických pracovníků ve středních školách v hl. m. Praze	58
Tab. č. 25 Vývoj počtu studentů a pedagogických pracovníků ve VOŠ v hl. m. Praze.....	59
Tab. č. 26 Výdaje na školství ve vazbě na celkové výdaje HMP v tis. Kč	60
Tab. č. 27 Výdaje na školství v letech 2005 – 2007 v tis. Kč	61
Tab. č. 28 Přímé výdaje škol a školských zařízení v tis. Kč	61
Tab. č. 29 Provozní výdaje škol a školských zařízení v tis. Kč	62
Tab. č. 30 Výše mzdových prostředků a ONIV přímých v tis. Kč:	65
Tab. č. 31 Orientační návrh provozních výdajů pro školy a školská zařízení zřizovaná hl. m. Prahou v letech 2008 – 2012 v tis. Kč.....	66
Tab. č. 32 Orientační návrh dotace pro soukromé školství na území hlavního města Prahy v letech 2008 - 2012 v tis.Kč.....	67
Tab. č. 33 Návrh na čerpání finančních prostředků z ESF na období 2007 – 2013 v Kč	67

Seznam grafů

Graf č. 1 Předpokládaný vývoj počtu obyvatel Prahy do roku 2020 podle variant	10
Graf č. 2 Očekávaný vývoj počtu dětí a mládeže Prahy do roku 2020	11
Graf č. 3 Vzdělanostní struktura obyvatel Prahy starších 15 let (rok 2006)	13

Příloha č. 1 k Dlouhodobému záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy hl. m. Prahy

Vývoj počtu dětí, žáků a studentů na jednotlivých úrovních vzdělávací soustavy hl. m. Prahy

a) denní studium

Denní forma vzdělávání	skutečnost				prognóza					
školní rok	2003/04	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13
MŠ celkem	28 236	28 714	28 497	29 052	30 767	33 282	36 166	38 445	39 504	39 521
MŠ pro děti bez SVP	27 226	27 646	27 787	28 374	30 031	32 481	35 298	37 525	38 556	38 569
MŠ pro děti se SVP	1 010	1 068	710	678	736	801	867	920	948	952
ZŠ celkem	93 237	89 299	84 118	79 763	77 615	76 104	75 886	78 010	81 936	87 061
ZŠ pro žáky bez SVP	89 437	85 584	81 246	76 964	74 910	73 468	73 293	75 434	79 263	84 230
1.stupeň	48 054	45 194	42 877	42 122	43 074	44 670	46 614	49 373	53 084	56 764
2.stupeň	41 383	40 390	38 369	34 842	31 836	28 798	26 679	26 061	26 179	27 466
ZŠ pro žáky se SVP	43 800	3 715	2 872	2 799	2 705	2 636	2 593	2 576	2 673	2 831
1.stupeň	1 491	1 387	1 117	1 067	1 093	1 145	1 268	1 341	1 438	1 545
2.stupeň	1 792	1 981	1 755	1 732	1 612	1 491	1 325	1 235	1 235	1 286
Střední vzdělání celkem	71 068	71 031	70 817	70 710	69 681	68 950	67 047	63 388	59 910	56 896
střední vzdělání s mat. zk.	55 037	55 661	56 099	57 128	57 357	57 785	57 667	55 791	54 010	52 045
celkem pro žáky bez SVP	54 816	55 437	55 861	56 879	57 091	57 505	57 388	55 539	53 780	51 839
odpovídající PŠD	7 185	7 265	7 444	7 650	7 712	7 760	7 668	7 599	7 579	7 556
vyšší sekundární*	47 631	48 172	48 417	49 229	49 379	49 745	49 720	47 940	46 201	44 283
celkem pro žáky se SVP	221	224	238	249	266	280	279	252	230	206
odpovídající PŠD	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
vyšší sekundární*	221	224	238	249	266	280	279	252	230	206
střední vzdělání s výuč. listem	12 794	12 208	11 504	10 611	9 641	8 652	6 997	5 482	4 060	3 353
celkem pro žáky bez SVP	11 390	10 772	10 118	9 290	8 372	7 426	5 823	4 384	3 057	2 436
celkem pro žáky se SVP	1 404	1 436	1 386	1 321	1 269	1 226	1 174	1 098	1 003	917
střední vzdělání	378	388	405	362	273	255	239	209	181	170
celkem pro žáky bez SVP	74	77	66	46	47	48	45	39	33	31
celkem pro žáky se SVP	304	311	339	316	226	207	194	170	148	139
nástavbové studium	2 859	2 774	2 809	2 609	2 410	2 258	2 144	1 906	1 659	1 328
celkem pro žáky bez SVP	2 859	2 774	2 802	2 589	2 385	2 233	2 119	1 882	1 635	1 305
celkem pro žáky se SVP	0	0	7	20	25	25	25	24	24	23
zkrácené střední vzdělání	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
s maturitní zkouškou	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
s výučním listem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Konzervatoře	1 394	1 389	1 399	1 374	1 360	1 330	1 308	1 286	1 266	1 249
Konzervatoře pro žáky bez SVP	1 316	1 310	1 321	1 299	1 288	1 263	1 244	1 225	1 211	1 195
odpovídající PŠD	207	205	186	170	153	140	146	152	152	152
vyšší sekundární*	766	756	747	751	749	743	717	696	703	704
terciární	343	349	388	378	386	380	381	377	356	339
Konzervatoře pro žáky se SVP	78	79	78	75	72	67	64	61	55	54
vyšší sekundární*	60	63	60	57	53	50	44	43	43	43
terciární	18	16	18	18	19	17	20	18	12	11
Vyšší odborné školy	5 642	5 605	5 296	5 222	5 242	5 177	5 143	5 203	5 189	5 188
Školství celkem	199 577	196 038	190 127	186 121	184 665	184 843	185 550	186 332	187 805	189 915

Zdroj: UIV

b) ostatní formy studia

Ostatní formy vzdělávání	skutečnost				prognóza					
školní rok	2003/04	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13
Střední vzdělání celkem	7 174	7 245	6 817	6 356	5 837	5 613	5 259	4 816	4 398	3 825
Střední vzdělání s mat. zk.	2 665	2 578	2 355	2 330	2 182	2 124	2 022	1 919	1 830	1 759
Střední vzdělání s výuč. listem	520	553	522	384	342	249	202	155	106	82
celkem pro žáky bez SVP	520	553	522	384	342	249	202	155	106	82
celkem pro žáky se SVP	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Střední vzdělání	0	0	21	0	0	0	0	0	0	0
celkem pro žáky bez SVP	0	0	21	0	0	0	0	0	0	0
celkem pro žáky se SVP	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nástavbové studium	3 989	4 114	3 919	3 642	3 313	3 237	3 027	2 725	2 441	1 964
Zkrácené střední vzdělání	0	0	0	0	0	3	8	17	21	20
s maturitní zkouškou	0	0	0	0	0	3	8	17	21	20
s výučním listem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Konzervatoře	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
vyšší sekundární [†]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
terciární	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vyšší odborné školy	1 648	1 391	1 381	1 358	1 401	1 426	1 430	1 450	1 446	1 445
Školství celkem	8 822	8 636	8 198	7 714	7 238	7 039	6 689	6 266	5 844	5 270

Zdroj: UIV

c) denní studium a ostatní formy studia celkem

DFV + OFV	skutečnost				prognóza					
školní rok	2003/04	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13
MŠ celkem	28 236	28 714	28 497	29 052	30 767	33 282	36 166	38 445	39 504	39 521
MŠ pro děti bez SVP	27 226	27 646	27 787	28 374	30 031	32 481	35 298	37 525	38 556	38 569
MŠ pro děti se SVP	1 010	1 068	710	678	736	801	867	920	948	952
ZŠ celkem	93 237	89 299	84 118	79 763	77 615	76 104	75 886	78 010	81 936	87 061
ZŠ pro žáky bez SVP	89 437	85 584	81 246	76 964	74 910	73 468	73 293	75 434	79 263	84 230
1.stupeň	48 054	45 194	42 877	42 122	43 074	44 670	46 614	49 373	53 084	56 764
2.stupeň	41 383	40 390	38 369	34 842	31 836	28 798	26 679	26 061	26 179	27 466
ZŠ pro žáky se SVP	3 800	3 715	2 872	2 799	2 705	2 636	2 593	2 576	2 673	2 831
1.stupeň	1 491	1 387	1 117	1 067	1 093	1 145	1 268	1 341	1 438	1 545
2.stupeň	1 972	1 981	1 755	1 732	1 612	1 491	1 325	1 235	1 235	1 286
Střední vzdělání celkem	78 242	78 276	77 634	77 066	75 518	74 563	72 306	68 204	64 308	60 721
střední vzdělání s mat. zk.	57 702	58 239	58 454	55 945	59 539	59 909	59 689	57 710	55 840	53 804
celkem pro žáky bez SVP	57 481	58 015	58 216	59 209	59 273	59 629	59 410	57 458	55 610	53 598
odpovídající PŠD	7 185	7 265	7 444	7 650	7 712	7 760	7 668	7 599	7 579	7 556
vyšší sekundární*	50 296	50 750	50 772	51 559	51 561	51 869	51 742	49 859	48 031	46 042
celkem pro žáky se SVP	221	224	238	249	266	280	279	252	230	206
odpovídající PŠD	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
vyšší sekundární*	221	224	238	249	266	280	279	252	230	206
střední vzdělání s výuč. listem	13 314	12 761	12 026	10 995	9 983	8 901	7 199	5 637	4 166	3 435
celkem pro žáky bez SVP	11 910	11 325	10 640	9 674	8 714	7 675	6 025	4 539	3 163	2 518
celkem pro žáky se SVP	1 404	1 436	1 386	1 321	1 269	1 226	1 174	1 098	1 003	917
střední vzdělání	378	388	426	362	273	255	239	209	181	170
celkem pro žáky bez SVP	74	77	87	46	47	48	45	39	33	31
celkem pro žáky se SVP	304	311	339	316	226	207	194	170	148	139
nástavbové studium	6 848	6 888	6 728	6 251	5 723	5 495	5 171	4 631	4 100	3 292
celkem pro žáky bez SVP	6 848	6 888	6 721	6 231	5 698	5 470	5 146	4 607	4 076	3 269
celkem pro žáky s SVP	0	0	7	20	25	25	25	24	24	23
zkrácené střední vzdělání	0	0	0	0	0	3	8	17	21	20
s maturitní zkouškou	0	0	0	0	0	3	8	17	21	20
s výučním listem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Konzervatoře	1 394	1 389	1 399	1 374	1 360	1 330	1 308	1 286	1 266	1 249
Konzervatoře pro žáky bez SVP	1 316	1 310	1 321	1 299	1 288	1 263	1 244	1 225	1 211	1 195
odpovídající PŠD	207	205	186	170	153	140	146	152	152	152
vyšší sekundární*	766	756	747	751	749	743	717	696	703	704
terciární	343	349	388	378	386	380	381	377	356	309
Konzervatoře pro žáky se SVP	78	79	78	75	72	67	64	61	55	54
vyšší sekundární*	60	63	60	57	53	50	44	43	43	43
terciární	18	16	18	18	19	17	20	18	12	11
Vyšší odborné školy	7 290	6 996	6 677	6 580	6 643	6 603	6 573	6 653	6 635	6 633
Školství celkem	208 399	204 674	198 325	193 835	191 903	191 882	192 239	192 598	193 649	195 185

Zdroj: UIV

* mezinárodní označení pro vzdělávání na úrovni SŠ bez nižšího ročníku víceletého gymnázia, nástavbového studia a bez zkrácené formy vzdělávání

Příloha č. 2 k Dlouhodobému záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy hl. m. Prahy

Ukazatele kvantitativního vývoje vzdělávací soustavy hl. m. Prahy v %

Školní rok	Skutečnost				Prognóza					
	2003/04	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13
Podíl dětí ve věku 5 let navštěvujících mateřskou školu z věkové skupiny 5letých*	102,0	99,3	97,6	91,6	90,8	90,8	90,8	91,3	91,8	91,8
Podíl nově přijatých do zákl. vzdělávání ve věku 7 a více let ze všech nově přijatých do zákl. vzdělávání	26,8	28,3	28,2	26,8	25,5	27,3	26,2	25,0	24,8	25,6
Podíl žáků odcházejících z 5. ročníků základních škol do 6letých gymnázií	12,4	12,6	15,1	17,3	17,9	18,5	18,3	17,9	17,5	15,8
Podíl žáků odcházejících z 7. ročníků základních škol do 8letých gymnázií a 8letých konzervatoří	6,0	5,5	6,4	7,0	7,4	8,7	9,3	9,7	9,7	9,4
Podíl žáků plnících povinnou školní docházku na 8letých a 6letých gymnáziích a 8letých konzervatořích	7,4	7,7	8,3	8,9	9,2	9,4	9,3	9,0	8,6	8,1
Podíl žáků, kteří ukončili školní docházku v nižším než 9. ročníku	6,1	4,6	2,5	2,5	2,7	2,5	2,4	2,7	2,8	2,9
Podíl přijatých do oborů vzdělání středního vzdělávání vzhledem k absolventům povinné školní docházky	131,6	129,5	134,9	136,1	137,1	138,5	136,8	139,9	141,5	143,5
Podíl nově přijatých do oborů vzdělání středního vzdělávání zakončených maturitní zkouškou	73,5	74,6	75,5	77,9	80,3	81,8	86,0	88,3	89,7	90,0
Podíl nově přijatých do oborů vzdělání středního vzdělávání nezakončených maturitní zkouškou	26,5	25,4	24,5	22,1	19,7	18,2	14,0	11,7	10,3	10,0
Podíl nově přijatých do oborů vzdělání středního vzdělávání zakončených výučním listem	25,7	24,8	23,3	21,1	18,8	17,4	13,1	10,9	9,5	9,2
Podíl nově přijatých do oborů vzdělání všeobecného středního vzdělávání	26,1	27,1	29,0	29,8	32,4	33,1	36,7	40,9	42,8	43,8

* mezi děti navštěvující mateřskou školu jsou zahrnuty i děti mimopražské

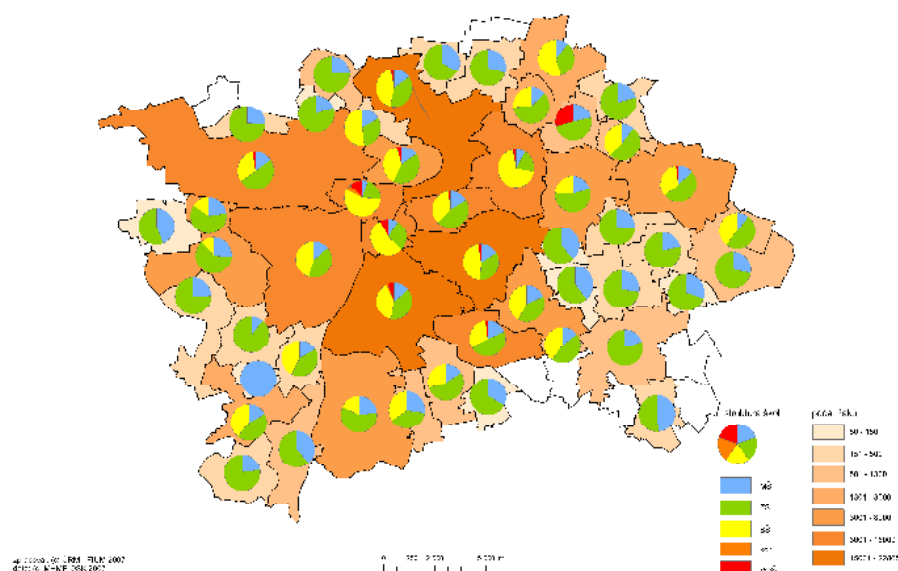
Školní rok	Skutečnost				Prognóza					
	2003/04	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13
Podíl nově přijatých do oboru vzdělání středního vzdělávání lyceum ze všech nově přijatých do oborů vzdělání středního vzdělávání	2,7	3,0	3,2	4,2	5,1	5,3	5,8	6,5	6,9	7,1
Podíl nově přijatých do oborů vzdělání konzervatoří z absolventů povinné školní docházky	1,8	1,9	1,8	1,8	1,9	2,0	1,9	2,2	2,4	2,5
Podíl nově přijatých do nástavbového studia z absolventů 3letých oborů vzdělání středního vzdělávání s výučním listem skupiny oborů vzdělání E a H (klasifikace KKO V)	42,2	43,3	45,1	43,8	43,1	42,9	42,7	43,1	43,1	44,4
Podíl žáků nástavbového studia ze všech žáků oborů vzdělání středního vzdělávání (včetně žáků nástavbového a zkráceného středního studia)	4,5	4,4	4,4	4,1	3,9	3,7	3,6	3,4	3,2	2,7
Podíl nově přijatých na VOŠ přímo po složení maturitní zkoušky	66,5	64,9	66,9	67,8	67,7	67,9	67,6	67,7	67,5	67,5
Podíl nově přijatých na VOŠ z odpovídající věkové skupiny	17,4	16,2	15,6	15,6	15,7	16,0	15,8	16,7	17,2	17,8

Zdroj: ÚIV

Příloha č. 3 k Dlouhodobému záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy hl. m. Prahy

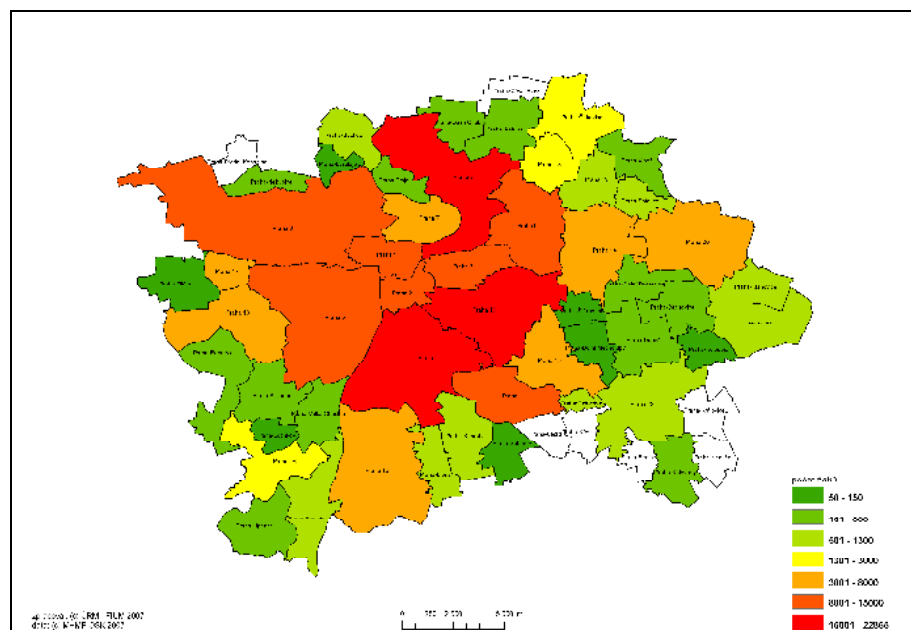
Mapy s počty dětí, žáků a studentů na jednotlivých úrovních vzdělávací soustavy hl. m. Prahy podle MČ

Struktura škol podle druhu a celkový počet žáků za MČ r. 2006

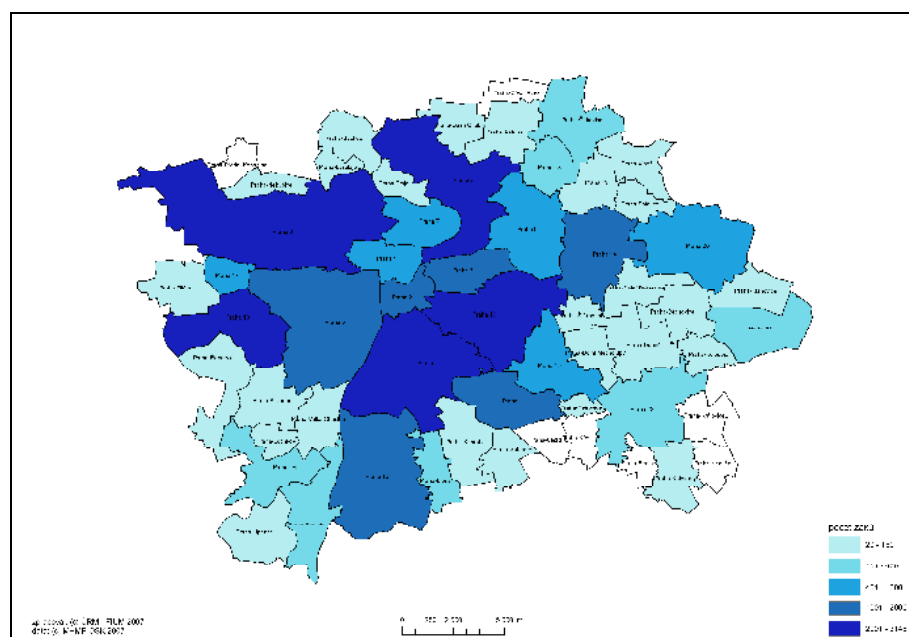
Zdroj: SMT MHMP, zpracoval ÚRM

Celkový počet žáků za MČ r. 2006

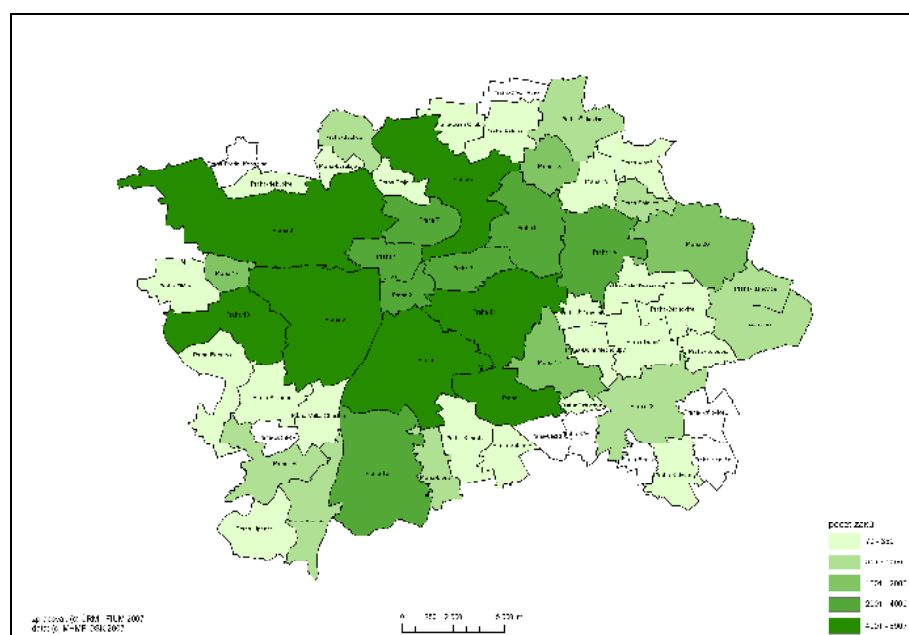
Zdroj: SMT MHMP, zpracoval ÚRM

Počet žáků v MŠ za MČ r. 2006

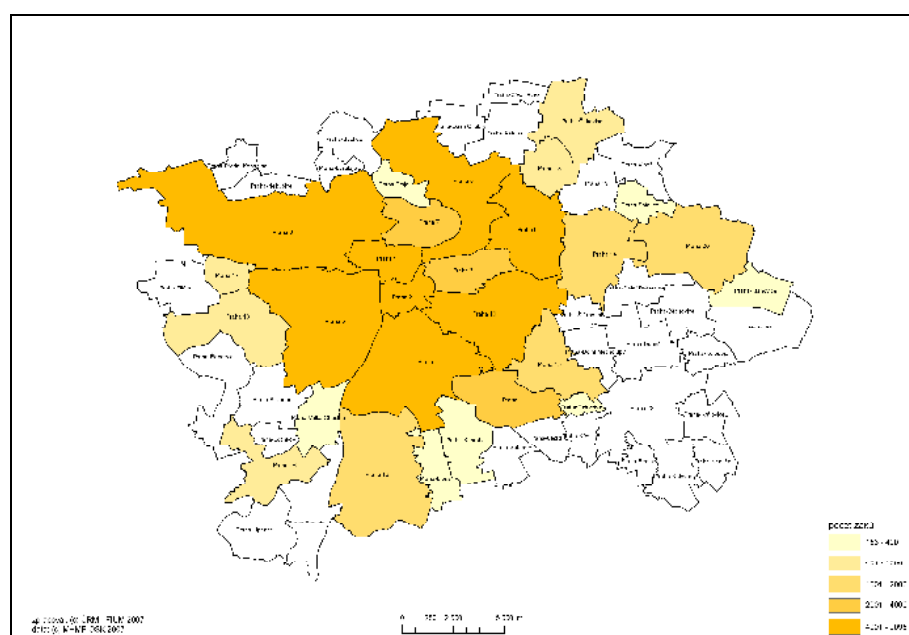
Zdroj: SMT MHMP, zpracoval ÚRM

Počet žáků v ZŠ za MČ r. 2006

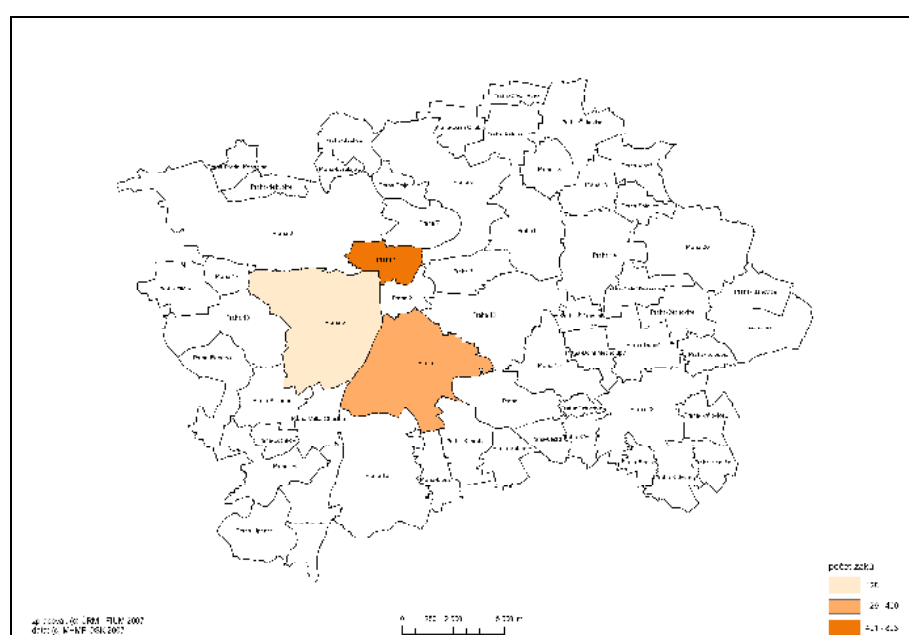
Zdroj: SMT MHMP, zpracoval ÚRM

Počet žáků v SŠ za MČ r. 2006

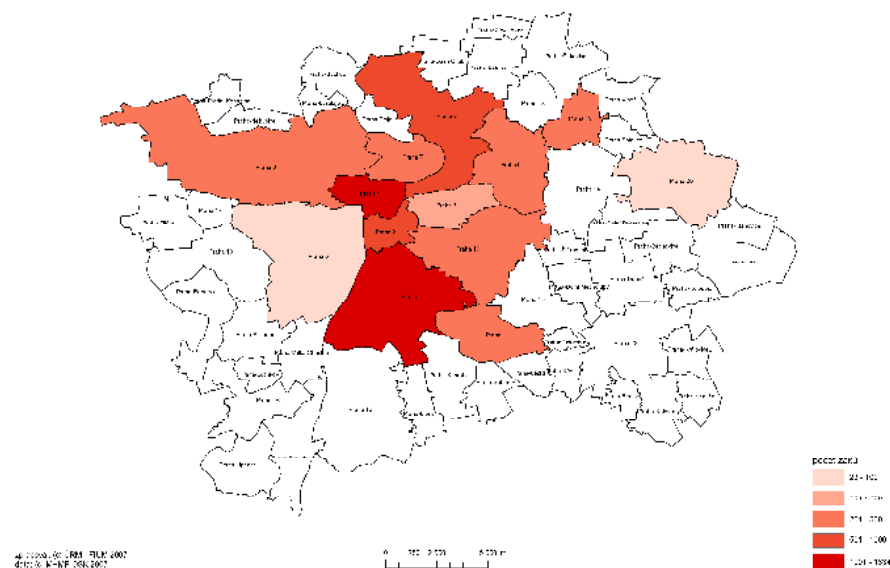
Zdroj: SMT MHMP, zpracoval ÚRM

Počet žáků na konzervatořích za MČ r. 2006

Zdroj: SMT MHMP, zpracoval ÚRM

Počet žáků ve VOŠ za MČ r. 2006

Zdroj: SMT MHMP, zpracoval ÚRM